

Brüssel, 12. detsember 2022
(OR. en)

15896/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0408(COD)

JUSTCIV 168
ECOFIN 1316
COMPET 1020
JAI 1666
CODEC 1981
IA 220

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	8. detsember 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 702 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega ühtlustatakse maksejõuetusõiguse teatavaid aspekte

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 702 final.

Lisatud: COM(2022) 702 final

Brüssel, 7.12.2022
COM(2022) 702 final

2022/0408 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega ühtlustatakse maksejõuetusõiguse teatavaid aspekte**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2022) 434 final} - {SWD(2022) 395 final} - {SWD(2022) 396 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Käesolev algatus kuulutati välja 2020. aasta septembris ning see on osa komisjoni prioriteetsest eesmärgist edendada kapitaliturgude liitu, mis on võtmetähtsusega projekt Euroopa Liidus finants- ja majandusintegratsiooni suurendamiseks¹.

Juba ammu on leitud, et ühtlustatud maksejõuetuskorra puudumine on üks peamisi takistusi, mis ei lase kapitalil ELis vabalt liikuda ega ELi kapitaliturgudel rohkem integreeruda. 2015. aastal leidsid Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon ja Euroopa Keskpank ühiselt, et maksejõuetusõigus on tõelise kapitaliturgude liidu saavutamiseks üks olulisemaid valdkondi². Samal seisukohal on järjepidevalt olnud ka rahvusvahelised institutsioonid, nagu Rahvusvaheline Valuutafond (edaspidi „IMF“), ja paljud mõttekojad. IMF nimetas 2019. aastal maksejõuetusmenetlusi üheks „Euroopa kapitaliturgude suurema integratsiooni kolmest peamisest tõkkest“ läbipaistvuse ja reguleerimise kvaliteedi kõrval. Euroopa Keskpank on korduvalt rõhutanud vajadust „tegeleda maksejõuetusraamistike puuduste ja erinevustega [...], võttes täiendavaid meetmeid lisaks maksejõuetust, saneerimist ja uue võimaluse andmist käsitleva direktiivi kavandile“, sest „tõhusam ja ühtlustatum maksejõuetusõigus [koos muude meetmetega] saab parandada investorite kindlustunnet, vähendada kulusid ja hõlbustada piiriülest investeerimist, muutes samal ajal riskikapitali ettevõtjate jaoks atraktiivsemaks ja kättesaadavamaks“³.

Maksejõuetuseeskirjad on riigiti killustunud. Seetõttu annavad need eri liikmesriikides erinevaid tulemusi ning on eelkõige erineva tõhususega selle poolest, kui kaua ettevõtja likvideerimine aega võtab ja kui suur osa vara väärtusest on lõpuks võimalik sisse nõuda. Mõnes liikmesriigis tähendab see pikki maksejõuetusmenetlusi ning seda, et likvideerimise korral sissenõutav keskmine väärtus on väike. Liikmesriikide erisugused korrad tingivad ka õiguskindlusetuse maksejõuetusmenetluste tulemuse suhtes ja toovad piiriülestele võlausaldajatele kaasa suuremad teabe hankimise ja õppimiskulud kui neile võlausaldajatele, kes tegutsevad ainult ühe riigi piires.

Maksejõuetusmenetluste tulemused erinevad liikmesriigiti oluliselt: keskmine sissenõudmiseks kuluv aeg ulatub 0,6 aastast seitsme aastani ja kohtukulud 0 %st 10 %ni. Äriühingutele antud laenude sissenõutav väärtus oli 2018. aasta seisuga ELis keskmiselt 40 % ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul 34 % makseviivituse tekkimise ajal tasumata olnud summast⁴. Väike sissenõutav väärtus, pikad maksejõuetusmenetlused ja

¹ COM(2020) 590 final.

² Viie juhi aruanne (https://commission.europa.eu/publications/five-presidents-report-completing-europes-economic-and-monetary-union_et), Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon kapitaliturgude liidu loomise kohta (2015/2634(RSP)) ja 8. oktoobri 2020. aasta resolutsioon kapitaliturgude liidu edasise arengu kohta (2020/2036(INI)).

³ Euroopa Keskpank, „Financial integration in Europe“ („Euroopa finantsintegratsioon“), mai 2018, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fie/ecb.financialintegrationineurope201805.en.pdf>, ja „Financial Integration and Structure in the Euro Area“ („Euroala finantsintegratsioon ja -struktuur“), aprill 2022, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fie/ecb.fie202204~4c4f5f572f.en.pdf>.

⁴ Andmed pärinevad Euroopa Pangandusjärelevalve võrdlusuuringust. Vt Euroopa Pangandusjärelevalve, „Report on the benchmarking of national loan enforcing frameworks“ („Võlgade sissenõudmist käsitlevate siseriiklike õigusraamistike võrdlusuuringu aruanne“), 2020, EBA/REP/2020/29,

suured menetluskulud ei mõjuta ainult ettevõtte likvideerimise tõhusust. Neid võtavad esimeses järjekorras arvesse ka investorid ja võlausaldajad, kui nad määravad kindlaks riskipreemiat, mida nad investeringult ootavad. Mida ebatõhusam on maksejõuetuskord, seda suuremat riskipreemiat investorid küsivad, kui muud tingimused on samad. Suur riskipreemia suurendab ettevõtja jaoks kapitalikulu ja eriti suure riski korral peletab investorid laenuandmisest eemale. See omakorda piirab ettevõtjale kättesaadava rahastuse valikut ja üldisemalt ettevõtja võimalust tegevuse laiendamiseks taskukohast rahastust leida.

ELi ühe aasta maksejõuetusjuhtumitest, mida on kokku 120 000–150 000, hõlmasid piiriülest laenuandmist 10–20 %. Maksejõuetuskordade lahkmine ELis on eriti suur probleem piiriülestele investoritele, kellel võib olla vaja arvesse võtta 27 eri maksejõuetuskorda, kui nad hindavad investeerimisvõimalust väljaspool oma päritoluliikmesriiki. Tingimused ei ole võrdsed, sest investeringut tõhusama maksejõuetuskorraga liikmesriiki peetakse atraktiivsemaks kui sarnast investeringut vähem tõhusa korraga liikmesriiki ning see takistab ELis oluliselt piiriülest kapitalivoogu ja ühtse kapitalituru toimimist. Tõhusama maksejõuetusraamistikuga liikmesriikide äriühingutel on tõenäoliselt ka juurdepääs soodsamale rahastusele ning see annab neile teiste liikmesriikide ettevõtjate ees konkurentsieelise. Lisaks vähendavad liikmesriikide erinevad maksejõuetuskorrad investorite huvi kaaluda investeerimist sellistesse liikmesriikidesse, mille õigussüsteemi nad vähem tunnevad. See kehtib eriti selliste investorite kohta, kellel ei ole vahendeid 27 eri maksejõuetuskorra hindamiseks. See vähendab ELis üldist piiriülese investeerimise potentsiaali, mis omakorda piirab ELi kapitaliturgude sügavust ja ulatust ning vähendab kapitaliturgude liidu projekti üldist edukust.

Praegune energiakriis ja piiratud eelarvepoliitiline manööverdamisruum riiklike toetuste maksmiseks võib tulevikus suurendada ettevõtlusest väljumist. Rohkem ettevõtjaid võib sattuda olukorda, kus nende võlakoormus osutub jätkusuutmatuks. Lisaks näitavad viimased muutused ELi majanduses, et see on endiselt suurte majandusšokkide ja surutise suhtes haavatav. Kui sellised šokid peaksid aset leidma, suurendaks tõhusamate ja ühetaolisemate maksejõuetuseeskirjade olemasolu ELis suutlikkust neile vastu pidada. Samuti aitaks see vähendada ettevõtete mittenõuetekohase lõpetamise negatiivset mõju (ja kulu investoritele). Lähtesenaariumis koormavad maksejõuetusasjad jätkuvalt kohtusüsteeme, ilma et püütaks lahendada probleeme, mis seisnevad pikkades ja ebatõhusates menetlustes, väiksemates sissenõudmismäärades ja lõpptulemusena väiksemas laenuandmises ja majanduse väiksemas struktuurilises kohandumises.

Kui maksejõuetuskordi senisest rohkem ei ühtlustata, jääb piiriülese investeerimise ja piiriüleste ärisuhete potentsiaal saavutamata.

ELi tasandil tuleb võtta meetmed, et maksejõuetuskordade killustatust oluliselt vähendada. Meetmed toetaksid liikmesriikide maksejõuetuseeskirjade kindlate komponentide ühtlustamist ja kehtestaksid kogu ELis ühised reeglid, mis hõlbustaks piiriülest investeerimist.

https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/About%20Us/Missions%20and%20tasks/Call%20for%20Advice/2020/Report%20on%20the%20benchmarking%20of%20national%20loan%20enforcement%20frameworks/962022/Report%20on%20the%20benchmarking%20of%20national%20loan%20enforcement%20frameworks.pdf. Liikmesriikide maksejõuetuseksperdid, kes andsid hinnanguid Maailmapanga indeksi „Doing Business“ maksejõuetusnäitajate koostamisel kasutatud võrdlusenaariumi jaoks, leidsid, et ELi liikmesriikides on sissenõudmiseks kuluv aeg 1,5–3,5 aastat ja kohtukulud 9–15 %. Sissenõudmismäär ettevõtja likvideerimise korral ELi liikmesriigis oli 32–44 % ning asjaomaste liikmesriikide keskmine oli 38 %.

ELi tasandi meetmed tagaksid võrdsed võimalused ja hoiaksid ära olukorra, kus maksejõuetuskordade kohta teabe puudumine ja nende erinev ülesehitus moonutavad piiriülese investeerimise otsuseid. See aitaks kaasa piiriülesele investeerimisele ja konkurentsile ning kaitseks samal ajal ühtse turu nõuetekohast toimimist. Kuna maksejõuetuskordade lahknevused on üks piiriülese investeerimise peamisi takistusi, on selle takistuse kõrvaldamine ELi ühtse kapitalituru loomiseks keskse tähtsusega.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikus kooskõlas asjaomase poliitikavaldkonna teiste ELi tasandi õigusaktidega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/1023⁵ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/848,⁶ sest selles tegeletakse probleemidega, mida teistes olemasolevates õigusaktides ei ole käsitletud. Selle ELi tasandi meetmega täidetakse seega tegelik õiguslik lünk.

Direktiiv (EL) 2019/1023 on kindlaid valdkondi ühtlustav õigusakt, mille keskmes on kaks konkreetset menetlusliiki: maksejõuetusele eelnev menetlus ja maksejõuetute ettevõtjate võlgadest vabastamise menetlus. Mõlemad menetlused olid uued ning puudusid varem enamiku liikmesriikide maksejõuetusõiguses. Ennetava saneerimise menetlused (direktiivi (EL) 2019/1023 II jaotis) on meetmed, mis on ette nähtud finantsprobleemidega ettevõtjatele enne nende maksejõuetuks muutumist, st kui maksejõuetus on üksnes tõenäoline. Need menetlused lähtuvad sellest, et raskustes ettevõtjad õnnestub suurema tõenäosusega päästa, kui võlgade saneerimise vahendid on neile kättesaadavad juba väga varases staadiumis, enne lõplikku maksejõuetuks muutumist. Ennetava saneerimise raamistikke käsitlevas direktiivis (EL) 2019/1023 sätestatud ühtlustatud miinimumnorme kohaldatakse ainult selliste ettevõtjate suhtes, kes ei ole veel maksejõuetud, ning nende eesmärk ongi maksejõuetusmenetluse ärahoidmine ettevõtjate puhul, kelle elujõulisust on veel võimalik taastada. Need ei käsitle olukorda, kus ettevõtja muutub maksejõuetuks ja tema suhtes tuleb algatada maksejõuetusmenetlus. Ka raskustes ettevõtjatele uue võimaluse andmise miinimumnõuded (direktiivi (EL) 2019/1023 III jaotis) ei käsitle maksejõuetusmenetluste korraldamise viisi. Need käsitlevad maksejõuetute ettevõtjate võlgadest vabastamist pärast maksejõuetuks muutumist ning neid võib kirjeldada kui maksejõuetuse tagajärgede reguleerimist, mis ei ühtlusta maksejõuetusõigust ennast.

Määruse (EL) 2015/848 vastuvõtmise õiguslikuks aluseks olid sätted, mis käsitlevad õiguslast koostööd tsiviil- ja kaubandusajades (ELi toimimise lepingu artikkel 81)⁷. Määruses (EL) 2015/848 on sätestatud rahvusvahelise kohtualluvuse ja kohaldatava õiguse ühtsed normid, millega määratakse piiriüleste maksejõuetusjuhtumite puhul kindlaks, millises liikmesriigis tuleb maksejõuetusmenetlus algatada ja millist õigust tuleb kohaldada. Ühtlasi on ette nähtud ühtsed normid, mis tagavad, et nende kohtute otsuseid, mille alluvusse sellised juhtumid kuuluvad, tunnustatakse ja vajaduse korral täidetakse kõikide liikmesriikide territooriumil. Määrus (EL) 2015/848 ei mõjuta liikmesriikide maksejõuetusõiguse sisu. Määrusega on kindlaks määratud, millist õigust kohaldatakse, kuid sellega ei ole

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta.

maksejõuetusõigusele ette kirjutatud mingeid nõudeid ega miinimumnorme. Seetõttu ei käsitleta selles liikmesriikide maksejõuetusõiguse lahknevusi (ega neist tulenevaid probleeme ja kulusid).

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas komisjoni prioriteediga edendada kapitaliturgude liitu ning eelkõige kapitaliturgude liidu tegevuskava 11. meetmega ja hilisema komisjoni teatisega kapitaliturgude liidu kohta. 2020. aasta kapitaliturgude liidu tegevuskavas⁸ anti teada, et maksejõuetusmenetluste prognoositavamaks muutmise eesmärgil teeb komisjon seadusandliku või mitteseadusandliku algatuse, et pangandussektoriväliste äriühingute maksejõuetust käsitleva õiguse teatavaid valdkondi minimaalselt ühtlustada või täiendavalt lähendada. 15. septembril 2021 Euroopa Parlamendile ja nõukogu eesistujariigile adresseeritud kavatsusavalduses⁹ teatas president von der Leyen maksejõuetusmenetlusi käsitleva materiaalõiguse teatavate aspektide ühtlustamise algatusest, mis on lisatud komisjoni 2022. aasta tööprogrammi¹⁰. 2021. aasta novembris avaldatud komisjoni teatises kapitaliturgude liidu kohta teatati, et äriühingute maksejõuetuse valdkonnas esitatakse direktiivi ettepanek, mida võidakse täiendada komisjoni soovitusega¹¹.

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas ka Euroopa poolaasta raames antud riigipõhiste soovitustega parandada riigi maksejõuetusmenetluste tõhusust ja kiirust, mille tulemusena on mõnes liikmesriigis maksejõuetuskorda reformitud.

Ettepanek on kooskõlas ka nõukogu direktiiviga 2001/23/EÜ,¹² sest see ei mõjuta põhimõtet, et maksejõuetusmenetluse raames toimuva ülemineku korral töötajate õigused ei säili. Täpsemalt on direktiivi 2001/23/EÜ artikli 5 lõikes 1 sätestatud, et kui liikmesriigid ei näe ette teisiti, ei kohaldata artikleid 3 ja 4 (milles on sätestatud töötajate õiguste kaitse ettevõtte omandiõiguse ülemineku korral) juhul, kui võõrandaja vastu on algatatud pädeva asutuse järelevalve all pankrotimenetlus või analoogiline maksejõuetusmenetlus võõrandaja varade likvideerimiseks. Ettepanek on nn *pre-pack*-menetlusi¹³ käsitledes selle sättega täielikult kooskõlas. Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu otsusele Heiploegi kohtuasjas¹⁴ selgitatakse ettepanekus eelkõige, et *pre-pack*-menetluste likvideerimisestappi tuleb käsitleda direktiivi 2001/23/EÜ artikli 5 lõike 1 tähenduses pankroti- või maksejõuetusmenetlusena võõrandaja varade likvideerimiseks pädeva asutuse järelevalve all.

⁸ COM(2020) 590 final.

⁹ Vt https://state-of-the-union.ec.europa.eu/system/files/2022-12/state_of_the_union_2021_letter_of_intent_et.pdf, lk 4 (europa.eu).

¹⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Komisjoni tööprogramm 2022. Muudame Euroopa üheskoos tugevamaks, COM(2021) 645 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0645&qid=1671299865393> (europa.eu).

¹¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Kapitaliturgude liit – tegevuskava esimese aasta tulemused, COM(2021) 720 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0720&qid=1671300173124> (europa.eu).

¹² Nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 82, 22.3.2001, lk 16).

¹³ *Pre-pack*-menetluse korral müüakse võlgniku ettevõtte või selle osa tegevust jätkava ettevõtteks lepingu alusel, mis sõlmitakse konfidentsiaalselt enne maksejõuetusmenetluse algatamist ja kohtu määratud ettevalmistava pankrotihalduri kontrolli all ning millele järgneb lühike maksejõuetusmenetlus, mille käigus antakse eelnevalt kokku lepitud müügile ametlik luba ja tehakse müük teoks.

¹⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 28. aprill 2022, C-237/20 (Federatie Nederlandse Vakbeweging vs. Heiploeg Seafood International BV), EU:C:2022:321.

Ettepanek on kooskõlas ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/35/EÜ,¹⁵ mille eesmärk on piirata keskkonnavastutuse kuhjumist ja tagada põhimõtte „saastaja maksab“ järgimine. Direktiivi 2004/35/EÜ kohaselt peavad liikmesriigid rakendama meetmeid selleks, et ergutada asjakohaseid majandus- ja finantsettevõtjaid arendama rahalisi tagatise ja turgusid, sealhulgas maksejõuetuse korral kasutatavaid finantsmehhanisme, mis võimaldavad ettevõtjatel kasutada rahalisi tagatise direktiivist 2004/35/EÜ tulenevate kohustuste täitmisel. Kõnealuste mehhanismide eesmärk on tagada, et nõuded rahuldatakse ka juhul, kui võlgnik muutub maksejõuetuks. Käesolev ettepanek ei mõjuta neid direktiivi 2004/35/EÜ kohaseid meetmeid. Vastupidi, tõhusam maksejõuetusraamistik toetaks varade väärtuse kiiremat ja tulemuslikumat sissenõudmist üldiselt ja aitaks nii kaasa sellele, et keskkonnanõuded maksejõuetu ettevõtja vastu hüvitatakse ka ilma rahalisi tagatise kasutamata, mis on täielikult kooskõlas direktiivi 2004/35/EÜ eesmärkidega.

Käesolev ettepanek aitab kaasa ka sellele, et rohkem ettevõtjaid vabastatakse võlgadest, sest mikroettevõtete suhtes saab lihtsamini maksejõuetusmenetluse algatada ja selle tõhusamalt läbi viia. See on kooskõlas VKEda abipaketi eesmärgiga, mille president von der Leyen kuulutas välja 2022. aasta septembri kõnes olukorrast Euroopa Liidus.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 114, millega on lubatud võtta liikmesriikides normide ühtlustamiseks meetmeid, mille eesmärk on siseturu rajamine ja toimimine.

Maksejõuetusõigus tagab finants- ja majandusprobleemidega äriühingute nõuetekohase lõpetamise. Maksejõuetusõigust peetakse üheks põhiteguriks finantsinvesteeringu kulu määramisel, sest see võimaldab kindlaks teha maksejõuetusse ettevõttesse tehtud investeeringu lõpliku sissenõutava väärtuse.

Suured erinevused liikmesriikide maksejõuetusmenetluste tõhususes tõkestavad kapitali vaba liikumist ja siseturu nõuetekohast toimimist, sest need vähendavad piiriülese investeerimise atraktiivsust, kuivõrd äriühingute maksejõuetusmenetluste tulemuste prognoositavus eri liikmesriikides on piiratud ja teabe hankimine on piiriüleste investorite jaoks seetõttu kulukam. Samuti toovad need erinevused kaasa selle, et maksejõuetusse ettevõttesse tehtud investeeringu sissenõutav väärtus on ELis väga erinev. Võimalused ei ole seega liidus võrdsed, sest investeeringut tõhusama maksejõuetusõigusega liikmesriiki peetakse atraktiivsemaks kui sarnast investeeringut vähem tõhusa maksejõuetusõigusega liikmesriiki. Tõhusama maksejõuetusõigusega liikmesriikide ettevõtjate jaoks on kapitalikulu väiksem kui teiste liikmesriikide ettevõtjate jaoks ning kapital on seega nende jaoks üldiselt kättesaadavam.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on vähendada erinevusi liikmesriikide maksejõuetusõiguses ja lahendada seega probleem, et mõnes liikmesriigis on vähem tõhus maksejõuetusõigus; sel moel suurendatakse maksejõuetusmenetluste üldist prognoositavust ja vähendatakse kapitali vaba liikumise tõkkeid. Maksejõuetusõiguse kindlate aspektide ühtlustamise teel soovitakse

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnavastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 56).

ettepanekuga eelkõige vähendada piiriüleste investorite teabe- ja õppimiskulusid. Ühetaolisem maksejõuetusõigus peaks seega avardama kogu liidu ettevõtjate rahastamisvalikuid.

Ettepaneku aluseks ei ole ELi toimimise lepingu artikkel 81, sest ettepanekus ei käsitleta üksnes piiriülese mõjuga olukordi. Ehkki ettepaneku keskne eesmärk on kõrvaldada eelkõige piiriülese investeerimise tõkkeid, soovitakse sellega lähendada liikmesriikide õigusnorme, mida kohaldatakse ühtemoodi nii ühes kui ka mitmes liikmesriigis tegutsevate ettevõtjate suhtes. Ettepanekus käsitletakse seega ka olukordi, kus piiriülene mõõde puudub, mistõttu artikli 81 kasutamine õigusliku alusena ei oleks põhjendatud.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Liikmesriikide väga erinevatest maksejõuetuskordadest tingitud tõkked takistavad ELis ühtse turu loomist üldisemalt ja eriti kapitaliturgude liidu loomist, mistõttu on põhjendatud ELi ühtsema maksejõuetusraamistiku loomine. Kuna aga liikmesriikidel on erinevad lähtealused, õiguslikud traditsioonid ja poliitilised eelistused, on ebatõenäoline, et selle valdkonna reformimine riikide tasandil viiks täiesti ühilduvate maksejõuetussüsteemideni ja parandaks nii nende üldist tõhusust.

Liikmesriikide maksejõuetusõiguse ühtlustamisega on võimalik saavutada ELi kapitaliturgude ühtlasem toimimine, mis vähendab turu killustatust ja parandab ettevõtjate juurdepääsu rahastusele. ELi tasandi meetmetel on paremad eeldused selleks, et vähendada oluliselt liikmesriikide maksejõuetuskordade killustatust ja tagada liikmesriikide maksejõuetuseeskirjade kindlate komponentide ühilduvus määral, mis soodustab kõikides liikmesriikides piiriülest investeerimist. ELi tasandi meetmed tagaksid ka võrdsed võimalused ja vähendaksid ohtu, et maksejõuetuskordade erinevused ise ja nende erinevuste kohta teabe puudumine moonutavad piiriülese investeerimise otsuseid.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja kõrvaldada põhivabaduste, nagu kapitali vaba liikumine ja asutamisvabadus, teostamiselt takistused, mis tulenevad liikmesriikide erinevatest õigusnormidest ja menetluskordadest äriühingute maksejõuetuse valdkonnas. Ettepanekuga nähakse selle eesmärgi saavutamiseks ette üksnes minimaalsed ühtlustamisnõuded ning need puudutavad ainult kindlaid maksejõuetust käsitleva materiaalõiguse valdkondi, millel on maksejõuetusmenetluste tõhususele ja pikkusele tõenäoliselt kõige suurem mõju.

Ettepanekuga jäetakse liikmesriikidele piisavalt paindlikud võimalused võtta vastu meetmeid väljaspool ettepaneku kohaldamisala ja kehtestada ühtlustatud valdkondades lisameetmeid, tingimusel et need on ettepaneku eesmärgiga kooskõlas. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega ei lähe käesolev ettepanek seega oma eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- **Vahendi valik**

ELi toimimise lepingu artikli 114 kohaselt võib õigusakte vastu võtta määruse või direktiivi vormis. Parim viis ELi siseturgu maksejõuetusõiguse valdkonnas integreerida on ühtlustada õigusnorme direktiivi kaudu, sest direktiiv arvestab sellega, et liikmesriikidel on maksejõuetusõiguse valdkonnas erinev õiguskultuur ja õigussüsteem, ning annab piisavalt paindlikud võimalused võtta ühised miinimumnormid üle viisidel, mis on nende erinevate süsteemidega kooskõlas.

Soovituse abil ei saaks selles poliitikavaldkonnas piisavat ühtlustamist saavutada, sest on kindlaks tehtud, et liikmesriikide siduvates õigusaktides on selles valdkonnas sätestatud väga erinevad normid. Määruse kaudu ühtlustamine seevastu ei jäta liikmesriikidele piisavalt paindlikke võimalusi norme kohalikele tingimustele kohandada ja säilitada maksejõuetusmenetluse eeskirjade sidusus riigi üldise õigussüsteemiga.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon on kogu käesoleva ettepaneku ettevalmistamise jooksul konsulteerinud sidusrühmadega. Muude algatuste hulgas tegi komisjon eelkõige järgmist:

i) korraldas teemakohase avatud avaliku konsultatsiooni (18. detsember 2020 – 16. aprill 2021);

ii) konsulteeris avalikkusega esialgse mõjuhinna teemal (11. november 2020 – 9. detsember 2020);

iii) korraldas teemakohased kohtumised liikmesriikide ekspertidega 22. märtsil 2022 ja [25.] oktoobril 2022;

iv) korraldas teemakohase kohtumise sidusrühmadega 8. märtsil 2022.

Avaliku veebikonsultatsiooni tulemusena laekus 17 liikmesriigilt ja Ühendkuningriigilt 129 vastust. Kolmandik vastustest anti maksejõuetuse valdkonnas huve omavate kutsetöötajate nimel (sellesse kategooriasse kuuluvad pankrotihaldurid ja juristid). Ligikaudu 20 % vastustest andsid finantssektori sidusrühmad, umbes 12 % äri- ja kaubandussektori sidusrühmad, 7 % sotsiaalseid ja majanduslikke huve esindavad organisatsioonid ja 5,5 % kohtusüsteemi esindajad (kohtunikud). Lisaks laekus kümme vastust (7,75 %) kaheksa liikmesriigi ametiasutustelt; neist vastustest seitse pärines keskvalitsuse tasandilt.

Sidusrühmad märkisid, et liikmesriikide maksejõuetusraamistike erinevused põhjustavad siseturule tõsiseid probleeme ning takistavad piiriülest investeerimist ja laenamist. Sidusrühmade väitel mõjutavad need erinevused siseturu toimimist eelkõige järgmistes valdkondades: 1) vara tagasivõitmine, 2) pankrotivara hulka kuuluvate varade jälitamine ja sissenõudmine, 3) juhtide kohustused ja vastutus eesootava maksejõuetuse korral ja 4) maksejõuetusmenetluse käivitamise viis. Seetõttu pooldas sidusrühmade ülekaalus enamuse seda poliitikavaldkonda ühtlustavate ELi tasandi meetmete võtmist kas sihtotstarbelise õigusakti (37,21 %), soovitusena (23,26 %) või nende kombinatsiooni (27,13 %) kujul.

Komisjon korraldas ka eraldi kohtumise sidusrühmade valitud grupiga. Kutsutud osalejad esindasid finants- ning äri- ja kaubandussektorit, töötajaid, tarbijaid, maksejõuetusmenetluste alal töötavaid spetsialiste, akadeemilist kogukonda ja mõttekodasid. Kohtumisel jagasid sidusrühmad teadmisi praktiliste raskuste kohta, mida liikmesriikide maksejõuetusraamistike

killustatus ja erinev tulemuslikkus tekitavad. Nad avaldasid ka toetust ELi maksejõuetusmenetluste õigusraamistiku suuremale ühtlustamisele.

Algatuse ettevalmistamist toetas saneerimis- ja maksejõuetusõiguse eksperdirühm. Komisjon moodustas selle eksperdirühma algselt selleks, et valmistada ette direktiivi (EL) 2019/1023 ettepanek. Seejärel täiendati rühma kümne eksperdiga, kes esindasid kindla poliitikavaldkonnaga seotud ühishuve (esindatud huvirühmad olid rahastust pakkuvad võlausaldajad, kaubakrediiti andvad võlausaldajad, tarbijatest võlausaldajad, töötajatest võlausaldajad ja maksejõuetud või liiga suure võlakoormusega võlgnikud).

Ettepaneku ettevalmistustöö käigus tellis komisjon kaks välisuuringut maksejõuetuse konkreetsete valdkondade kohta. Mõlemad uuringud telliti konsortsiumilt, mille moodustasid Tipik ja Spark Legal Network. Esimeses uuringus hinnati meelepärase kohtualluvuse valimise kuritarvitamist maksejõuetusmenetlustes pärast muudatusi, mis tehti määruses (EL) 2015/848 aastal 2015, samuti uuriti seda, mil määral ärgitavad liikmesriikide maksejõuetusraamistike erinevused sidusrühmi meelepärase kohtualluvuse valimist kuritarvitama. Teises uuringus analüüsiti varade jälitamist ja sissenõudmist maksejõuetusmenetlustes. Mõlemad uuringud hõlmasid empiirilist analüüsi, mille jaoks töövõtja kogus andmeid nii avalike veebiküsitluste kui ka kõikidest liikmesriikidest pärit eri sidusrühmadega peetud struktureeritud intervjuude teel. Lisaks tellis komisjon Deloitte'ilt/Grimaldilt eraldi uuringu selle kohta, milline on äriühingute maksejõuetuse aspekte käsitlevate meetmete mõju sissenõutavale väärtusele ja maksejõuetusmenetluste tulemuslikkusele. Kõik kolm uuringut on kättesaadavad komisjoni veebisaidil.

Komisjon konsulteeris kogu ettepaneku ettevalmistuse jooksul korduvalt ka liikmesriikidega. Liikmesriikide rahandusministrid on algatust mitu korda arutanud ja väljendasid sellele toetust. Nõukogu (ECOFIN) 2. detsembri 2020. aasta järeldustes kapitaliturgude liitu käsitleva komisjoni tegevuskava kohta¹⁶ innustati komisjoni algatusega edasi liikuma. Järeldused kinnitati 11. detsembri 2020. aasta euroala tippkohtumise avalduses¹⁷. 2021. aasta aprillis jõudsid eurorühma ministrid järeldusele, et liikmesriigid peaksid reformima oma maksejõuetuskorda kooskõlas ELi institutsioonide juhitud paralleelsete töövoogudega, mis algatati kapitaliturgude liidu tegevuskavaga¹⁸. 25. juuni 2021. aasta euroala tippkohtumise avalduses kinnitati, et „[k]indlaks tuleb teha kapitaliturgude integreerimise ja arendamise struktuursed väljakutsed ning et nendega tuleb tegeleda, eelkõige äriühingute maksejõuetust käsitlevate õigusaktide sihtvaldkondades“¹⁹. Ka Euroopa Parlament avaldas toetust tõhusamatele ja ühtlustatud maksejõuetusmenetlustele, paludes komisjonil võtta kindlamad kohustused, et saavutada tõeline edasimineku selles valdkonnas, mis on parlamendi hinnangul siiani tõsiseks takistuseks ELi kapitaliturgude tõelisel integreerimisel²⁰.

Kuna aga maksejõuetusõigus on tihedalt seotud liikmesriikide õiguse muude valdkondadega (nagu asjaõigus ja tööõigus) ning maksejõuetusõiguse peamised poliitilised eesmärgid on

¹⁶ Nõukogu järeldused kapitaliturgude liitu käsitleva komisjoni tegevuskava kohta, 12898/1/20 REV 1.

¹⁷ Dokument EURO 502/20.

¹⁸ Vt komisjoni märgukiri arutelu jaoks aadressil <https://www.consilium.europa.eu/media/49192/20210416-eg-com-note-on-insolvency-frameworks.pdf>. Arutelu kokkuvõtte on kättesaadav aadressil <https://www.consilium.europa.eu/media/49366/20210416-summing-up-letter-eurogroup.pdf>.

¹⁹ Dokument EURO 502/21.

²⁰ Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2020. aasta resolutsioon kapitaliturgude liidu edasise arengu kohta: kapitaliturgude kaudu rahastamise kättesaadavuse parandamine, eelkõige VKEdes jaoks, ja jaeinvestorite osalemise soodustamine (2020/2036(INI)).

erinevad, on mõni liikmesriik maksejõuetusõigust ühtlustava siduva õigusakti suhtes kõhklust väljendanud, sealhulgas 1. aprillil 2021 komisjonile saadetud kirjas.

22. märtsil 2022 korraldas komisjon liikmesriikide valitsuste ekspertidega sel teemal seminari. Liikmesriigid rõhutasid, et probleeme tuleb põhjalikult ja üksikasjalikult analüüsida ning et oluline on selgelt kindlaks teha probleemide ulatus, neist mõjutatud sidusrühmad ja nende tegelik mõju siseturule. Samuti väljendas mõni liikmesriik võimalike tulevaste ELi tasandi meetmete laadi suhtes seisukohta, et vajalik on ettevaatlik lähenemisviis, ning arvas, et meetmed peaksid keskenduma maksejõuetusmenetluste tõhususe parandamisele.

25. oktoobril 2022 korraldas komisjon liikmesriikide valitsuste ekspertidega veel ühe seminari, et teavitada neid mõjuhinnangus sisalduvatest poliitikavariantidest ja ettepaneku ettevalmistamise seisust.

• **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanekule lisatud mõjuhinnangus tuginetakse kabinetiuuringute andmetele ning eelkõige järgmistele uuringutele ja eksperditeadmistele²¹:

· Deloitte/Grimaldi (2022), „Study to support the preparation of an impact assessment on a potential EU initiative increasing convergence of national insolvency laws“ („Liikmesriikide maksejõuetusõigust ühtlustava võimaliku ELi algatuse mõjuhinnangu ettevalmistamist toetav uuring“), lõpparuande kavand, õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat, märts 2022.

· Spark, Tipik, „Study on the issue of abusive forum shopping in insolvency proceedings“ („Uuring maksejõuetusmenetluses meeletu kohtualluvuse valimise kuritarvitamise kohta“), õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat, veebruar 2022 (erileping nr JUST/2020/JCOO/FW/CIVI/0160).

· Spark, Tipik, „Study on tracing and recovery of debtor's assets by insolvency practitioners“ („Uuring võlgniku vara jälitamise ja sissenõudmise kohta pankrotihaldurite poolt“), õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat, märts 2022 (erileping nr JUST/2020/JCOO/FW/CIVI/0172).

²¹ Algatuse ettevalmistamise raames korraldas komisjon ka muid uuringuid: 1) Euroopa Komisjon, „Improving the evidence base on transfer of business in Europe: annex C: case study on the cross-border dimension of business transfers“ („Paremate tõendite saamine ettevõtete ülemineku kohta Euroopas. Lisa C. Üksikjuhtuuring ettevõtete ülemineku piiriüleste aspektide kohta“), Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, veebruar 2021, kättesaadav aadressil <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fdcae129-69bb-11eb-aeb5-01aa75ed71a1>; 2) Steffek, F., „Analysis of individual and collective loan enforcement laws in the EU Member States“ („Analüüs ELi liikmesriikide õigusaktide kohta, milles käsitletakse üksikisikutele ja kollektiividele antud laenude sissenõudmist“), finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat, november 2019, kättesaadav aadressil ; 3) McCormack, G. jt, „Study on a new approach to business failure and insolvency. Comparative legal analysis of the Member States' relevant provisions and practices“ („Uuring uue lähenemisviisi kohta ettevõtete maksejõuetusele. Liikmesriikide asjakohaste õigusnormide ja tavade võrdlev õiguslik analüüs“), õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat, jaanuar 2016, kättesaadav aadressil <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3eb2f832-47f3-11e6-9c64-01aa75ed71a1>; 4) Euroopa Pangandusjärelevalve, „Report on the benchmarking of national loan enforcement frameworks. Response to the European Commission's call for advice on benchmarking on national loan enforcement frameworks (including insolvency frameworks) from a bank creditors perspective“ („Laenude sissenõudmist käsitlevate liikmesriikide õigusraamistike võrdlusanalüüsi aruanne. Vastus Euroopa Komisjoni palvele anda nõu laenude sissenõudmist käsitlevate liikmesriikide õigusraamistike (sealhulgas maksejõuetusraamistike) võrdlusanalüüsi tegemiseks panga kui võlausaldaja vaatepunktist“), november 2020, EBA/Rep/2020/29.

Mõjuhinna koostamiseks kogutud ja kasutatud andmed olid üldiselt faktilised või pärinesid muul moel hea mainega või üldtunnustatud allikatest, mida kasutatakse teemavaldkonnas võrdlusaluselise ja pidepunktina. Konsultatsioonide käigus sidusrühmadelt saadud teadmisi käsitleti üldiselt arvamustena, välja arvatud juhul, kui selleks olid faktilised andmed.

- **Mõjuhinna**

Mõjuhinna analüüsi maksejõuetusõiguse kolme keskset aspekti: i) vara sissenõudmine likvideeritud ettevõtja pankrotivarast, ii) menetluste tõhusus ning iii) tagasisaadud väärtuse prognoositav ja õiglane jaotamine võlausaldajate vahel. Need kolm aspekti hõlmavad eelkõige järgmiste valdkondadega seotud küsimusi: vara tagasivõitmine, vara jälitamine, juhtide kohustused ja vastutus, ettevõtte müük tegevust jätkava ettevõtte *pre-pack* menetluse kaudu, maksejõuetusmenetluse käivitamise tingimus, maksejõuetuse erikord mikro- ja väikeettevõtjatele, nõuete rahuldamisjärgud ja võlausaldajate komiteed. Variantide väljaselgitamisel lähtuti saneerimis- ja maksejõuetusõiguse ekspertide rühma sisendist, teemakohasest uuringust ja teabevahetusest sidusrühmadega. Variante analüüsi kolme eesmärgi seisukohalt: i) kas need suurendavad sissenõutavat väärtust, ii) kas need lühendavad maksejõuetusmenetluse kestust ning iii) kas need vähendavad õiguskindlusetust ja teabe hankimise kulu, eriti piiriüleste investorite jaoks.

Ettepanekus ja läbivaadatud mõjuhinna on arvesse võetud õiguskontrollikomitee märkusi; õiguskontrollikomitee leidis 24. juunil 2022 oma esimeses arvamuses, et enne algatusega jätkamist tuleb mõjuhinna korrigeerida. Koguti lisatõendeid selle kohta, kuidas praegused maksejõuetusmenetlused ühtsel turul piiriülest investeerimist kahjustavad ja milline on nende mõju võrreldes muude teguritega. Põhiteksti ja 5. lisa täiendati teabega maksejõuetuseeskirjade riikidevaheliste erinevuste kohta. Põhjalikumalt selgitati direktiivi (EL) 2019/1023, määruse (EL) 2015/848 ja käesoleva ettepaneku vahelisi erinevusi. Täiendavalt analüüsi eri meetmete mõju kohtusüsteemi suutlikkusele ja seda, kuidas sidusrühmad eri meetmetesse suhtuvad. Poliitikavariantide vahekorrad seletati paremini lahti ning sidusrühmade seisukohad esitati üksikasjalikumalt.

Õiguskontrollikomitee tutvus läbivaadatud mõjuhinna ja avaldas 10. oktoobril 2022 oma teise arvamuse, mis oli positiivne ja tingimusteta. Komitee märkis, et mõjuhinna on oluliselt paranenud, ja andis veel mõne parandussoovituse.

Käesoleval ettepanekul on väike positiivne mõju digiüleminekule, mis tuleneb eelkõige mikroettevõtjate lihtsustatud lõpetamismenetluse suuremast automatiseeritusest ja veebiportaali (Euroopa e-õiguskeskkonna portaal) kasutamisest selleks, et maksejõuetuskordade põhipunktide ja nõuete rahuldamisjärgude kohta kasutajasõbralikku teavet anda.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Maksejõuetusmenetluste tõhustamine aitab lühendada nende kestust ja suurendada maksejõuetusasjades sissenõutavat väärtust, mis tähendab väiksemaid ettevõtja lõpetamise kulusid ja suuremat sissenõudmismäära võlausaldajatele ja investoritele.

Ettepaneku eesmärk on ka VKEde ettevõtluskeskkonda parandada. Ettepanekuga soovitakse suurendada oodatavat sissenõudmismäära VKEde ja muude ettevõtjatega seotud riskipositsioone omavate võlausaldajate ja investorite jaoks, et vähendada VKEdesse investeerimise tajutavat riski, mis muude tingimuste samaks jäädes vähendab eeldatavasti

VKEde rahastamiskulusid. Samal ajal ei too ettepanek kaasa kohustusi ega nõuete täitmisega seotud kulusid tegutsevatele VKEdele ning lihtsustab menetlusi maksejõuetusohus VKEde jaoks.

Ettepanekuga nähakse ette ka erimenetlus, mis hõlbustab ja kiirendab mikroettevõtjate lõpetamist ning võimaldab neile seeläbi kulutõhusamat maksejõuetusmenetlust. See meede toetab ka n-ö varata mikroettevõtjate nõuetekohast lõpetamist, aidates lahendada probleemi, et mõnes liikmesriigis ei saa maksejõuetusmenetlust algatada, kui prognoositav sissenõutav väärtus on kohtukuludest väiksem. Ettepanekuga antakse kõikidele mikroettevõtjatele võimalus oma rahaliste raskuste lahendamiseks menetlus algatada ning tagatakse seega, et ettevõtte asutajatel on juurdepääs võlgadest vabastamisele ja võimalus uuesti alustada, nagu on sätestatud direktiivis (EL) 2019/1023.

• Põhiõigused

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste ja -vabadustega ning seda tuleb vastavalt rakendada. Täpsemalt on ettepanek kooskõlas õiguste ja vabadustega, mis on sätestatud artiklites 7 (era- ja perekonnaelu austamine), 8 (isikuandmete kaitse), 15 (kutsevabadus ja õigus teha tööd), 16 (ettevõtlusvabadus), 17 (õigus omandile) ja 27 (töötajate õigus olla ettevõttes informeeritud ja ära kuulatud) ning artikli 47 lõikes 2 (õigus õiglasele kohtulikule arutamisele).

Ettepanekuga antakse määratud kohtutele juurdepääs riiklikele pangakontode registritele ja elektroonilistele andmeotsingu süsteemidele ning pangakontode keskregistreid ühendavale süsteemile ehk pangakontode registrite ühtsele juurdepääsupunktile. Samuti antakse ettepanekuga pankrotihalduritele juurdepääs selle liikmesriigi tegelike kasusaajate registriale, kus menetlus on algatatud, ning tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemile.

Riiklikud pangakontode registrid, elektroonilised andmeotsingu süsteemid ja tegelike kasusaajate registrid koondavad isikuandmeid. Nende registrite, süsteemide ja ühtsete juurdepääsupunktide kättesaadavuse laiendamine mõjutab seega andmesubjektide põhiõigusi, eriti õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele. Kui sellest tuleneb ELi põhiõiguste hartas sätestatud õiguste ja vabaduste teostamise piirang, peab see olema kooskõlas hartas ja eelkõige selle artikli 52 lõikes 1 sätestatud nõuetega.

Piirang on seadusega ette nähtud ning see on põhjendatud vajadusega tulemuslikult parandada varade jälitatavust käimasoleva maksejõuetusmenetluse, kaasa arvatud piiriülese maksejõuetusmenetluse raames, et maksejõuetult ettevõtjalt sissenõutav väärtus oleks võlausaldajate jaoks võimalikult suur. Lisaks arvestatakse nimetatud õiguste ja vabaduste olemust ning piirangud on proportsionaalsed taotletava eesmärgiga. Nende mõju on suhteliselt väike, sest andmed on juurdepääsetavad ja otsitavad üksnes teatava osa ulatuses, mis on pankrotivara hulka kuuluva vara jälitamiseks mõõdapääsmatult vajalik ning mis on kindlaks määratud käesolevas ettepanekus ja nendes ELi õigusaktides, mille kohaselt asjaomased süsteemid on loodud. Käesoleva ettepanekuga tagatakse, et neid andmeid töödeldakse kooskõlas kohaldatavate ELi andmekaitse-eeskirjadega. Eeskirjad, mille kohaselt käesoleva ettepaneku otstarbel liidu institutsioonides ja organites isikuandmeid töödeldakse, on sätestatud määruses (EL) 2018/1725²².

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning

Ettepanekus sätestatakse isikuandmete töötlemise otstarbed ja pannakse liikmesriikidele kohustus määrata maksejõuetuskohtud, millel on õigus riiklikest pangakontode registritest ja elektroonilistest andmeotsingu süsteemidest otse teavet taotleda. Samuti kohustatakse ettepanekus liikmesriike tagama, et määratud kohtute töötajad järgivad kõrgeid kutsealaseid andmekaitsestandardeid, et on võetud tehnilised ja korralduslikud meetmed, millega kaitstakse kõrgel tehnoloogilisel tasemel andmete turvalisust, kui määratud kohtud kasutavad õigust pangakontode teabega tutvuda ja selles otsinguid teha, ning et pangakontode keskregistreid pidavad ametiasutused registreerivad kõik korrad, kui määratud kohus pangakontode teabega tutvub ja selles otsinguid teeb.

Samuti piiritletakse ettepanekus selgelt, millise tegelike kasusaajate registrites hoitava teabega pankrotihaldurid tutvuda saavad.

Ettepanekus märgitakse ka, et komisjon ei säilita isikuandmeid seoses liikmesriikide elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise, ning kehtestatakse sätted komisjoni kui andmete vastutava töötleja kohta.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga kaasnevad komisjonile kulud ja halduskoormus. Kõnealused kulud ja halduskoormus tulenevad ettepaneku artiklis 51 sätestatud kohustusest luua Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu liikmesriikide elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteem. E-õiguskeskkonna portaali teiste ühendamisprojektide kogemuse põhjal hinnatakse, et komisjoni rakenduskulud praeguse pikaajalise eelarve (mitmeaastase finantsraamistiku) ajal on 1,75 miljonit eurot²³. Lisakulud kaetakse vahendite ümberjaotamise teel õigusprogrammi raames.

Ettepaneku finantsmõju ja mõju eelarvele on üksikasjalikult selgitatud ettepanekule lisatud finantsselgituses.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelvalve, hindamise ja aruandluse kord**

Hindamine on kavas korraldada viis aastat pärast meetmete rakendamist ning kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega. Selle eesmärk on hinnata, kui tulemuslikult ja tõhusalt on direktiivi poliitilised eesmärgid saavutatud, ja otsustada, kas vaja on uusi meetmeid või muudatusi. Liikmesriigid peavad esitama komisjonile hindamise ettevalmistamiseks vajaliku teabe.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesolevas ettepanekus käsitletakse maksejõuetusõiguse kolme keskset aspekti: i) vara sissenõudmine likvideeritud ettevõtja pankrotivarast, ii) menetluste tõhusus ning iii) tagasisaadud väärtuse prognoositav ja õiglane jaotamine võlausaldajate vahel. Ettepaneku

isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

²³ Neile kuludele tuleb lisada veel 1,6 miljonit eurot rakenduskulusid 2028. eelarveaastal. Ühendussüsteemi iga-aastane hinnanguline ülalpidamiskulu Euroopa e-õiguskeskkonna portaalil on 600 000 eurot alates 2029. aastast.

komponendid on hoolikalt valitud, lähtudes saneerimis- ja maksejõuetusdirektiivi arutelu kogemusest, eksperdirühma aruteludest ja lõppsoovitustest, avaliku konsultatsiooni tulemustest, välise nõustaja uuringust ja ulatuslikust teabevahetusest sidusrühmadega.

Ettepaneku eesmärk on tagada, et maksejõuetult ettevõtjalt sissenõutav väärtus oleks võlausaldajate jaoks võimalikult suur. Seda eesmärki aitavad saavutada vara tagasivõitmist ja vara jälitamist käsitlevad sätted, mis üksteist vastastikku toetavad. Selleks nähakse kõnealuste sätetega ette minimaalne kogum ühtseid tingimusi vara tagasivõitmiseks ja parandatakse vara jälitavust, andes pankrotihalduritele parema juurdepääsu pangakontode teabele, tegelike kasusaajate teabele ja teatavatele liikmesriikide vararegistritele, sealhulgas teiste liikmesriikide registritele. Kõnealustele sätetele lisandub võimalus tagada juba varases staadiumis ettevõtte võimalikult suur sissenõutav väärtus; selleks nähakse ette *pre-pack*-menetlused ja juhtide kohustus esitada aegsasti maksejõuetusmenetluse algatamise taotlus, et võlausaldajate vara väärtust ei kaotaks.

Ettepaneku eesmärk on ka menetluste tõhustamine, eriti maksejõuetute mikroettevõtjate likvideerimiseks. Oluline on tagada, et uued eeskirjad toimiksid hästi ka ELi mikroettevõtjate jaoks. Tavalised maksejõuetusmenetlused on selliste ettevõtjate jaoks liiga kulukad ning võlgadest vabastamise võimalus lubaks neil ettevõtluskapitali uuteks projektideks kasutada. Lisaks muutuvad maksejõuetusmenetlusi käsitlevate siseriiklike õigusnormide põhipunktid, sealhulgas maksejõuetusmenetluse käivitamise tingimus, võlausaldajate jaoks läbipaistvamaks.

Viimase punktina kehtestatakse ettepanekus nõuded võlausaldajate huvide paremaks esindamiseks menetluses võlausaldajate komiteede kaudu, et tagada sissenõutud väärtuse õiglane ja prognoositav jaotamine võlausaldajate vahel. Lisaks muutuvad nõuete rahuldamisjärku käsitlevad eeskirjad võlausaldajate jaoks läbipaistvamaks.

Kavandatud direktiiv jaguneb üheksaks jaotiseks.

I jaotis sisaldab üldsätteid kohaldamisala ja mõistete kohta.

II jaotises käsitletakse vara tagasivõitmist ning selles sätestatakse ühtlustatud miinimumnormid, mille eesmärk on hoida ära vara ebaseaduslik kõrvaldamine pankrotivarast enne maksejõuetusmenetluse algatamist. Eesmärk on tagada, et maksejõuetusmenetlust käsitlevad siseriiklikud õigusnormid pakuksid minimaalset kaitsetaset, mis on seotud kõikide võlausaldajate huve kahjustavate õigustoimingute tühiseks tunnistamisega. Samal ajal võivad liikmesriigid kehtestada või alles jätta norme, mis tagavad võlausaldajatele kõrgema kaitsetaseme, näiteks nähes ette rohkem tagasivõitmise aluseid. Jaotises sätestatakse õigustoimingu tühiseks tunnistamise üldised eeltingimused, tagasivõitmise alused ja tagasivõitmise õiguslikud tagajärjed.

Artiklis 4 sätestatakse vara tagasivõitmise üldised eeltingimused ning selle kohaselt võivad tagasivõitmise objektiks olla kõik õigustoimingud – kaasa arvatud tegevusetus –, tingimusel et need kahjustasid kõikide võlausaldajate huve ning et täidetud on mõni järgnevatel artiklites nimetatud tagasivõitmise alus.

Artiklis 5 selgitatakse, et vara tagasivõitmist käsitlevad sätted on ühtlustatud miinimumnormid ning et liikmesriigid võivad seega alles jätta või kehtestada sätteid, mis pakuvad võlausaldajatele kõrgemat kaitsetaset.

Artiklis 6 sätestatakse esimene tagasivõitmise alus (võlausaldaja eelistamine). Need on ühele võlausaldajale (või võlausaldajate rühmale) kasulikud õigustoimingud, mis tehti kolme kuu jooksul enne maksejõuetusmenetluse algatamise taotlemist või pärast taotluse esitamist (nn kahtlusperiood). Kuna kõnealune tagasivõitmise alus tuleneb pelgalt õigustoimingu lõpuleviimisest, on kahtlusperiood lühem kui teiste tagasivõitmise aluste kahtlusperiood. Ühilduva täitmise puhul (st toimingute puhul, mis olid täielikult kooskõlas võlausaldaja nõudega, nagu saabunud tähtpäevaga nõude rahuldamine tavapärase maksevahendiga) võib õigustoimingu sellel alusel tühisteks tunnistada üksnes juhul, kui võlausaldaja teadis või oleks pidanud teadma, et võlgnik ei suuda oma võlgu maksta või et on esitatud maksejõuetusmenetluse algatamise taotlus. Viimase punktina loetletakse sättes teatavat liiki õigustoimingud, mida ei saa sellel alusel tühisteks tunnistada.

Artiklis 7 sätestatakse teine tagasivõitmise alus: tegelikust väiksema väärtusega õigustoimingud. See alus hõlmab lisaks kingitustele ja muudele annetustele ka õigustoiminguid ebatavaliselt madala tasu eest. Sellel on vara tagasivõitmise õiguses oluline roll, sest see on (muuhulgas) tõhus õiguskaitsevahend võlgniku võimalike katsete eest vara võlausaldajate eest kõrvale toimetada, andes selle üle kolmandatele isikutele, nagu pereliikmed või varahaldusettevõtjad, kuid säilitades samal ajal võimaluse seda kasutada.

Artiklis 8 sätestatakse kolmas ja viimane tagasivõitmise alus, milleks on tahtlik pettus, st võlausaldajate petmiseks tehtud õigustoimingud.

Artiklis 9 sätestatakse vara tagasivõitmise üldised tagajärjed. Need on tühisteks tunnistatud õigustoimingust tulenevate nõuete täitmise keeld ning sellisest õigustoimingust kasu saanud isiku kohustus pankrotivarale tekitatud kahju täielikult hüvitada. Artiklis selgitatakse, et pankrotivarale tekitatud kahju hüvitamise kohustust ei saa tasaarvestada tühisteks tunnistatud õigustoimingu teise poole nõuetega.

Artiklis 10 sätestatakse tühisteks tunnistatud õigustoimingu teise poole õigused. Nimelt taastatakse tühisteks tunnistatud õigustoiminguga rahuldatud nõuded, kui õigustoimingu pool hüvitab pankrotivarale tekitatud kahju.

Artiklis 11 käsitletakse kolmandate isikute vastutust: tühisteks tunnistatud õigustoimingu teise poole pärija või üldõigusjärglane on selle poole õigusjärglane ka vara tagasivõitmise õiguslike tagajärgede suhtes. Üksikisikutest pärijad on vastutavad ainult juhul, kui nad omandasid vara tegelikult väärtusest soodsamalt või kui nad teadsid või oleksid pidanud teadma vara tagasivõitmise aluseks olevaid asjaolusid.

Artiklis 12 kinnitatakse direktiivi (EL) 2019/1023 artiklites 17 ja 18 sätestatud saneerimiseesõiguse kehtivust. Selles sätestatakse, et II jaotise kohased vara tagasivõitmise eeskirjad ei mõjuta direktiivi (EL) 2019/1023 artiklite 17 ja 18 kohaldamist.

III jaotises käsitletakse pankrotivara hulka kuuluva vara jälitamist ning see on sihitud meede, mis tuleb asetada määruse (EL) 2015/848 konteksti; määruses on sätestatud, et pankrotihaldur võib põhimõtteliselt ka teistes liikmesriikides kasutada volitusi, mis on talle antud selle liikmesriigi õiguse kohaselt, kus maksejõuetuse põhimenetlus algatati ja ta ametisse nimetati. Kõnealuse jaotise spetsiaalsete normide keskmes on pankrotihalduri juurdepääs mitmesugustele registritele, mis sisaldavad asjakohast teavet vara kohta, mis kuulub või peaks kuuluma pankrotivara hulka. Mõni riiklik elektrooniline register on avalik või isegi kättesaadav ELi loodud ühtse ühendamisplatvormi kaudu, nagu maksejõuetusregistre

ühendamise süsteem²⁴. Kavandatud direktiivis laiendatakse pankrotihaldurite juurdepääsu ka mõningatele sellistele registritele, mis ei ole avalikult kättesaadavad, nagu registrid, mis asutati algselt ELi rahapesuvastase võitluse raamistiku kohaselt (näiteks riiklikud pangakontode keskregistrid või riiklikes tegelike kasusaajate registrites olev teave usaldushalduste kohta). III jaotises kohustatakse ka liikmesriike tegema teiste riikide pankrotihalduritele otse ja kiiresti kättesaadavaks lisas loetletud registrid (kui need on liikmesriigis juba olemas).

Artiklis 13 nõutakse, et liikmesriigid määraksid oma territooriumil maksejõuetuskohtud, millel on otsene juurdepääs riiklikele automatiseeritud keskmehhanismidele, nagu direktiivi (EL) 2015/849²⁵ artikli 32a kohaselt asutatud pangakontode keskregistrid või kesksed elektroonilised andmeotsingu süsteemid. Direktiiviga (EL) 2015/849 kohustati liikmesriike looma automatiseeritud keskmehhanismid, mis võimaldavad tuvastada kõiki füüsilisi või juriidilisi isikuid, kellel või kelle kontrolli all on krediidiandjates maksekontosid ja IBAN-numbriga pangakontosid ja hoiulaekaid. Rahapesuvastase direktiiviga on ette nähtud ka liikmesriikide rahapesu andmebürood, millel on neile registritele vahetu, kiire ja filtreerimata juurdepääs. Direktiivis (EL) 2019/1153²⁶ on sätestatud, et riiklikele pangakontode keskregistritele on otsene ja kiire juurdepääs liikmesriikides selleks otstarbeks määratud õiguskaitseasutustel, kui selline juurdepääs on vajalik selleks, et nad saaksid täita oma ülesandeid raskete kuritegude vastu võitlemisel. Direktiivi (EL) 2019/1153 kohaselt tuleb otsene juurdepääs anda ka kriminaaltulu jälitamise talitustele. Artikliga 12 tagatakse, et otsene juurdepääs pangakontode registritele või elektroonilistele andmeotsingu süsteemidele on ainult sellistel maksejõuetuskohtudel, mis on nõuetekohaselt määratud ja millest on komisjonile teatatud.

Artiklites 14 ja 15 selgitatakse eritingimusi, mille kohaselt määratud kohtud pangakontode registritele juurde pääsevad. Määratud kohtud saavad oma liikmesriigi ja teiste liikmesriikide pangakontode keskregistritele juurdepääsu pangakontode registrite ühtse juurdepääsupunkti kaudu, kui liikmesriikide keskregistreid ühendav süsteem on loodud ja toimiv²⁷.

Artiklis 16 käsitletakse pangakontode registrites tehtud otsingute kohta logi pidamist.

Artiklis 17 sätestatakse pankrotihaldurite juurdepääs tegelike kasusaajate teabe registritele. See hõlmab juurdepääsu nii selle liikmesriigi tegelike kasusaajate registri(te)le, kus menetlus on algatatud, kui ka tegelike kasusaajate registrite ühendamise süsteemile. Kõnealuste registrite õiguslik alus on sätestatud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 30 lõikes 3 ja artikli 31 lõikes 3a. Registrite ühendamise süsteemi õiguslik alus on sätestatud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 30 lõikes 10 ja artikli 31 lõikes 9. Teatavad tegelike kasusaajate registrites sisalduvad

²⁴ https://e-justice.europa.eu/246/ET/bankruptcy_amp_insolvency_registers__search_for_insolvent_debtors_in_the_eu?init=true.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 0849, 9.7.2018, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1153, millega kehtestatakse normid finants- ja muu teabe kasutamise hõlbustamiseks teatavate kuritegude tõkestamisel, avastamisel, uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2000/642/JSK (ELT L 186, 11.7.2019, lk 122).

²⁷ Euroopa Komisjon on teinud ettepaneku luua riiklike pangakontode keskregistreid ühendav ELi-ülene süsteem kuuenda rahapesuvastase direktiivi ettepaneku raames. Vt ettepaneku artiklid 14 ja 15 (COM(2021) 423 final, 20.7.2021). Ettepanekut arutavad praegu Euroopa Parlament ja nõukogu.

miinimumandmed on äriühingutele ja teistele juriidilistele isikutele avalikult kättesaadavad. Usaldushalduste ja muude sarnaste õiguslike üksuste puhul ei ole need miinimumandmed avalikud, vaid nendega tutvumise eeltingimus on õigustatud huvi tõendamine. Artiklis 17 selgitatakse, et õigustatud huvi on olemas juhul, kui pankrotihaldur taotleb usaldushalduste ja sarnaste õiguslike üksuste kohta teavet selleks, et teha kindlaks ja jälitada vara selle maksejõuetusmenetluse otstarbel, mille raames ta on ametisse nimetatud, ning et juurdepääs on piiratud eelnevalt kindlaks määratud andmetega.

Artiklis 18 sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad pankrotihaldurite otsest ja kiiret juurdepääsu varade kohta teavet sisaldavatele riiklikele registritele. Silmas peetud vararegistrid peaksid hõlmama kavandatud direktiivi lisas loetletud registreid, juhul kui need on asjaomases liikmesriigis olemas. Artiklis sätestatakse ka, et teistes liikmesriikides määratud pankrotihalduritel peavad olema samad juurdepääsutingimused nagu neil, kes on määratud registri asukohaliikmesriigis.

IV jaotises käsitletakse *pre-pack*-menetlusi ja selle eesmärk on tagada, et sellised menetlused, mida peetakse üldiselt võlausaldajate vara sissenõudmise otstarbel tulemuslikuks meetmeks, oleksid kõikide liikmesriikide maksejõuetuskorras struktureeritud kujul olemas. *Pre-pack*-menetluse korral valmistatakse võlgniku ettevõtte (või selle osa) müük ette ja lepatakse kokku enne maksejõuetusmenetluse ametlikku algatamist. See võimaldab müügi teoks teha ja tulu kätte saada varsti pärast seda, kui ametlik maksejõuetusmenetlus ettevõtja likvideerimiseks on algatatud. Käesolev ettepanek sisaldab mitut kaitsemeetet, millega tagatakse, et võimalike ostjatega võetakse ühendust ning et konkurentsipõhise müügi protsessi tulemusena saavutatakse parim võimalik turuväärtus. Kaitsemeetmed sätestatakse viisil, mis annab liikmesriikidele võimaluse valida, kas tagada (tavaliselt konfidentsiaalses) nn ettevalmistusetapis toimuva müügi protsessi konkurentsipõhisus, läbipaistvus ja õiglus või korraldada pärast ametliku menetluse algatamast ehk nn likvideerimisetapis kiire avalik enampakkumine.

Artiklis 19 kohustatakse liikmesriike lisama oma maksejõuetuskorda *pre-pack*-menetlus, mis koosneb kahest järjestikusest etapist (nn ettevalmistusetapp ja likvideerimisetapp).

Artiklis 20 käsitletakse kavandatud direktiivi seoseid teiste liidu õigusaktidega. Selles sätestatakse, et likvideerimisetappi tuleb käsitleda maksejõuetusmenetlusena määruse (EL) 2015/848 artikli 2 punkti 4 mõistes. Samuti antakse artiklis liikmesriikidele võimalus käsitleda ettevalmistavat pankrotihaldurit maksejõuetushaldurina määruse (EL) 2015/848 artikli 2 punkti 5 mõistes. Artikli viimases lõigus selgitatakse direktiivi ettepaneku suhet nõukogu direktiiviga 2001/23/EÜ, lähtudes Euroopa Liidu Kohtu otsusest Heiploegi kohtuasjas. Artiklis sätestatakse, et direktiivi 2001/23/EÜ artikli 5 lõike 1 kohaldamisel tuleb *pre-pack*-menetluse likvideerimisetappi käsitleda maksejõuetusmenetlusena võõrandaja varade likvideerimiseks, mis toimub pädeva asutuse järelevalve all.

Artiklis 21 sätestatakse *pre-pack*-menetluste kohtualluvuseeskirjad. Artiklis sätestatakse, et *pre-pack*-menetlus kuulub sellesama kohtu alluvusse, mille rahvusvahelisse kohtualluvusse kuulub võlgniku maksejõuetuse põhimenetlus.

Artiklis 22 sätestatakse normid ettevalmistava pankrotihalduri kohta, kes on *pre-pack*-menetluse ettevalmistusetapi peamine läbiviija. Artiklis loetletakse ettevalmistava pankrotihalduri ülesanded müügi protsessi juhtimisel ja võimalike ostjate leidmisel. N-ö tulevase pankrotihaldurina peab ettevalmistav pankrotihaldur vastama kõikidele tingimustele, mis peavad *pre-pack*-menetluse algatamise asukohaliikmesriigi maksejõuetusõiguse

kohaselt olema täidetud pankrotihalduri määramisel; sellega tagatakse, et sama isik täidab *pre-pack*- menetluse kahes järjestikuses etapis mõlemat rolli.

Artiklis 23 laiendatakse *pre-pack*- menetluse ettevalmistusetapile direktiivi (EL) 2019/1023 artiklites 6 ja 7 sätestatud norme (vajalike muudatustega), mille kohaselt peatatakse võlgniku suhtes kohaldatavad konkreetsed täitemeetmed; laiendamise eeldus on, et täidetud on võlgniku maksejõuetuse tõenäosuse või maksejõuetuse väljakuulutamise tingimus.

Artiklis 24 käsitletakse võlgniku ettevõtte müügi suhtes kohaldatavaid põhimõtteid. Ettevalmistav pankrotihaldur peab tagama, et ettevalmistusetapis tavaliselt konfidentsiaalselt toimuv müük oleks konkurentsipõhine, läbipaistev ja õiglane ning vastaks turureeglitele. Neid põhimõtteid ei pea järgima ainult juhul, kui liikmesriik valib võimaluse panna kohtule kohustus korraldada pärast likvideerimisetapi algatamist kiire avalik enampakkumine.

Artikliga 25 nähakse ette, et *pre-pack*- menetluse likvideerimisetapi algatamisel määratakse ettevalmistav pankrotihaldur pankrotihalduriks.

Artiklis 26 käsitletakse korda, mille kohaselt maksejõuetuskohus annab likvideerimisetapis loa võlgniku ettevõtte müüa. Lõike 1 kohaselt peab kohus hindama, kas ettevalmistusetapis toimunud müügiprotsess vastas kohaldatavatele põhimõtetele ja tingimustele. Kui kohus ei kinnita ettevõtte müüki ettevalmistava pankrotihalduri esitatud ostjale, jätkub likvideerimisetapi algul algatatud maksejõuetusmenetlus ilma *pre-pack*- müügitehingut sõlmimata. Lõikega 2 nähakse ette, et kui liikmesriik otsustab sätestada, et likvideerimisetapi algul tuleb korraldada avalik enampakkumine, tuleb ettevalmistusetapis laekunud parimat pakkumust kasutada kokkuleppelise algpakkumusena (*stalking horse bid*), st ostuhinna alammäärana toimiva algpakkumusena, millest madalamat ostuhinda teised pakkujad ei saa pakkuda. Samuti nõutakse selles, et sellise algpakkumuse tegijale tagatav kaitse peab olema proportsionaalne ning seda tuleb kohaldada määral, mis ei kahjusta tegelikku konkurentsi.

Artiklis 27 sätestatakse täitmisele kuuluvate lepingute üleandmine; need on võlgniku ja mõne vastaspoole vahelised lepingud, mille kohaselt pooled peavad maksejõuetusmenetluse algatamisel endiselt kohustusi täitma. Reeglina tuleks sellised lepingud ettevõtte ostjale üle anda – ka ilma vastaspoole nõusolekuta.

Artiklis 28 sätestatakse, et *pre-pack*- müügi kaudu omandatakse ettevõtte või selle osa võlgadest ja kohustustest vabana.

Artikliga 29 tagatakse, et loa saanud *pre-pack*- müügi suhtes esitatud apellatsioonkaebus ei aeglustaks müügilepingu täitmist ega seega varade realiseerimist. Artikli kohaselt võib sellise apellatsioonkaebuse korral müügi ajutiselt peatada ainult juhul, kui apellatsioonkaebuse esitaja annab piisava tagatise, mis katab peatamise tagajärjel tekkida võiva kahju. Samal ajal antakse artiklis 29 apellatsioonkaebust menetlevale kohtule kaalutusõigus, mille kohaselt kohus võib füüsilisest isikust apellandi tagatise andmisest täielikult või osaliselt vabastada, kui ta peab seda konkreetse juhtumi asjaolude valguses sobilikuks.

Artiklis 30 selgitatakse, et parima pakkumuse väljavalimise kriteeriumid peaksid vastama kriteeriumidele, mida kasutatakse tavalistes maksejõuetusmenetlustes konkureerivate pakkumuste vahel valimiseks.

Artiklis 31 sätestatakse, et *pre-pack*- menetluse ettevalmistav pankrotihaldur ja pankrotihaldur on oma kohustuste täitmatajätmisest tekkinud kahju eest isiklikult vastutav.

Artikliga 32 nähakse ette lisakaitsemeetmed juhuks, kui tulevane ostja on võlgnikuga lähedalt seotud isik. Ühe lisakaitsemeetmena peab pankrotihaldur juhul, kui ainsa pakkumuse teeb võlgnikuga lähedalt seotud isik, hindama, kas pakkumus läbib võlausaldajate parimate huvide testi. Kui hindamise tulemus on negatiivne, peab pankrotihaldur pakkumuse tagasi lükkama.

Artikkel 33 sisaldab mitmesuguseid sätteid, mille eesmärk on tagada, et müüdava ettevõtte väärtus oleks võimalikult suur. Sellega tagatakse, et vaherahastamist hangitakse võimalikult väikeste kuludega ja et vaherahastamise pakkujatele kehtivad teatavad kaitsemeetmed. Artiklis keelatakse ka pakkujatele eesõiguste andmine, sest võimalus selliseid õigusi kasutada kahjustaks müügiotsustamise käigus konkurentsi. Samuti piiratakse võimalust teha pakkumus tagatud nõude kujul, nii et selleks saab kasutada üksnes osa tagatud nõudest võlgniku vastu.

Artikliga 34 kaitstakse võlausaldajate huve *pre- pack-* menetluse ajal. See hõlmab õigust olla menetluse ajal ära kuulatud ja sätet, mille kohaselt tagatisega seotud huvide lõppenuks lugemise tingimused on üldreeglina samad, mida kohaldataks liikmesriigi õiguse järgi maksejõuetusmenetlustes.

Artiklis 35 käsitletakse olukordi, kus *pre- pack-* menetluse teel ettevõtte omandamise suhtes peab otsuse langetama konkurentsiasutus.

V jaotises käsitletakse juhtide kohustusi ning see on osa meetmetest, mille eesmärk on pankrotivara väärtuse maksimeerimine. Kuigi kavandatud direktiivis ei ole antud juhi mõiste ühtset definitsiooni, peaksid liikmesriigid selle jaotise sätteid üle võttes arvestama, et terminit „juht“ tuleks mõista laialt. See on kooskõlas ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) maksejõuetusõiguse alase seadusandluse juhendi soovitusel,²⁸ et „üldise suunisenä [...] võiks isikut käsitleda juhina, kui talle on pandud ülesanne teha või ta teeb või peaks tegema ettevõtte juhtimise seisukohalt keske tähtsusega otsuseid“. Juhid mõistavad enamasti esimeste seas, kas ettevõtte on maksejõuetuks muutumas või muutunud. Seetõttu peaks neil olema kohustus esitada õigel ajal maksejõuetusmenetluse algatamise taotlus. Kavandatud direktiivis kehtestatakse selle kohustuse täitmise tähtaeg, millele lisandub tsiviilvastutus. Kõnealuse jaotise sätted on ühtlustatud miinimumnormid, mis tähendab, et liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada maksejõuetusohus ettevõtete juhtidele rangemad kohustused.

VI jaotis sisaldab mikroettevõtete jaoks ette nähtud lihtsustatud lõpetamismenetlusi. Liikmesriikide maksejõuetusraamistikud ei võimalda alati maksejõuetuid mikroettevõtteid kohaselt ja proportsionaalselt kohelda. Mikroettevõtted taotleavad harva tavapärase maksejõuetusmenetluse algatamist, ja kui nad seda teevad, on ettevõtte väärtuse säilitamiseks sageli juba liiga hilja. Paljudes liikmesriikides ei toimu selliste ettevõtjate nõuetekohast likvideerimist, sest neil puudub juurdepääs tavapärasele maksejõuetusmenetlusele või menetluse algatamisest keeldutakse. See juhtub siis, kui pankrotivara puudub või kui selle väärtus ei kata menetluse halduskulusid. Seetõttu on kavandatud direktiivi eesmärk tagada, et mikroettevõtted lõpetatakse nõuetekohaselt kiire ja kulutõhusa menetluse teel ning seda ka juhul, kui neil ei ole vara. VI jaotise sätete peamine eesmärk on menetlust lihtsustada ja sellega seotud halduskulusid vähendada. Näiteks peaks olema üldreegel, et menetluses ei määrata pankrotihaldurit, sest pankrotihalduri osalemine on maksejõuetusmenetluse peamine kuluallikas ning selliste ettevõtjate ärimudel ei ole tavaliselt nii keeruline, et pankrotihaldurit

²⁸ „UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law. Part four: Directors’ obligations in the period approaching insolvency (including in enterprise groups)“ („UNCITRALi maksejõuetusõiguse alase seadusandluse juhend. Neljas osa. Juhtide kohustused läheneva maksejõuetuse perioodil (kaasa arvatud kontsernides)“, lk 19 (punkt 15)).

vaja oleks. Samuti sätestatakse kavandatud direktiivis, et ettevõtte vara ja äriasjad peaksid üldreeglina kogu menetluse vältel võlgniku omandisse jääma. Veel üks kulusid vähendav tegur on võimalus, et kohus müüb varad elektroonilise enampakkumissüsteemi kaudu, mille iga liikmesriik peaks mikroettevõtjate jaoks ette nähtud lihtsustatud menetluse osana looma.

Artiklis 38 kohustatakse liikmesriike lisama oma maksejõuetusmenetlust käsitlevatesse õigusaktidesse normid, mis võimaldavad likvideerida mikroettevõtteid lihtsustatud menetluse teel, mis vastab VI jaotises sätestatud nõuetele. Artiklis käsitletakse ka maksejõuetust kui lihtsustatud lõpetamismenetluse algatamise tingimust ning n-ö varata juhtumite käsitlemist.

Artiklis 39 selgitatakse, et pankrotihalduri määramine peaks olema lihtsustatud lõpetamismenetluses erand.

Artikli 40 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et kogu pädeva asutuse ja – kui see on asjakohane – pankrotihalduri suhtlus menetluse osalistega saaks toimuda elektrooniliste sidevahendite teel.

Artiklis 41 sätestatakse, et lihtsustatud lõpetamismenetluse võib algatada mikroettevõtja või võlausaldaja taotlusel. Taotluse esitamise lihtsustamiseks luuakse komisjoni rakendusaktiga tüüpvorm.

Artiklis 42 käsitletakse lihtsustatud lõpetamismenetluse algatamise otsust, sealhulgas põhjusti, mille alusel pädev asutus võib menetluse algatamisest keelduda.

Artiklis 43 sätestatakse, et võlgnik peaks üldreeglina säilitama kogu menetluse vältel kontrolli oma vara ja äriasjade üle.

Artiklis 44 sätestatakse, et võlgniku suhtes peaks saama kohaldada konkreetsete täitemeetmete peatamist. Pädev asutus võib siiski üksikjuhtumipõhiselt ja kindlaksmääratud asjaoludel teatavate nõuete puhul erandi teha.

Artikliga 45 tagatakse lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalikustamine.

Artiklis 46 käsitletakse korda, mille kohaselt esitatakse ja tunnustatakse lihtsustatud likvideerimismenetluses võlausaldajate nõudeid. Artiklis eeldatakse, et suurem osa nõudeid esitatakse võlgniku kirjalikus avalduses. Lisaks avalduses esitatud nõuetele võivad võlausaldajad täiendavaid nõudeid esitada. Nõuete tunnustamise lihtsustamiseks loetakse võlgniku avalduses loetletud nõuded tunnustatuks, välja arvatud juhul, kui võlausaldaja neile eraldi vastuväite esitab.

Artikkel 47 sisaldab erisätteid mikroettevõtete jaoks ette nähtud lihtsustatud likvideerimismenetluse raames vara tagasivõitmise algatamise ja läbiviimise kohta.

Artiklis 48 käsitletakse pankrotivara moodustamist, sätestades, millised varad selle hulka arvatakse, ning tagades, et pädevad asutused määravad selgelt kindlaks, millised varad pankrotivarast välja arvatakse, nii et need jäävad võlgnikule alles, kui ta on ettevõtja.

Artiklis 49 sätestatakse, et pärast pankrotivara moodustamist otsustab pädev asutus, kas a) ta hakkab vara realiseerima või b) lõpetab lihtsustatud likvideerimismenetluse kohe, sest vara väärtus muudab realiseerimise ebamõistlikuks. Artiklis sätestatakse ka, et võlgniku vara tuleks realiseerida elektroonilise avaliku enampakkumise teel, kui pädev asutus ei leia, et varade iseloomu või menetluse asjaolude tõttu on asjakohasem müüa varad muul viisil.

Artiklis 50 kohustatakse liikmesriike looma maksejõuetusmenetlustes pankrotivara realiseerimiseks üks või mitu elektroonilist enampakkumisplatvormi ja seda või neid käigus hoidma. Artikli kohaselt võivad liikmesriigid ka sätestada, et platvormi kasutajad saavad teha pakkumusi ka võlgniku ettevõtte ostmiseks tegevust jätkava ettevõtte. Platvormi/platvorme peab saama kasutada lihtsustatud likvideerimismenetlustes, kuid liikmesriigid võivad otsustada laiendada selle/nende kasutamist ka teistele maksejõuetusmenetlustele. Artiklis kohustatakse liikmesriike tegema platvorm(id) kättesaadavaks kõikidele residentidele või ELi territooriumil registreeritud asukohaga residentidele.

Artikliga 51 nähakse detsentraliseeritud elektroonilisi registreid ühendavate muude ELi projektide (nt ettevõtlusregistrite omavahelise ühendamise süsteem ja maksejõuetusregistrite ühendamise süsteem) eeskujul ette, et komisjon loob Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu liikmesriikide elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteemi, mis peaks toimima keskse elektroonilise juurdepääsupunktina. Ühendamissüsteemi lisaväärtus on see, et kõik enampakkumised on juurdepääsetavad ühe platvormi kaudu, mis on kättesaadav kõikides ELi ametlikes keeltes. Ühendamissüsteemi tehniline kirjeldus määratakse kindlaks rakendusakti(de)ga. IT arendamise ja hangetega seotud valikud peab eelnevalt heaks kiitma Euroopa Komisjoni infotehnoloogia ja küberjulgeoleku nõukogu.

Artiklis 52 käsitletakse elektrooniliste enampakkumissüsteemide loomise ja ühendamise kulusid ning artiklis 53 sätestatakse komisjoni kohustused seoses isikuandmete töötlemisega elektrooniliste enampakkumisplatvormide ühendamise süsteemis.

Artiklis 54 sätestatakse lihtsustatud likvideerimismenetluse raames elektroonilise enampakkumise teel toimuva pankrotivara müügi kord.

Artiklis 55 käsitletakse lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsust ning sätestatakse, et otsuses tuleb kindlaks määrata võlgadest vabastamiseni jäänud periood.

Artiklis 56 sätestatakse põhimõte, et pärast lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamist peaks täielikku võlgadest vabastamist saama kohaldada mitte ainult ettevõtjatest võlgnike suhtes, vaid ka piiramata vastutusega mikroettevõtte asutajate, omanike või liikmete suhtes, kes on võlgniku võlgade eest isiklikult vastutavad. Võlgadest vabastamiseni viiva menetluse tingimused, alused, periood ja muud asjaolud tuleb sätestada kooskõlas direktiivi (EL) 2019/1023 III jaotise normidega.

Artiklis 57 selgitatakse, et menetlused, mis on seotud mikroettevõtte äri vajadusteks antud isiklike tagatistega, tuleks kooskõlastada või ühendada sama mikroettevõtte asjakohase lihtsustatud likvideerimismenetlusega.

VII jaotis sisaldab sätteid pankrotitoimkonna kohta. Pankrotitoimkond on keskne vahend tagamaks, et maksejõuetusmenetlus viiakse läbi viisil, mis kaitseb võlausaldajate huve ja tagab selliste üksikvõlausaldajate kaasamise, kes ei pruugiks muidu piiratud vahendite või geograafilise vahemaa tõttu menetluses osaleda. Selle jaotise sätete eesmärk on seega tugevdada võlausaldajate positsiooni menetluses. Selleks tagatakse pankrotitoimkonna loomine, kui võlausaldajate üldkoosolek selles kokku lepib, ja nähakse ette ühtlustatud miinimumnormid kesksete aspektide kohta, nagu toimkonna liikmete nimetamine ja koosseis, töömeetodid, toimkonna ülesanded ja selle liikmete isiklik vastutus.

Artiklis 58 käsitletakse pankrotitoimkonna moodustamise nõudeid, sätestades põhimõtte, et otsus pankrotitoimkonna moodustamise kohta tuleks teha võlausaldajate üldkoosolekul. Artikli kohaselt võivad liikmesriigid lubada võlausaldajatel moodustada pankrotitoimkonna

ka maksejõuetusmenetluse algatamise taotluse esitamisel (ja enne menetluse algatamist), tagades sealjuures, et esimene võlausaldajate üldkoosolek peab otsustama selle jätkamise ja koosseisu. Lisaks antakse liikmesriikidele vabadus välistada siseriiklikus õiguses võimalus maksejõuetusmenetluse raames pankrotitoimkond moodustada, kui selle moodustamise ja käigus hoidmise kulu ei ole proportsionaalne sellest saadava väärtusega.

Artiklis 59 sätestatakse pankrotitoimkonna liikmete nimetamise kord ja nõue, et võlausaldajad peavad olema toimkonnas õiglaselt esindatud.

Artiklis 60 sätestatakse põhimõtte, et pankrotitoimkond esindab üksnes kõikide võlausaldajate huve tervikuna ja tegutseb pankrotihaldurist sõltumatult. Artiklis lubatakse liikmesriikidel ka säilitada siseriiklikud õigusnormid, mis võimaldavad moodustada mitu pankrotitoimkonda, mis esindavad võlausaldajate eri rühmi. Artiklites 61 ja 62 sätestatakse pankrotitoimkonna liikmete arv ning liikme ametist vabastamise ja asendamise tingimused.

Artiklis 63 sätestatakse pankrotitoimkonna töökorralduse miinimumnõuded, sealhulgas hääletuse läbiviimise kord.

Artiklis 64 sätestatakse pankrotitoimkonna ülesanded ning minimaalsed õigused, kohustused ja volitused, nagu õigus olla maksejõuetusmenetluses ära kuulatud, kohustus pankrotihalduri üle järelevalvet teha ja volitus teatud küsimustes välisnõustamist taotleda.

Artiklis 65 sätestatakse nõuded seoses pankrotitoimkonna õiguste teostamise ja kohustuste täitmise käigus tekkinud kuludega ja toimkonna liikmete tasustamisega.

Artikliga 66 kehtestatakse pankrotitoimkonna liikmete suhtes ka eraldi vastutussätted.

Artiklis 67 sätestatakse õigus esitada pankrotitoimkonna otsuse peale kaebus, kui pankrotitoimkonnale on antud liikmesriigi õiguse kohaselt volitus otsuseid heaks kiita.

VIII jaotises sätestatakse meetmed, mis suurendavad maksejõuetusmenetlust käsitlevate siseriiklike õigusaktide läbipaistvust. Selles kohustatakse liikmesriike koostama investoritele selgelt reglementeeritud tüüpoteabelehe, mis sisaldab praktilist teavet maksejõuetusmenetlust käsitlevate siseriiklike õigusaktide põhipunktide kohta, ja seda teabelehte korrapäraselt ajakohastama. Teabeleht tuleb teha kättesaadavaks Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis. Osana sisust, mille on edastanud tsiviil- ja kaubandusajutise käsitlev Euroopa õigusala koostöö võrgustik,²⁹ on Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis liikmesriikide maksejõuetuskordade kohta juba mõningane teave olemas. Liikmesriikide kohta olemas olevate lehekülgede sisu ei ole aga selliselt vastavusse viidud, et investorid saaksid eri kordi hõlpsalt võrrelda.

Artiklis 68 sätestatakse nõuded põhiantmete teabelehe sisu ja avaldamise kohta; teabeleht peaks sisaldama maksejõuetusmenetlust käsitleva siseriikliku õiguse põhipunkte.

IX jaotis sisaldab kavandatud direktiivi lõppsätteid. Artiklis 69 sätestatakse direktiivi (EL) 2019/1023 artiklis 30 osutatud saneerimise ja maksejõuetuse komitee roll. Artiklis 70 sätestatakse läbivaatamisklausel ja artiklis 71 kavandatud direktiivi ülevõtmise tingimused.

²⁹ Nõukogu 28. mai 2001. aasta otsus, millega luuakse tsiviil- ja kaubandusajutise käsitlev Euroopa kohtute võrk (2001/470/EÜ). Võrgustiku raames koostatud teave liikmesriikide maksejõuetusõiguse kohta on kättesaadav Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis aadressil <https://e-justice.europa.eu/447/ET/insolvencybankruptcy>.

Artiklis 72 sätestatakse kavandatud direktiivi jõustumise kuupäev ja artiklis 73 märgitakse, kellele kavandatud direktiiv on adresseeritud.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega ühtlustatakse maksejõuetusõiguse teatavaid aspekte**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³⁰,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³¹,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ning kaotada liikmesriikide maksejõuetuse valdkonna õigusaktide ja menetluste vahelistest erinevustest tulenevad takistused põhivabaduste, näiteks kapitali vaba liikumise ja asutamisvabaduse teostamiselt.
- (2) Suured erinevused maksejõuetusõiguse materiaalsoiguslikes normides, nagu on nenditud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/848,³² tekitavad siseturul tõkkeid, sest vähendavad huvi teha piiriüleseid investeeringuid ning mõjutavad seega kapitali piiriülest liikumist nii liidus kui ka liidust kolmandatesse riikidesse ja vastupidi.
- (3) Maksejõuetusmenetlusega tagatakse, et finants- ja majandusraskustes olevad äriühingud või füüsilisest isikust ettevõtjad lõpetatakse või saneeritakse nõuetekohaselt. Eriti oluline on selline menetlus finantsinvesteeringute puhul, sest selle raames määratakse kindlaks investeeringute lõplik tagasivõidetav väärtus. Liikmesriikide õigusnormide lahknevused on viinud õiguskindluse vähenemise ja maksejõuetusmenetluste tulemuste prognoositavuse halvenemiseni ning muutnud

³⁰ ELT C [...], [...], lk [...].

³¹ ELT C [...], [...], lk [...].

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

seega eelkõige piiriülese investeerimise siseturul raskemaks. Tagasivõidetava väärtuse ja maksejõuetusmenetluse lõpuleviimiseks kuluva aja suur varieeruvus liidus halvendab kulude prognoositavust siseturul piiriülestes olukordades võlausaldajate ja investorite jaoks.

- (4) Siseturu integreerimine maksejõuetusõiguse valdkonnas, nagu seda käesoleva direktiiviga taotletakse, on oluline vahend, mis aitaks kaasa Euroopa Liidu kapitaliturgude tõhusamale toimimisele ja tagaks äriühingutele paremad võimalused saada rahastust. Seepärast on vaja sätestada liikmesriikide maksejõuetusmenetluste teatavatele aspektidele miinimumnõuded, mis mõjutaksid märkimisväärselt asjaomaste menetluste, eelkõige piiriüleste maksejõuetusmenetluste tõhusust ja kestust.
- (5) Selleks et kaitsta pankrotivara väärtust võlausaldajate jaoks, peaksid liikmesriikide maksejõuetusalased õigusaktid sisaldama mõjusaid norme, mis võimaldaksid tühistada võlausaldajaid kahjustavad ja enne maksejõuetusmenetluse algatamist lõpule viidud õigustoimingud (vara tagasivõitmine). Võttes arvesse, et vara tagasivõitmise eesmärk on pöörata tagasi õigustoimingu kahjulik mõju varale, on asjaomase ajahetkena kohane viidata pigem kahju tekkimise põhjuse täitumisele, nimelt õigustoimingu lõpuleviimisele, kui selle sooritamisele. Elektroonilise rahaülekande korral ei tohiks näiteks asjaomane ajahetk olla see, mil võlgnik annab finantsasutusele korralduse kanda raha võlausaldajale üle (õigustoimingu sooritamine), vaid hoopis see, mil raha võlausaldaja kontole laekub (õigustoimingu lõpuleviimine). Vara tagasivõitmist reguleerivad normid peaksid samuti võimaldama hüvitada võlausaldajatele kahju, mis selliste õigustoimingutega pankrotivarale tekitati.
- (6) Vara tagasivõitmist reguleerivate normide alusel vaidlustatavate õigustoimingute ulatust tuleks kirjeldada laialt, et hõlmata igasugust inimkäitumist, millel on õiguslikud tagajärjed. Võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõte eeldab, et õigustoimingute hulka tuleks lugeda ka tegevusetus, sest ei ole erilist vahet, kas võlausaldajad kannavad kahju asjaomase poole tegevuse või passiivsuse tõttu. Näiteks ei ole vahet sellel, kas võlgnik loobub aktiivselt nõudest omaenda võlgniku vastu või ei tee midagi ja laseb nõudel aeguda. Vara tagasivõitmist reguleerivate normide kohaldamisalasse jääda võiva tegevusetuse näiteks on samuti juhud, mil jäetakse vaidlustamata ebasoodne kohtuotsus või muud kohtu- või ametiasutuste otsused või siis registreerimata mõni intellektuaalomandi õigus. Samal põhjusel ei tohiks vara tagasivõitmist reguleerivate normide kohaldamisala piirduda vaid võlgniku õigustoimingutega, vaid peaks hõlmama ka vastaspoole või kolmanda isiku tehtud õigustoiminguid. Teisest küljest tuleks vara tagasivõitmist reguleerivaid norme kohaldada ainult selliste õigustoimingute suhtes, mis kahjustavad kõiki võlausaldajaid.
- (7) Võlgniku vastaspoole õiguspäraste ootuste kaitseks peaks mis tahes sekkumine õigustoimingu kehtivusse või täidetavusse olema proportsionaalne selle toimingu lõpuleviimise asjaoludega. Nende asjaolude hulka peaksid kuuluma võlgniku tahtlus, vastaspoole teadlikkus või õigustoimingu lõpuleviimise ja maksejõuetusmenetluse algatamise vaheline aeg. Seetõttu on vaja eristada mitmesuguseid konkreetseid vara tagasivõitmise põhjuseid, mis rajanevad ühistel ja tüüpilistel faktidel ning peaksid täiendama vara tagasivõitmise üldisi eeltingimusi. Iga sekkumise korral tuleks kinni pidada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustest.
- (8) Vara tagasivõitmise kontekstis tuleks eristada õigustoiminguid, mille korral oli vastaspoole nõue sissenõutav ja täitmisele pööratav ning rahuldati nõuetekohaselt

(ühilduv täitmine), ja toiminguid, mille sooritamine ei olnud võlausaldaja nõudega täielikult kooskõlas (mitteühilduv täitmine). Mitteühilduv täitmine hõlmab eelkõige enneaegseid makseid, nõude rahuldamist ebaharilike maksevahenditega, seni tagamata nõude hilisemat tagamist, ehkki selles ei olnud algses laenulepingus kokku lepitud, erakorralise lõpetamise õiguse andmist või muid muudatusi, mida ei ole asjaomases lepingus ette nähtud, õiguskaitsest või vastuväidetest loobumist või vaidlustatavate võlgade omaksvõtmist. Ühilduva täitmise korral saab vara tagasivõitmisel võlausaldaja eelistamise alusele tugineda üksnes juhul, kui tühiseks tunnistatava õigustoimingu võlausaldaja teadis või oleks pidanud toimingu tegemise ajal teadma, et võlgnik oli maksejõuetu.

- (9) Teatavat liiki ühilduv täitmine, nimelt õigustoimingud, mis sooritatakse otse ja õiglase tasu eest pankrotivara kasuks, tuleks jätta tühiseks tunnistatavate õigustoimingute hulgast välja. Nende õigustoimingute eesmärk on toetada võlgniku ettevõtte tavalist igapäevast tegevust. Selle erandi alla kuuluvatel õigustoimingutel peaks olema lepinguline alus ja need eeldavad vahetut vastastikust sooritust, mis ei pea tingimata olema samaaegne, sest mõnel juhul võivad praktilised asjaolud tekitada vältimatuid viivitusi. Laenu andmise suhtes see erand aga kehtima ei peaks. Lisaks peaksid nende õigustoimingute sooritus ja vastusooritus olema väärtuselt võrdsed. Vastusooritus peaks tooma kasu varale ja mitte kolmandale isikule. Kõnealune erand peaks eelkõige kehtima kiirele kaupade eest tasumisele või palkade või teenustasude, eelkõige õigus- või majandusnõustajate tasude viivitamatule maksmisele, võlgniku igapäevaseks tegevuseks vajalike kaupade eest sularaha- või kaardimaksete tegemisele, kaupade või toodete tarnimise või teenuste osutamise eest tasumisele, pandiõiguse loomisele laenu väljamaksmise tagatisena ning riigilõivude kiirele tasumisele konkreetse hüve eest (nt juurdepääs avalikule omandile või avaliku sektori asutustele).
- (10) Saneerimiskatse ajal, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1023³³ II jaotise kohase ennetava maksejõuetusmenetluse käigus pakutav uus või vaherahastus peaks olema järgnevate maksejõuetusmenetluste käigus kaitstud. Sellest tulenevalt ei tohiks lubada võlausaldaja eelistamise alusele tuginevat vara tagasivõitmist kohaldada uue või vaherahastuse pakkujatele tehtavate maksete või neile antud tagatiste suhtes, kui need maksed on tehtud või tagatised antud kooskõlas rahastuse pakkujate nõuetega. Neid makseid või tagatiseid tuleks seega käsitleda õigustoimingutena, mis on sooritatud otse ja õiglase tasu eest pankrotivara kasuks.
- (11) Tagasivõitmismenetluses õigustoimingu tühiseks tunnistamise peamine tagajärg on tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isiku kohustus hüvitada kahju, mis selle toiminguga pankrotivarale tekitati. Kooskõlas kohaldatava üldise tsiviilõigusega peaks hüvitis sisaldama tasusid, kui see on asjakohane, ja intresse. Hüvitamine tähendab saadud soorituse väärtusele vastava summa maksmist, kui seda ei saa pankrotivarasse tagastada natuuras.
- (12) Võlgnikuga lähedalt seotud pooled, näiteks sugulased, juhul kui võlgnik on füüsiline isik, või otsuseid tegevad isikud, juhul kui võlgnik on juriidiline isik, on tavaliselt võlgniku rahalise olukorraga paremini kursis. Kuritarvituste ärahoidmiseks tuleks kehtestada täiendavad kaitsemeetmed. Seega tuleks vara tagasivõitmise kontekstis

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18).

kehtestada juhiks, kui tühiseks tunnistatava õigustoimingu teine pool on võlgnikuga lähedalt seotud isik, õiguslikud eeldused seoses teadlikkusega asjaoludest, millel tagasivõitmise tingimused põhinevad. Need eeldused peaksid olema ümberlükatavad ja nende eesmärk peaks olema tõendamiskoormis pankrotivara kasuks ümber pöörata.

- (13) Pankrotivara väärtuse maksimeerimiseks on oluline parandada haldurite võimalusi pankrotivara hulka kuuluv vara kindlaks teha ja seda jälitada. Oma ülesannete täitmisel võivad pankrotihaldurid juba praegu tutvuda teabega, mida hoitakse avalikes andmeregistrites, mis on osaliselt loodud liidu õiguse alusel ja on Euroopa tasandil omavahel ühendatud, näiteks ettevõtlusregistrite omavahelise ühendamise süsteemis (BRIS), maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemis (IRI) või tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemis (BORIS). Juurdepääs avalikes andmebaasides hoitavale teabele ei ole aga sageli piisav, et aidata teha kindlaks ja jälitada olulist vara, mis kuulub või peaks kuuluma pankrotivara hulka. Eelkõige on pankrotihalduritel praktilisi raskusi juhul, kui nad püüavad pääseda ligi välismaal asuvatele vararegistritele.
- (14) Seepärast on tarvis näha ette sätted, millega tagatakse, et pankrotihalduritel oleks oma ülesannete täitmisel maksejõuetusmenetluses võimalik pääseda otse või kaudselt ligi teabele, mida hoitakse andmebaasides, mis ei ole üldsusele ligipääsetavad.
- (15) Pankrotivara väärtuse maksimeerimiseks on sageli hädavajalik pääseda kiiresti ja vahetult juurde pangakontode keskregistritele või andmeotsingusüsteemidele. Seetõttu tuleks näha ette normid, millega antakse liikmesriikide määratud kohtutele, kes on pädevad menetlema maksejõuetusasju, vahetu juurdepääs pangakontode keskregistrites või andmeotsingusüsteemides hoitavale teabele. Kui liikmesriik annab pangakontoandmetele juurdepääsu keskse elektroonilise andmeotsingusüsteemi kaudu, peaks ta tagama, et andmeotsingusüsteemi haldav asutus edastab otsingutulemused määratud kohtutele viivitamata ja tulemusi filtreerimata.
- (16) Selleks et pidada kinni õigusest isikuandmete kaitsele ja õigusest eraelu puutumatusle, tuleks vahetu ja viivitamatu juurdepääs pangakontode registritele anda ainult neile maksejõuetusasju menetlevatele kohtutele, mille liikmesriigid on sel otstarbel kindlaks määranud. Seega tuleks pankrotihalduritel lubada pangakontode registrites hoitavale teabele juurde pääseda ainult kaudselt, mis tähendab, et nad peavad taotlema oma liikmesriigi määratud kohtult, et see siseneks registrisse ja teeks vajalikud otsingud.
- (17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) YYYY/XX³⁴ [*väljaannete talitus: direktiiv, millega asendatakse direktiiv 2015/849*] on ette nähtud, et automatiseeritud keskmehhanismid ühendatakse pangakontode registrite ühtse juurdepääsupunkti kaudu, mille töötab välja ja mida haldab komisjon. Võttes arvesse piiriülese mõjuga maksejõuetusmenetluste kasvavat rolli ja asjakohase finantsteabe tähtsust pankrotivara väärtuse maksimeerimisel maksejõuetusmenetlustes, peaks liikmesriikide määratud kohtutel, mis on pädevad menetlema maksejõuetusasju, olema võimalik pääseda vahetult juurde teiste liikmesriikide pangakontode keskregistritele ja teha neis otsinguid direktiivi (EL) YYYY/XX alusel loodava pangakontode registrite ühtse juurdepääsupunkti kaudu [*väljaannete talitus: direktiiv, millega asendatakse direktiiv 2015/849*].

34

ELT

- (18) Määratud kohtud ja pankrotihaldurid peaksid töötleva käesoleva direktiivi alusel saadud isikuandmeid kooskõlas kohaldatavate andmekaitseenormidega üksnes juhul, kui see on vajalik ja proportsionaalne võlgniku pankrotivara hulka kuuluva vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks käimasoleva maksejõuetusmenetluse raames.
- (19) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2015/849³⁵ on tagatud, et isikutele, kes suudavad tõendada õigustatud huvi, antakse kooskõlas andmekaitseenormidega juurdepääs teabele usaldushalduste ja muud liiki õiguslike üksuste tegelikult kasu saavate omanike kohta. Nad saavad juurdepääsu järgmistele andmetele: tegeliku kasusaaja nimi, sünnikuu ja -aasta, elukohariik ja kodakondsus, samuti tegeliku kasusaaja omandiosaluse laad ja ulatus. On oluline, et pankrotihalduritel oleks võimalik nendele andmetele kiiresti ja lihtsalt ligi pääseda, et nad saaksid täita oma ülesandeid ehk jälitada asjaomast vara käimasoleva maksejõuetusmenetluse raames. Seepärast on tarvis selgitada, et sellisel juhul on pankrotihalduritel andmetele juurdepääsuks õigustatud huvi. Samal ajal ei tohiks pankrotihalduritele vahetult kättesaadavate andmete ulatus olla suurem nende andmete ulatusest, millele on juurdepääs teistel õigustatud huvi omavatel isikutel.
- (20) Selleks et vara saaks piiriüleste maksejõuetusmenetluste käigus tõhusalt jälitada, tuleks liikmesriikide määratud pankrotihalduritele anda võimalus pääseda vararegistritele kiiresti ligi ka juhul, kui need asuvad mõnes teises liikmesriigis. Seetõttu ei tohiks välismaiste pankrotihaldurite suhtes kohaldatavad juurdepääsutingimused olla koormavamad kui need, mida kohaldatakse oma riigi pankrotihaldurite suhtes.
- (21) Maksejõuetusest tingitud likvideerimise korral peaksid liikmesriikide maksejõuetusalased õigusaktid võimaldama realiseerida ettevõtte vara kas ettevõtte või selle osa müügi teel eeldusel, et müüdava ettevõtte või selle osa tegevus jätkub. Müük tegevust jätkava ettevõtteks peaks selles kontekstis tähendama ettevõtte täielikku või osalist üleminekut omandajale viisil, mis võimaldab ettevõttel (või selle osal) oma tegevust majanduslikult tootliku üksusena jätkata. Sellist müüki tuleks käsitleda vastandina ettevõtte vara ükshaaval müügile (ükshaaval likvideerimine).
- (22) Üldiselt eeldatakse, et likvideerimine võib anda rohkem väärtust, kui ettevõtte (või selle osa) müüakse tegevust jätkavana, selle asemel et ettevõtte vara ükshaaval likvideerida. Selleks et edendada likvideerimisel müüki tegevust jätkava ettevõtteks, peaksid liikmesriikide maksejõuetuskorrad võimaldama *pre-pack*-menetlust ehk menetlust, mille raames otsib finantsraskustes võlgnik nn ettevalmistatava pankrotihalduri kaasabil enne maksejõuetusmenetluse ametlikku algatamist võimalikke huvitatud omandajaid ja valmistab ette ettevõtte müügi tegevust jätkava ettevõtteks, nii et kohe pärast ametliku maksejõuetusmenetluse algatamist oleks võimalik vara kiiresti realiseerida. *Pre-pack*-menetlus peaks toimuma kahes etapis, milleks on ettevalmistus- ja likvideerimisetapp.

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

- (23) *Pre-pack*-menetluse tulemuslikuks haldamiseks peaks sellist menetlust toimetaval kohtul olema pädevus teha otsuseid ka küsimustes, mis on ettevõtte või selle osa *pre-pack*-müügiga tihedalt seotud.
- (24) *Pre-pack*-menetlus peaks tagama, et ettevalmistusetapis määratud ettevalmistav pankrotihaldur võib esitada müügirotsessi käigus saadud parima pakkumuse kohtule loa saamiseks ainult juhul, kui ta kinnitab, et tema arvates ei anna vara ükshaaval likvideerimine võlausaldajate jaoks ilmselgelt suuremat väärtust võrreldes turuhinnaga, mis on võimalik saada ettevõtte (või selle osa) müügist tegevust jätkavana ettevõtte. Ettevõtte tegevuse jätkumise korral on väärtus reeglina suurem kui selle vara ükshaaval likvideerimise korral, kuna eeldatakse, et ettevõtte jätkab tegevust võimalikult väheste häiretega, tal on võlausaldajate, aktsionäride, osanike ja klientide usaldus ning ta teenib endiselt tulu. Seetõttu ei tohiks ettevalmistava pankrotihalduri kinnitus alati eeldada ettevõtte väärtuse hindamist. Ettevalmistav pankrotihaldur peaks üksnes põhjendatult kinnitama, et müügihind ei ole märkimisväärselt madalam tulust, mida oleks võimalik saada ettevõtte vara ükshaaval likvideerimise korral. Ettevalmistavalt pankrotihaldurilt või pankrotihaldurilt tuleks siiski nõuda süvendatud kontrolli juhtudel, mil ainsa pakkumuse on teinud võlgnikuga lähedalt seotud isik. Sellises olukorras peaks ettevalmistav pankrotihaldur või pankrotihaldur pakkumuse tagasi lükkama, kui see ei läbi edukalt võlausaldajate primare huvide testi.
- (25) Selleks et ettevõtte müüdaks *pre-pack*-menetluse käigus parima turuväärtusega, peaksid liikmesriigid kas tagama, et ettevalmistusetapis toimuva müügirotsessi suhtes kehtivad ranged konkurentsi-, läbipaistvus- ja õigluse nõuded, või nägema ette, et kohus korraldaks likvideerimisetapi alguses kiire avaliku enampakkumise.
- (26) Kui liikmesriik otsustab ette näha, et ettevalmistusetapis tuleb kohaldada rangeid nõudeid, peaks ettevalmistav pankrotihaldur (kes määratakse likvideerimisetapis pankrotihalduriks) vastutama selle eest, et müügirotsessis valitseks konkurents ning et see toimuks läbipaistvalt, õiglaselt ja vastaks turul kehtivatele reeglitele. Turureeglite järgimine selles kontekstis tähendab, et protsess on kooskõlas asjaomase liikmesriigi tavanormide ja -praktikaga ühinemiste ja omandamiste valdkonnas, mis tähendab, et selle raames esitatakse potentsiaalsetele huvitatud isikutele kutse osaleda müügirotsessis, avalikustatakse potentsiaalsetele ostjatele sama teave, võimaldatakse huvitatud omandajatel täita hoolsuskohustust ning saadakse huvitatud isikutelt pakkumused struktureeritud protsessi käigus.
- (27) Kui liikmesriik otsustab, et kohus peab korraldama likvideerimisetapi algatamise järel avaliku enampakkumise, tuleks sellel kasutada kokkuleppelise algpakkumusena (*stalking horse*) pakkumust, mille valis ettevalmistusetapis välja ettevalmistav pankrotihaldur. Võlgnikul peaks olema võimalik pakkuda *stalking horse* pakkumuse tegijale stiimuleid, näiteks hüvitada tema kulud või maksta talle nurjumishüvitist, juhul kui avalikul enampakkumisel valitakse välja parem pakkumus. Liikmesriigid peaksid siiski kandma hoolt selle eest, et stiimulid, mida võlgnikud *stalking horse* pakkumuse tegijatele ettevalmistusetapis annavad, oleksid proportsionaalsed ega takistaks teisi potentsiaalselt huvitatud pakkujaid likvideerimisetapis avalikul enampakkumisel osalemast.
- (28) Maksejõuetusmenetluse algatamine ei tohiks viia selliste lepingute ennetähtaegse lõpetamiseni, mille alusel on pooltel endiselt täita kohustusi, mis on vajalikud

äritegevuse jätkamiseks (täitmisele kuuluvad lepingud). Lepingu lõpetamine võib põhjendamatult kahjustada *pre-pack*-menetluse raames müüdava ettevõtte või selle osa väärtust. Seetõttu tuleks tagada, et need lepingud antakse võlgniku ettevõtte või selle osa omandajale üle ka ilma lepingu vastaspoole nõusolekuta. On siiski olukordi, kus täitmisele kuuluva lepingu üleandmist ei saa mõistlikult eeldada, näiteks juhul, kui omandaja on lepingu vastaspoole konkurent. Samuti võib kohus jõuda täitmisele kuuluva lepingu individuaalsel hindamisel järeldusele, et selle lõpetamine teeniks võlgniku ettevõtte huve paremini kui üleandmine, näiteks juhul, kui lepingu üleandmine tekitaks ettevõttele ebaproportsionaalselt suure koormuse. Kohtul ei tohiks aga olla lubatud lõpetada täitmisele kuuluvaid lepinguid, mis on seotud intellektuaal- ja tööstusomandiõiguste litsentsidega, sest harilikult on need müüdava ettevõtte tegevuse põhikomponendid.

- (29) Võimalus kasutada müügi protsessi käigus ostueesõigust moonutaks *pre-pack*-menetlustes konkurentsi. Potentsiaalsed pakkujad võivad pakkumuse tegemisest loobuda, sest nende pakkumus võidakse ostueesõiguse omaja otsusel kõrvale jätta, olenemata investeeritud ajast ja ressurssidest ning pakkumuse majanduslikust väärtusest. Selleks et võitnud pakkumus kajastaks parimat võimalikku hinda turul, ei tohiks pakkujatele ostueesõigust anda ega lubada seda õigust pakkumismenetluses kasutada. Enne *pre-pack*-menetluse algust antud ostueesõiguse omajaid tuleks eesõiguse kasutamise asemel kutsuda pakkumuste tegemises osalema.
- (30) Liikmesriigid peaksid lubama *pre-pack*-menetluse raames toimivas pakkumismenetluses osaleda tagatud nõuetega võlausaldajatel, kes saaksid pakkuda oma tagatud nõuete summat vastutasuks sellise vara ostmise eest, mille suhtes neil on tagatis (võlanõudel põhinev pakkumus). Võlanõudel põhineva pakkumuse tegemine ei tohiks aga toimuda viisil, mis annab tagatud nõuetega võlausaldajatele pakkumismenetluses põhjendamatult eelise, näiteks juhul, kui nende tagatud nõue võlgniku vara suhtes on summa poolest suurem kui ettevõtte turuväärtus.
- (31) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liidu konkurentsioiguse, eelkõige nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004³⁶ kohaldamist, ega takistada liikmesriike rakendamast oma ühinemiskontrolli süsteeme. Parima pakkumuse valimisel peaks ettevalmistaval pankrotihalduril olema võimalik võtta arvesse regulatiivseid riske, mis on seotud konkurentsiasutuste luba nõudvate pakkumustega, ning konsulteerida nende asutustega, kui see on kohaldatavate õigusnormide alusel lubatud. Pakkujate ülesanne on esitada kogu teave, mis on selliste riskide hindamiseks vajalik, ja võtta nende maandamiseks aegsasti pädevate konkurentsiasutustega ühendust. Menetluste edukuse tõenäosuse suurendamiseks tuleks kõnealuseid riske sisaldava pakkumuse saamise korral nõuda, et ettevalmistav pankrotihaldur täidaks oma ülesandeid viisil, mis hõlbustaks alternatiivsete pakkumuste esitamist.
- (32) Juriidilise isiku tegevuse juhtimise eest vastutavad selle juhid, kellel on parim ülevaade juriidilise isiku finantsseisundist. Seega on nad esimeste hulgas, kes mõistavad, et juriidiline isik hakkab maksejõuetuks jääma või on juba maksejõuetuks jäänud. Kui juhid esitavad maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse liiga hilja, võib see vähendada võlausaldajate sissenõuete väärtust. Seetõttu peaksid liikmesriigid kehtestama juhtidele kohustuse esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus

³⁶ Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

konkreetses ajavahemiku jooksul. Samuti peaksid liikmesriigid määrama kindlaks, kellele kohaldatakse juhtide kohustusi, võttes arvesse, et mõistet „juht“ tuleks tõlgendada laialt ja see peaks hõlmama kõiki isikuid, kes vastutavad juriidilise isiku juhtimisel oluliste otsuste tegemise eest või teevad või peaksid selliseid otsuseid tegema.

- (33) Selleks et juhid ei tegutseks oma huvides ega viivitaks vaatamata maksejõuetuse tunnustele maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamisega, peaksid liikmesriigid kehtestama sätteid, millega pannakse juhtidele sellise avalduse esitamise kohustuse rikkumise eest tsiviilvastutus. Juhid peaksid hüvitama võlausaldajatele kahju, mis tuleneb juriidilise isiku vastu esitatavate sissenõuete väärtuse vähenemisest võrreldes sellega, kui avaldus oleks esitatud õigel ajal. Liikmesriikidel peaks olema võimalik võtta vastu või säilitada käesolevas direktiivis sätestatud normidest rangemaid norme, mis reguleerivad juhtide tsiviilvastutust seoses maksejõuetusmenetluse algatamisega.
- (34) Mikroettevõtted on sageli ühe osanikuga äriühingud või väikepartnerlused, mille asutajatel, omanikel või liikmetel ei ole piiratud vastutusest tulenevat kaitset ja mis vastutavad seega ärivõlgade eest täies ulatuses. Juhul kui mikroettevõtted tegutsevad piiratud vastutusega üksustena, on piiratud vastutusest tulenev kaitse mikroettevõtte omanike jaoks tavaliselt illusoorne, sest neilt oodatakse sageli, et nad tagaksid ärivõlad oma isikliku varaga. Lisaks sõltuvad mikroettevõtted suurel määral klientide maksetest ning seetõttu on neil tihti rahavooprobleemid ja suuremad makseviivituse riskid, mis tulenevad mõne olulise äripartneri kaotusest või klientide hilinevad maksetest. Peale selle raskendavad mikroettevõtete olukorda käibekapitali nappus, kõrgemad intressimäärad ja suuremad tagatisnõuded, mistõttu on neil keerulisem või koguni võimatu rahastust hankida, eriti siis, kui neil on finantsprobleemid. Selle tulemusena võib maksejõuetus tabada neid sagedamini kui suuremaid ettevõtteid.
- (35) Liikmesriikide maksejõuetusnormid ei ole maksejõuetute mikroettevõtete nõuetekohaseks ja proportsionaalseks kohtlemiseks alati sobilikud. Võttes arvesse mikroettevõtete eriomadusi ja nende spetsiifilisi vajadusi, kui nad on finantsraskustes, eelkõige vajadust kiiremate, lihtsamate ja taskukohaste menetluste järele, peaksid liikmesriigid töötama kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega välja eraldi maksejõuetusmenetlused. Käesoleva direktiivi sätteid, mis käsitlevad lihtsustatud likvideerimismenetlusi, kohaldatakse küll üksnes mikroettevõtete suhtes, ent liikmesriikidel peaks olema võimalik laiendada nende kohaldamisala ka väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, mis ei ole mikroettevõtted.
- (36) On asjakohane tagada, et liikmesriigid saaksid usaldada lihtsustatud likvideerimismenetluste korraldamise ja nende üle järelevalve tegemise mõnele pädevale asutusele, kas siis kohtule või haldusasutusele. Valik sõltub muu hulgas liikmesriikide haldus- ja õigussüsteemist, samuti nende kohtute suutlikkusest ning vajadusest tagada kulutõhusad ja kiired menetlused.
- (37) Tavapärase maksejõuetusmenetluse algatamiseni viib liikmesriikides harilikult kas rahavoolise maksejõuetuse test või bilansilise maksejõuetuse test. Mikroettevõttest võlgniku puhul ei pruugi aga olla võimalik bilansilise maksejõuetuse testi teha, eriti kui võlgnik on üksikettevõtja, sest andmed ei pruugi olla nõuetekohaselt dokumenteeritud ega isiklik vara ja isiklikud kohustused ning ettevõtte vara ja kohustused üksteisest selgelt eristatud. Seetõttu peaks lihtsustatud

likvideerimismenetluse algatamise kriteeriumiks olema suutmatuse tasuda võlgu nende tähtaja saabumisel. Liikmesriigid peaksid määrama kindlaks ka konkreetsed tingimused, mis osutavad sellele, et see kriteerium on täidetud, pidades silmas, et need tingimused oleksid selged, lihtsad ja asjaomase mikroettevõtte jaoks kergesti kontrollitavad.

- (38) Mikroettevõtetele kiirete ja kulutõhusate lihtsustatud likvideerimismenetluste kehtestamisel tuleks näha ette lühikesed tähtajad. Samuti tuleks minimeerida formaalsusi kõigis menetlusetappides, sealhulgas menetluse algatamisel, nõuete esitamisel ja tunnustamisel, pankrotivara moodustamisel ja vara realiseerimisel. Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse esitamiseks tuleks kasutada standardvormi ning kogu teabevahetuseks pädeva asutuse, menetlusosaliste ja asjakohasel juhul pankrotihalduri vahel tuleks kasutada elektroonilisi vahendeid.
- (39) Kõigil mikroettevõtetel peaks olema võimalik algatada menetlus oma finantsraskuste lahendamiseks ja võlgadest vabanemiseks. Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamine ei tohiks sõltuda mikroettevõtte suutlikkusest katta menetluse halduskulud. Liikmesriigid peaksid kehtestama õigusnormid, mille alusel kaetakse lihtsustatud likvideerimismenetluse toimetamise kulud juhul, kui võlgniku vara ja tuluaallikad ei ole nende katmiseks piisavad.
- (40) Lihtsustatud likvideerimismenetlustes ei ole harilikult tarvis pankrotihaldurit määrata, sest mikroettevõtete äritoimingud on lihtsad ning seega on võimalik ja piisav, kui nende üle teevad järelevalvet pädevad asutused. Võlgnikul peaks seetõttu säilima kontroll oma vara ja igapäevase äritegevuse üle. Lihtsustatud likvideerimismenetluse tõhususe ja tulemuslikkuse tagamiseks peaks võlgnik andma menetluse algatamisel ja kogu menetluse vältel oma finantsseisundi ja äritegevuse kohta täpset, usaldusväärset ja täielikku teavet.
- (41) Kui võlgnik on mikroettevõtte, peaks olema võimalik konkreetseid täitemeetmeid ajutiselt peatada eesmärgiga säilitada pankrotivara väärtus ning tagada õiglane ja nõuetekohane menetlus. Liikmesriigid võivad siiski lubada pädevatel asutustel jätta teatavad nõuded täpselt piiritletud asjaoludel meetmete peatamise kohaldamisalast välja.
- (42) Vaidlustatud nõuetega tuleks ümber käia viisil, mis ei raskenda tarbetult mikroettevõtetele mõeldud lihtsustatud likvideerimismenetlusi. Kui vaidlustatud nõuetega ei ole võimalik kiiresti tegeleda, võidakse nõude vaidlustamise võimalust kasutada asjatute viivituste tekitamiseks. Vaidlustatud nõude käsitlemise üle otsustaval pädeval asutusel peaks olema õigus lubada lihtsustatud likvideerimismenetlust jätkata üksnes vaidlustamata nõuete suhtes.
- (43) Lihtsustatud likvideerimismenetlustes peaks vara tagasivõitmise hagi esitama ainult võlausaldaja või pankrotihaldur, juhul kui viimane on määratud. Pädev asutus, kes otsustab muuta lihtsustatud likvideerimismenetluse tavapäraseks maksejõuetusmenetluseks, sest tarvis on korraldada tagasivõitmismenetlust, peaks kaaluma eri aspekte, sealhulgas tagasivõitmismenetluse eeldatavat maksumust, kestust ja keerukust, vara eduka tagasivõitmise tõenäosust ja oodatavat kasu kõigile võlausaldajatele.

- (44) Liikmesriigid peaksid tagama, et lihtsustatud likvideerimismenetluse korral on pankrotivara võimalik realiseerida avaliku elektroonilise kohtuliku enampakkumise teel, kui pädev asutus peab sellist vara realiseerimise viisi asjakohaseks. Seega peaksid liikmesriigid kindlustama, et nende territooriumil oleks sel eesmärgil sisse seatud üks või mitu elektroonilist enampakkumissüsteemi. See kohustus ei tohiks piirata liikmesriike kasutamast mitmesuguseid muid platvorme, mille kaudu korraldatakse elektroonilisi kohtulikke enampakkumisi teatavat eri liiki vara realiseerimiseks.
- (45) Enampakkumissüsteemid, mida kasutatakse võlgnike vara realiseerimiseks lihtsustatud likvideerimismenetlustes, tuleks Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu ühendada. See portaal peaks olema keskne elektrooniline juurdepääsupunkt riiklikus süsteemis või süsteemides korraldatavatele elektroonilistele kohtulikele enampakkumistele, võimaldama kasutajatele otsingufunktsiooni ja suunama neid asjaomastele veebiplatvormidele, kui nad kavatsevad pakkumisel osaleda. Komisjon, kes määrab oma rakendusaktiga kindlaks kõnealuse ühendussüsteemi tehnilised kirjeldused, peaks kooskõlas oma kahe samba lähenemisviisiga³⁷ esitama selliste olemasolevate lahenduste analüüsi tulemused, mille ta on juba välja töötanud ja millel on taaskasutuse potentsiaal, või tegema turu-uuringu, et teha kindlaks võimalikud kasutusvalmis kommertslahendused, mida saaks sellisel kujul või mõningate kohandustega kasutada.
- (46) Piiramatu vastutusega mikroettevõttest võlgniku maksejõuetuse korral ei tohiks võlgniku võlgade eest isiklikku vastutust kandvad üksikisikud kanda isiklikku vastutust rahuldamata nõuete eest pärast võlgniku pankrotivara likvideerimist. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et lihtsustatud likvideerimismenetlusega vabastatakse täielikult võlgadest nii füüsilisest isikust ettevõtjast võlgnik kui ka need piiramatu vastutusega mikroettevõttest võlgniku asutajad, omanikud või liikmed, kes vastutavad isiklikult selle mikroettevõtte võlgade eest, mille suhtes lihtsustatud likvideerimismenetlust kohaldatakse. Võlgadest vabastamiseks peaksid liikmesriigid kohaldama *mutatis mutandis* direktiivi (EL) 2019/1023 III jaotist.
- (47) Maksejõuetusmenetluses on tähtis tagada õiglane tasakaal võlgniku ja võlausaldajate huvide vahel. Võlausaldajaid aitab maksejõuetusmenetlusse paremini kaasata pankrotitoimkond, eelkõige juhul, kui üksikuid võlausaldajaid takistaksid muidu osalemast piiratud vahendid, nende nõuete vähene majanduslik tähtsus või geograafiline distants. Pankrotitoimkond võib eelkõige aidata oma õigusi paremini kasutada piiriülestel võlausaldajatel ja tagada selliste võlausaldajate õiglase kohtlemise. Liikmesriigid peaksid lubama moodustada pankrotitoimkonna pärast menetluse algatamist. Pankrotitoimkond tuleks moodustada üksnes tingimusel, et võlausaldajad on sellega nõus. Liikmesriigid võivad ka lubada, et pankrotitoimkond moodustatakse enne menetluse algatamist ja pärast maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamist. Selliseks juhuks peaksid liikmesriigid siiski ette nägema, et võlausaldajad peavad üldkoosolekul toimkonna tegevuse jätkamise ja koosseisu heaks kiitma. Kui võlausaldajad toimkonna koosseisuga ei nõustu, võivad nad moodustada uue toimkonna.

³⁷ Digilahenduste puhul tähendab kahe samba lähenemisviis, et enne turul pakutavate valmislahenduste kaalumist tuleks võtta uuesti kasutusse olemasolevad lahendused, sealhulgas korporatiivsed moodulid. Spetsiifiliste lahenduste väljatöötamine oleks viimane võimalus. Vt Euroopa Komisjoni digistrateegia „Järgmise põlvkonna digitaalne komisjon“, C(2022) 4388 final, lk 13.

- (48) Pankrotitoimkonna moodustamise ja toimimise kulud peaksid vastama selle loodavale väärtusele. Pankrotitoimkonna moodustamine ei tohiks olla õigustatud juhul, kui selle moodustamise ja toimimise kulud on tunduvalt suuremad kui selle tehtavate otsuste majanduslik tähtsus. Nii võib see olla juhul, kui võlausaldajaid on liiga vähe, kui võlausaldajate enamusel on vaid väike osa võlgniku vastu esitatud nõudest või kui pankrotivarast maksejõuetusmenetluse raames oodatav sissenõue on pankrotitoimkonna moodustamise ja toimimise kuludest märkimisväärselt väiksem. Eelkõige kehtib see mikroettevõtete maksejõuetusjuhtumite kohta.
- (49) Liikmesriigid peaksid täpsustama pankrotitoimkonna liikmete ametisse nimetamise nõudeid, nende kohustusi ja kohaldatavaid menetlusi ning pankrotitoimkonna ülesandeid. Liikmesriikidele tuleks anda võimalus otsustada, kas toimkonna liikmed peaks ametisse nimetama võlausaldajate üldkoosolek või kohus. Et vältida põhjendamatu viivitusi toimkonna moodustamisel, tuleks selle liikmed kiiresti ametisse nimetada. Liikmesriigid peaksid hoolitsema selle eest, et võlausaldajad oleksid pankrotitoimkonnas õiglaselt esindatud, ja tagama, et toimkonnas saaksid osaleda ka need võlausaldajad, kelle nõuet ei ole veel tunnustatud või kes on mõne muu liikmesriigi residendid.
- (50) Võlausaldajate õiglane esindatus pankrotitoimkonnas on eriti oluline tagamata nõuetega võlausaldajate jaoks, kui tegemist on mikro-, väikeste või keskmise suurusega ettevõtetega, keda juhul, kui suurettevõttest võlgnik ei suuda neile oma maksejõuetuse tõttu kiiresti võlgu maksta, ähvardab samuti maksejõuetus (doominoefekt). Selliste võlausaldajate nõuetekohane esindatus pankrotitoimkonnas võib neil aidata sissenõutud tulu jaotamisel oma osa kiiremini kätte saada.
- (51) Pankrotitoimkonna üks oluline ülesanne peaks olema kontrollida, kas maksejõuetusmenetlust toimetatakse viisil, mis kaitseb võlausaldajate huve. Oma ülesannet valvata menetluse õigluse ja aususe järele saab pankrotitoimkond tulemuslikult täita vaid siis, kui toimkond ja selle liikmed tegutsevad pankrotihaldurist sõltumatult ning annavad aru ainult toimkonna moodustanud võlausaldajatele.
- (52) Pankrotitoimkonna liikmete arv peaks ühest küljest olema piisavalt suur, et tagada seisukohtade ja huvide mitmekesisus, ent teisest küljest peaks see jääma suhteliselt piiratuks, et toimkond oleks võimeline täitma oma ülesandeid tulemuslikult ja õigeaegselt. Liikmesriigid peaksid selgitama, millal on vaja toimkonna koosseisu muuta ja kuidas seda teha, näiteks juhul, kui esindajad ei ole enam võimelised tegutsema (sealhulgas võlausaldajate parimates huvides) või soovivad tagasi astuda. Samuti peaksid nad selgitama tingimusi, mille alusel vabastada ametist pidevalt võlausaldajate huvide vastaselt tegutsenud liikmed.
- (53) Pankrotitoimkonna liikmetel on õigus toimkonna tööd ise korraldada, tingimusel et toimkonna töömeetodid on seaduslikud, läbipaistvad ja tulemuslikud. Seepärast peaksid liikmesriigid ette nägema, et pankrotitoimkond peab kindlaks määrama oma töömeetodid ning täpsustama seejuures, kuidas tuleks korraldada koosolekuid, kes võiks neil osaleda ja hääletada ning kuidas tagatakse toimkonna töö erapooletus ja konfidentsiaalsus. Töömeetodite raames peaks olema lubatud määrata kindlaks ka tööandjate esindajate roll või tegevuse läbipaistvus teiste võlausaldajate ees. Võlausaldajatel peaks olema võimalik osaleda ja hääletada elektrooniliselt või delegeerida hääleõigus kolmandale isikule, tingimusel et see isik on nõuetekohaselt

volitatud. See võimalus oleks eriti kasulik muudes liikmesriikides elavatele võlausaldajatele.

- (54) Liikmesriigid peaksid tagama, et juhul kui pankrotitoimkond ei ole oma töömeetodeid kiiresti vastu võtnud, oleks kohtul õigus seda ise teha. Komisjon peaks kehtestama standardtöömeetodid, mis peaksid aitama pankrotitoimkonnal lihtsamini otsusele jõuda ja vähendama kohtute vajadust töömeetodite puudumise korral sekkuda.
- (55) Pankrotitoimkonnale tuleks anda piisavad õigused, et ta saaks täita oma ülesandeid tõhusalt ja tulemuslikult. Liikmesriigid peaksid tagama pankrotitoimkonnale võimaluse suhelda vajaduse korral pankrotihaldurite, kohtute, võlgniku, välisnõustajate ja võlausaldajatega, keda ta esindab, et toimkonnal oleks võimalik kujundada välja ja edastada oma seisukoht vahetut huvi pakkuvates ja võlausaldajatele olulistes küsimustes, ning seda seisukohta tuleks menetluses nõuetekohaselt arvesse võtta. Liikmesriigid võivad volitada pankrotitoimkonda ka otsuseid tegema.
- (56) Kuna pankrotitoimkonna tegevus toob kaasa kulusid, peaksid liikmesriigid eelnevalt kindlaks määrama, kes need tasub. Samuti peaksid liikmesriigid kehtestama kaitsemeetmed hoidmaks ära olukorda, kus pankrotitoimkonna kulud vähendavad ebaproportsionaalselt pankrotivarale pööratavate sissenõuete väärtust.
- (57) Selleks et julgustada võlausaldajaid pankrotitoimkonna liikmeks astuma, peaksid liikmesriigid piirama nende tsiviilvastutust, kui nad täidavad käesolevast direktiivist tulenevaid ülesandeid. Need pankrotitoimkonna liikmed, kes kasutavad oma ülesannete täitmisel pettust või tegutsevad hooletult, võib siiski ametist vabastada ja oma tegude eest vastutusele võtta. Sellisteks puhkudeks peaksid liikmesriigid sätestama, et liikmed kannavad oma väärkäitumisega tekitatud kahju eest individuaalset vastutust.
- (58) Selleks et muuta riigisiseste maksejõuetusmenetluste põhielemendid läbipaistvamaks ja aidata eelkõige piiriülestel võlausaldajatel hinnata, mis juhtuks, kui nende investeringud oleksid maksejõuetusmenetlusesse kaasatud, tuleks investoritele ja potentsiaalsetele investoritele anda sellele teabele hõlbus juurdepääs eelnevalt kindlaks määratud, võrreldavas ja kasutajasõbralikus vormingus. Liikmesriigid peaksid koostama olulisemat teavet sisaldava standardse teabelehe ja tegema selle üldsusele kättesaadavaks. See dokument aitaks potentsiaalsetel investoritel kiiresti tutvuda konkreetse liikmesriigi maksejõuetusmenetluse reeglitega. See peaks sisaldama piisavaid selgitusi, mis võimaldaksid lugejal esitatud teabest aru saada, ilma et ta peaks kasutama muid dokumente. Teabeleht peaks eelkõige sisaldama praktilist teavet maksejõuetusmenetluse algatamiseni viivate asjaolude ning maksejõuetusmenetluse algatamise taotlemiseks või nõude esitamiseks tehtavate vajalike sammude kohta.
- (59) Selleks et tagada käesoleva direktiivi rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks anda komisjonile rakendamisevolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011.
- (60) Kuna riigisiseste maksejõuetusraamistike erinevus takistaks ka edaspidi kapitali vaba liikumist ja asutamisvabaduse kasutamist ning seetõttu ei suuda liikmesriigid üksi käesoleva direktiivi eesmärgi piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud

proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (61) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige õigust era- ja perekonnaelu austamisele (harta artikkel 7), õigust isikuandmete kaitsele (harta artikkel 8), kutsevabadust ja õigust teha tööd (harta artikkel 15), ettevõtlusvabadust (harta artikkel 16), õigust omandile (harta artikkel 17), töötajate õigust olla informeeritud ja ära kuulatud (harta artikkel 27) ning õigust õiglasele kohtulikule arutamisele (harta artikli 47 lõige 2).
- (62) Käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679³⁸. Käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele liidu institutsioonides ja organites kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725³⁹.
- (63) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikele 1 ja inspektor esitas oma arvamuse [*väljaannete talitus*: lisada avaldamise andmed],

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I jaotis

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühised normid järgmise kohta:
- a) vara tagasivõitmine;
 - b) pankrotivara hulka kuuluva vara jälitamine;
 - c) *pre-pack*-menetlused;
 - d) juhtide kohustus esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus;
 - e) mikroettevõtete lihtsustatud likvideerimismenetlus;
 - f) pankrotitoimkonnad;

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

- g) liikmesriikide ülesanne koostada kokkuvõtlik teabeleht maksejõuetusmenetlust käsitleva siseriikliku õiguse teatavate elementide kohta.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud toimingute kohta, kui võlgnikuks on
- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktides 1 ja 4 määratletud kindlustus- või edasikindlustusandjad;
 - b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiasutused;
 - c) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktides 2 ja 7 määratletud investeerimisühingud või ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjad;
 - d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud kesksed vastaspooled;
 - e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 1 määratletud väärtpaberite keskdepositooriumid;
 - f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus loetletud muud finantseerimisasutused või ettevõtjad;
 - g) liikmesriigi õiguse kohased avalik-õiguslikud asutused;
 - h) füüsilised isikud, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtjad, ja võlgadest vabastamise menetluste korral need piiramatult vastutusega mikroettevõttest võlgniku asutajad, omanikud või liikmed, kes vastutavad isiklikult võlgniku võlgade eest.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „pankrotihaldur“ – kohtu või haldusasutuse määratud nõustaja saneerimis-, maksejõuetus- või võlgadest vabastamise menetluses, nagu on osutatud direktiivi (EL) 2019/1023 artiklis 26;
- b) „kohus“ – liikmesriigi õigusasutus;
- c) „pädev asutus“ – liikmesriigi kohus või haldusasutus, kes vastutab lihtsustatud likvideerimismenetluste korralduse või järelevalve või mõlema eest kooskõlas käesoleva direktiivi VI jaotisega;
- d) „pangakontode keskregistrid“ – automatiseeritud keskmehhanismid (näiteks keskregistrid või kesksed elektroonilised andmeotsingu süsteemid), mis on loodud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 32a lõike 1 kohaselt;

- e) „tegelike kasusaajate register“ – direktiivi (EL) 2015/849 artiklites 30 ja 31 osutatud riiklikud keskregistrid, mis sisaldavad teavet tegelikult kasu saavate omanike kohta;
- f) „õigustoiming“ – mis tahes inimtegevus või tegevusetus, millel on õiguslik tagajärg;
- g) „täitmisele kuuluv leping“ – võlgniku ja ühe või mitme vastaspoole vaheline leping, mille alusel on pooltel veel täitmata kohustusi maksejõuetusmenetluse algatamisel IV jaotises kirjeldatud likvideerimisetapis;
- h) „võlausaldajate parimate huvide test“ – kriteerium, mille kohaselt ei oleks ükski võlausaldaja *pre-pack*-menetluse vormis likvideerimise korral halvemas seisus kui ta oleks tavapärasel rahuldamisjärgude kohaldamisel vara ükshaaval likvideerimise korral;
- i) „vaherahastus“ – olemasolevalt või uuel võlausaldajalt saadud uus rahaline abi, mis sisaldab vähemalt *pre-pack*-menetluse ajal antavat rahalist abi ning mis on mõistlik ja viivitamatult vajalik, et võlgniku ettevõtte või selle osa saaks edasi tegutseda, või vajalik selle ettevõtte väärtuse säilitamiseks või suurendamiseks;
- j) „mikroettevõtte“ – mikroettevõtte komisjoni soovitus 2003/361/EÜ lisa tähenduses;
- k) „piiramatu vastutusega mikroettevõtte“ – mikroettevõtte, mis kas on või ei ole eraldi juriidiline isik ning mille ühelgi asutajal, omanikul ega liikmel ei ole piiratud vastutusest tulenevat kaitset;
- l) „füüsilisest isikust ettevõtja“ – direktiivi (EL) 2019/1023 artikli 2 lõike 1 punktis 9 määratletud ettevõtja;
- m) „täielik võlgadest vabastamine“ – olukord, kus i) on välistatud sissenõudeõigus füüsilisest isikust ettevõtja või piiramatu vastutusega mikroettevõtte võlgade eest isiklikult vastutavate asutajate, omanike või liikmete poolt tähtjaks tasumata jäänud võlgade suhtes või ii) kustutatakse tähtjaks tasumata jäänud võlad lihtsustatud likvideerimismenetluse raames;
- n) „tagasimaksete kava“ – maksekava, mille alusel tasub täielikult võlgadest vabastatav füüsiline isik võlausaldajatele kindlaksmääratud kuupäevadel kindlaksmääratud summad, või kava, mille alusel kantakse võlgadest vabastamise perioodil korrapäraselt võlausaldajatele üle teatav osa asjaomase füüsilise isiku netosissetulekust;
- o) „pankrotitoimikond“ – võlausaldajaid esindav organ, mis nimetatakse maksejõuetusmenetlust käsitleva kohaldatava õiguse alusel ning millel on kõnealuse õigusega ette nähtud nõuande- ja muud volitused;
- p) „*pre-pack*-menetlus“ – kiirendatud likvideerimismenetlus, mis võimaldab müüa võlgniku ettevõtte kui tegevust jätkava ettevõtte kas tervikuna või osaliselt parima pakkumuse esitajale eesmärgiga likvideerida võlgniku vara kindlakstehtud maksejõuetuse tõttu;

- q) „võlgnikuga lähedalt seotud isik“ – isik, sealhulgas juriidiline isik, kellel on eelisjuurdepääs võlgniku tegevust käsitlevale mitteavalikule teabele.

Kui võlgnik on füüsiline isik, on temaga lähedalt seotud isikud eelkõige

- i) võlgniku abikaasa või partner;
- ii) võlgniku või tema abikaasa või partneri ülenejad ja alanejad sugulased ja õed-vennad ning nende isikute abikaasad või partnerid;
- iii) võlgniku leibkonnas elavad isikud;
- iv) isikud, kes töötavad võlgniku heaks töölepingu alusel ning kellel on juurdepääs võlgniku tegevust käsitlevale mitteavalikule teabele või kes täidavad muid ülesandeid, mille kaudu neil on juurdepääs võlgniku tegevust käsitlevale mitteavalikule teabele, näiteks nõustajad, raamatupidajad või notarid;
- v) juriidilised isikud, milles võlgnik või üks käesoleva lõigu punktides i–iv osutatud isikutest on haldus-, juht- või järelevalveorgani liige või täidab ülesandeid, mis võimaldavad juurdepääsu võlgniku tegevust käsitlevale mitteavalikule teabele.

Kui võlgnik on juriidiline isik, on temaga lähedalt seotud isikud eelkõige

- i) tema haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmed;
- ii) omakapitali omanikud, kellel on võlgniku äriühingus kontrolliv osalus;
- iii) isikud, kes täidavad punktis i nimetatud isikutega sarnaseid ülesandeid;
- iv) isikud, kes on teise lõigu kohaselt lähedalt seotud käesoleva lõigu punktides i, ii ja iii loetletud isikutega.

Artikkel 3

Lähedalt seotuse ajahetk

Selle kindlakstegemiseks, kas isik on võlgnikuga lähedalt seotud, võetakse aluseks järgmine ajahetk:

- a) II jaotise kohaldamisel vara tagasivõitmise hagi esemeks oleva õigustoimingu lõpuleviimise päev või kolm kuud enne õigustoimingu lõpuleviimist;
- b) IV jaotise kohaldamisel ettevalmistusetapi alguspäev või kolm kuud enne ettevalmistusetapi algust.

II jaotis VARA TAGASIVÕITMINE

1. peatükk Üldsätted vara tagasivõitmise kohta

Artikkel 4

Vara tagasivõitmise üldised eeldused

Liikmesriigid tagavad, et enne maksejõuetusmenetluse algatamist lõpule viidud õigustoimingud, mis kahjustavad kõiki võlausaldajaid, võib käesoleva jaotise 2. peatükis sätestatud tingimustel tühistada.

Artikkel 5

Seos siseriiklike sätetega

Käesolev direktiiv ei takista liikmesriikidel võtta vastu või säilitada sätteid, mis käsitlevad kõiki võlausaldajaid kahjustavate õigustoimingute tühistamist maksejõuetusmenetluse kontekstis, kui need sätted pakuvad võlausaldajatele tugevamat kaitset kui käesoleva jaotise 2. peatüki sätted.

2. peatükk Vara tagasivõitmise konkreetsed tingimused

Artikkel 6

Võlausaldaja eelistamise alusele tuginev tagasivõitmine

1. Liikmesriigid tagavad, et õigustoimingud, mis on tehtud mõne võlausaldaja või võlausaldajate rühma kasuks nõuete rahuldamise või tagamise näol või muul viisil, võib tunnistada tühisteks, kui need on lõpule viidud
 - a) kolme kuu jooksul enne maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamist, tingimusel et võlgnik ei suutnud oma võlgu tähtajaks tasuda, või
 - b) pärast maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamist.

Kui maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse on sama võlgniku vastu esitanud mitu isikut, loetakse esimese löigu punktis a osutatud kolmekuulise ajavahemiku alguseks esimese vastuvõetava avalduse esitamise hetk.

2. Kui võlausaldaja sissenõutavaks muutunud nõue on nõuetekohaselt rahuldatud või tagatud, tagavad liikmesriigid, et õigustoimingut saab tühistada üksnes juhul, kui

- a) on täidetud lõikes 1 sätestatud tingimused ning
- b) võlausaldaja teadis või oleks pidanud teadma, et võlgnik ei olnud suuteline oma sissenõutavaks muutunud võlgu tasuma või et võlgniku vastu on esitatud maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus.

Juhul kui võlausaldaja on võlgnikuga lähedalt seotud isik, eeldatakse, et ta teadis esimese lõigu punktis b nimetatud asjaolusid.

3. Erandina lõigetest 1 ja 2 tagavad liikmesriigid, et tühisteks ei saa tunnistada järgmisi õigustoiminguid:

- a) õigustoimingud, mis on sooritatud otse ja õiglase tasu eest pankrotivara kasuks;
- b) käskvekslite või tšekkide alusel tehtud maksed, kui vekslid või tšekke reguleeriv õigus välistab saaja nõuded, mis tulenevad vekslitest või tšekkidest teiste võlgnike, näiteks vekslite või tšekkide edasiandjate, väljaandjate või maksjate vastu, kui need keelduvad võlgnikule makset tegemast;
- c) õigustoimingud, mille suhtes direktiivide 98/26/EÜ ja 2002/47/EÜ kohaselt tagasivõitmist ei kohaldata.

Liikmesriigid tagavad, et esimese lõigu punktis b osutatud käskvekslite või tšekkide alusel tehtud maksete korral ennistab vekslile või tšeki alusel tasutud summa viimane edasiandja, või kui viimane edasiandja tegi vekslile pealdise kolmanda isiku nimel, siis kõnealune isik, juhul kui viimane edasiandja või kolmas isik teadis või oleks pidanud vekslile edasiandmise ajal või järel teadma, et võlgnik ei olnud suuteline oma sissenõutavaks muutunud võlgu tasuma või et võlgniku vastu on esitatud maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus. Juhul kui viimane edasiandja või kolmas isik on võlgnikuga lähedalt seotud isik, eeldatakse, et ta teadis nimetatud asjaolusid.

Artikkel 7

Õigustoimingud, mille sooritamise eest ei ole saadud tasu või mille eest saadud tasu on ilmselgelt ebapiisav

- 1. Liikmesriigid tagavad, et võlgniku õigustoimingud, mille sooritamise eest ei ole saadud tasu või mille eest saadud tasu on ilmselgelt ebapiisav, saab tunnistada tühisteks, kui need on lõpule viidud ühe aasta jooksul enne maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamist või pärast sellise avalduse esitamist.
- 2. Lõiget 1 ei kohaldata sümboolse väärtusega kingituste ja annetuste suhtes.
- 3. Kui maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse on sama võlgniku vastu esitanud mitu isikut, loetakse lõikes 1 osutatud üheaastase ajavahemiku alguseks esimese vastuvõetava avalduse esitamise hetk.

Artikkel 8

Võlausaldajaid tahtlikult kahjustavad õigustoimingud

1. Liikmesriigid tagavad, et õigustoimingud, millega võlgnik on kõiki võlausaldajaid tahtlikult kahjustanud, võib tunnistada tühiseks, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:
 - a) need toimingud viidi lõpule kas nelja aasta jooksul enne maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamist või siis pärast sellise avalduse esitamist;
 - b) õigustoimingu teine osaline teadis või oleks pidanud teadma võlgniku kavatsusest kõiki võlausaldajaid kahjustada.Juhul kui õigustoimingu teine osaline on võlgnikuga lähedalt seotud isik, eeldatakse, et ta teadis esimese lõigu punktis b nimetatud asjaolusid.
2. Kui maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse on sama võlgniku vastu esitanud mitu isikut, loetakse lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud nelja-aastase ajavahemiku alguseks esimese vastuvõetava avalduse esitamise hetk.

3. peatükk

Vara tagasivõitmise tagajärjed

Artikkel 9

Üldised tagajärjed

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva jaotise 2. peatüki kohaselt tühiseks tunnistatud õigustoimingutest tulenevatele nõuetele, õigustele või kohustustele ei või tugineda nõuete rahuldamiseks asjaomase pankrotivara arvel.
2. Liikmesriigid tagavad, et tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isik on kohustatud täielikult hüvitama selle osa asjaomasest pankrotivarast, mille ulatuses õigustoiming võlausaldajaid kahjustas.

Asjaolule, et tühiseks tunnistatud õigustoimingust tulenenud rikastumise tulemus ei ole enam sellest toimingust kasu saanud isiku varast kättesaadav (rikastumise kadumine), saab tugineda üksnes siis, kui see isik ei olnud ega oleks pidanud olema teadlik asjaoludest, millel vara tagasivõitmine põhineb.
3. Liikmesriigid tagavad, et kõigi sellisest õigustoimingust tulenevate nõuete aegumistähtaeg, mille saab teise osalise suhtes tühiseks tunnistada, on kolm aastat alates maksejõuetusmenetluse algatamise kuupäevast.
4. Liikmesriigid tagavad, et lõike 2 esimese lõigu kohase täieliku hüvitise saamise nõude saab loovutada võlausaldajale või kolmandale isikule.

5. Liikmesriigid tagavad, et lõike 2 esimese lõigu kohaselt pankrotivara hüvitama kohustatud isik ei saa tasaarvestada seda kohustust oma nõuetega pankrotivara vastu.
6. Käesolev artikkel ei piira tsiviil- ja kaubandusõiguse üldsätetel põhinevate hagide esitamist tühiseks tunnistatud õigustoiminguga võlausaldajatele tekitatud kahju hüvitamiseks.

Artikkel 10

Tagajärjed tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isikule

1. Liikmesriigid tagavad, et kui tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isik hüvitab kahju, mis selle toiminguga pankrotivarale tekitati, taastuvad kõik tema nõuded, mis kõnealuse õigustoiminguga rahuldati.
2. Liikmesriigid tagavad, et kõik tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isiku vastusooritused, mis on tehtud pärast õigustoimingut või vahetu vastusooritusena võlgniku soorituse eest selle õigustoimingu raames, makstakse pankrotivarast tagasi ulatuses, milles need vastusooritused on endiselt kättesaadavad vormis, mida saab ülejäänud pankrotivarast eristada, või milles pankrotivara on endiselt nende väärtuse võrra rikkam.

Kõigil esimese lõiguga hõlmamata juhtudel võib tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isik esitada vastusoorituse hüvitamise nõuded. Nõuete rahuldamisjärkude määramisel maksejõuetusmenetluse raames loetakse sellised nõuded enne maksejõuetusmenetluse algatamist tekkinud nõueteks.

Artikkel 11

Kolmandate isikute vastutus

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklis [9](#) sätestatud õigused on täitmisele pööratavad tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isiku pärija või muu üldõigusjärglase suhtes.
2. Liikmesriigid tagavad, et artiklis [9](#) sätestatud õigused on täitmisele pööratavad ka tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isiku eriõigusjärglaste suhtes, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - a) õigusjärglane omandas vara tasuta või ilmselgelt ebapiisava tasu eest;
 - b) õigusjärglane teadis või oleks pidanud teadma asjaolusid, millel vara tagasivõitmine põhineb.

Juhul kui eriõigusjärglane on tühiseks tunnistatud õigustoimingust kasu saanud isikuga lähedalt seotud isik, eeldatakse, et ta teadis esimese lõigu punktis b osutatud asjaolusid.

Artikkel 12

Seos muude dokumentidega

1. Käesoleva jaotise sätteid ei mõjuta direktiivi (EL) 2019/1023 artikleid 17 ja 18.

III jaotis

PANKROTIVARA HULKA KUULUVA VARA JÄLITAMINE

1. peatükk

Määratud kohtute juurdepääs pangakontoandmetele

Artikkel 13

Määratud kohtud

1. Iga liikmesriik määrab saneerimis-, maksejõuetus- või võlgadest vabastamise asju menetlevate pädevate kohtute hulgast kohtud (edaspidi „määratud kohtud“), kellele antakse õigus pääseda juurde direktiivi (EL) 2015/849 artikli 32a kohaselt loodud riiklikule pangakontode keskregistrile ja teha selles otsinguid.
2. Iga liikmesriik annab komisjonile oma määratud kohtutest teada hiljemalt [*kuus kuud alates ülevõtmise kuupäevast*] ja teavitab komisjoni kõigist muudatustest. Komisjon avaldab need teated *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14

Määratud kohtute juurdepääs pangakontoandmetele ja neis andmetes otsingute tegemine

1. Liikmesriigid tagavad, et käimasolevas maksejõuetusmenetluses nimetatud pankrotihalduri taotlusel on määratud kohtutel õigus pääseda vahetult ja viivitamata juurde direktiivi (EL) 2015/849 artikli 32a lõikes 3 loetletud pangakontoandmetele ja teha neis otsinguid, kui see on vajalik võlgniku pankrotivara hulka kuuluva vara, sealhulgas tagasivõidetava vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks kõnealuses menetluses.
2. Liikmesriigid tagavad, et käimasolevas maksejõuetusmenetluses nimetatud pankrotihalduri taotlusel on määratud kohtutel õigus pääseda direktiivi (EL) YYYY/XX artikli XX alusel loodava pangakontode registrite ühtse juurdepääsupunkti kaudu [*väljaannete talitus: uus rahapesuvastane direktiiv*] vahetult ja viivitamata juurde pangakontoandmetele teistes liikmesriikides ja teha neis otsinguid, kui see on vajalik võlgniku pankrotivara hulka kuuluva vara, sealhulgas tagasivõidetava vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks kõnealuses menetluses.

3. Lisateave, mida liikmesriigid peavad vajalikuks ja mille nad lisavad oma pangakontode keskregistrisse vastavalt direktiivi (EL) 2015/849 artikli 32a lõikele 4, ei ole määratud kohtutele kättesaadav ja nad ei saa teha selles otsinguid.
4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel loetakse juurdepääs ja otsingud vahetuks ja viivitamatuks muu hulgas siis, kui pangakontode keskregistreid haldavad riiklikud asutused edastavad pangakontoandmed määratud kohtutele kiiresti automatiseeritud mehhanismi abil, tingimusel et ühelgi vahendaval asutusel ei ole võimalik taotletud andmeid või esitatavat teavet mõjutada.

Artikkel 15

Määratud kohtute juurdepääsu- ja otsingute tegemise tingimused

1. Pangakontoandmetele võivad vastavalt artiklile 14 igal üksikjuhul eraldi juurdepääsu saada ning neis otsinguid teha vaid need määratud kohtute töötajad, kes on spetsiaalselt välja valitud ja volitatud selliseid ülesandeid täitma.
2. Liikmesriigid tagavad, et
 - a) määratud kohtute töötajad järgivad rangeid kutsealaseid konfidentsiaalsus- ja andmekaitse nõudeid ning on usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud;
 - b) rakendatakse tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, mis tagavad rangetele tehnoloogiastandarditele vastava andmeturbe eesmärgiga võimaldada määratud kohtutel kasutada kooskõlas artikliga 14 oma õigust pääseda pangakontoandmetele juurde ja teha neis otsinguid.

Artikkel 16

Järelevalve määratud kohtute juurdepääsu ja otsingute üle

1. Liikmesriigid näevad ette, et pangakontode keskregistrit haldav ametiasutus tagab logi pidamise iga juhtumi kohta, kui mõni määratud kohus kasutab juurdepääsu pangakontoandmetele ja teeb neis otsinguid. Logid peavad eelkõige sisaldama järgmist:
 - a) juhtumi viitenumber;
 - b) päringu või otsingu kuupäev ja kellaaeg;
 - c) päringu või otsingu tegemiseks kasutatud andmete liik;
 - d) tulemuste kordumatu tunnus;
 - e) registris otsinguid teinud määratud kohtu nimi;
 - f) päringu või otsingu teinud määratud kohtu töötaja ja asjakohasel juhul päringu või otsingu tegemise korralduse andnud kohtuniku kordumatu kasutajatunnus ning võimaluse korral ka päringu või otsingu tulemused saanud isiku kordumatu kasutajatunnus.

2. Pangakontode keskregistrit haldav ametiasutus kontrollib korrapäraselt lõikes 1 osutatud logisid.
3. Lõikes 1 osutatud logisid kasutatakse üksnes käesoleva direktiivi sätete järgimise ja andmekaitset käsitlevatest kohaldatavatest liidu õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmise järele valvamiseks. Järelevalve raames kontrollitakse taotluse vastuvõetavust ja isikuandmete töötlemise seaduslikkust ning seda, kas töötlemise käigus on tagatud isikuandmete terviklus ja konfidentsiaalsus. Logisid tuleb kaitsta loata juurdepääsu eest asjakohaste meetmete abil ja logid tuleb viis aastat pärast nende loomist kustutada, välja arvatud juhul, kui neid vajatakse käimasolevate menetluste jälgimiseks.

2. peatükk

Pankrotihaldurite juurdepääs teabele tegelikult kasu saavate omanike kohta

Artikkel 17

Pankrotihaldurite juurdepääs teabele tegelikult kasu saavate omanike kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotihaldurid pääsevad vara kindlakstegemisel ja jälitamisel maksejõuetusmenetluses, mille raames nad on nimetatud, aegsasti juurde direktiivi (EL) 2015/849 artikli 30 lõike 5 teises lõigus ja artikli 31 lõike 4 teises lõigus osutatud teabele, mida hoitakse liikmesriikides loodud tegelike kasusaajate registrites ning mis on kättesaadav direktiivi (EL) 2015/849 artikli 30 lõike 10 ja artikli 31 lõike 9 kohaselt loodud süsteemi kaudu, mille abil tegelike kasusaajate registrid on sidestatud.
2. Pankrotihalduritel on käesoleva artikli lõike 1 kohaseks teabele juurdepääsuks õigustatud huvi, kui selline juurdepääs on vajalik võlgniku pankrotivara hulka kuuluva vara kindlakstegemiseks ja jälitamiseks käimasolevas maksejõuetusmenetluses ning kui see piirdub järgmise teabega:
 - a) juriidilise omaniku nimi, sünnikuu ja -aasta, elukohariik ja kodakondsus;
 - b) omandiosaluse laad ja ulatus.

3. peatükk

Pankrotihaldurite juurdepääs riiklikele vararegistritele

Artikkel 18

Pankrotihaldurite juurdepääs riiklikele vararegistritele

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotihalduritel on olenemata liikmesriigist, kus nad on nimetatud, vahetu ja kiire juurdepääs liikmesriigi territooriumil asuvatele, lisas loetletud riiklikele vararegistritele, kui sellised registrid on olemas.

2. Lisas loetletud riiklikele vararegistritele juurdepääsu puhul tagab iga liikmesriik, et teistes liikmesriikides nimetatud pankrotihaldurite suhtes ei kohaldata juurdepääsutingimusi, mis on selles liikmesriigis nimetatud pankrotihalduritele ette nähtud tingimustest *de jure* või *de facto* ebasoodsamad.

IV jaotis

PRE-PACK-MENETLUS

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 19

Pre-pack-menetlus

1. Liikmesriigid tagavad, et *pre-pack*-menetlus koosneb järgmisest kahest järjestikusest etapist:
 - a) ettevalmistusetapp, milles tuleb leida võlgniku ettevõttele või selle osale sobiv ostja;
 - b) likvideerimisetapp, milles tuleb võlgniku ettevõtte või selle osa müük heaks kiita ja teostada ning saadud tulu võlausaldajate vahel ära jagada.
2. *Pre-pack*-menetlus peab vastama käesolevas jaotises sätestatud tingimustele. Kõigis muudes küsimustes, sealhulgas nõuete rahuldamisjärkude määramise ja tulu jaotamise suhtes kohaldavad liikmesriigid likvideerimismenetlusi käsitlevaid siseriiklikke sätteid, eeldusel et need on kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas käesolevas jaotises sätestatud normidega.

Artikkel 20

Seos muude liidu õigusaktidega

1. Artikli [19](#) lõikes 1 osutatud likvideerimisetappi käsitatakse määruse (EL) 2015/848 artikli 2 punktis 4 määratletud maksejõuetusmenetlusena.

Artiklis [22](#) osutatud ettevalmistavaid pankrotihaldureid võib käsitada määruse (EL) 2015/848 artikli 2 punktis 5 määratletud maksejõuetushalduritena.
2. Nõukogu direktiivi 2001/23/EÜ⁴⁰ artikli 5 lõike 1 kohaldamisel käsitatakse likvideerimisetappi pankroti- või maksejõuetusmenetlusena võõrandaja vara likvideerimiseks pädeva asutuse järelevalve all.

⁴⁰ Nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 82, 22.3.2001, lk 16).

Artikkel 21

Jurisdiktsioon *pre-pack*-menetluse korral

Pre-pack-menetlust toimetaval kohtul on ainupädevus küsimustes, mis on seotud võlgniku ettevõtte või selle osa müügi ulatusega *pre-pack*-menetluse raames ja selle mõjuga artiklis [28](#) osutatud võlgadele ja kohustustele.

2. peatükk Ettevalmistusetapp

Artikkel 22

Ettevalmistav pankrotihaldur

1. Liikmesriigid näevad ette, et võlgniku taotlusel määrab kohus ettevalmistava pankrotihalduri.

Ettevalmistava pankrotihalduri määramisega käivitub artikli [19](#) lõikes 1 osutatud ettevalmistusetapp.

2. Liikmesriigid tagavad, et ettevalmistav pankrotihaldur
 - a) dokumenteerib kõik müügiprotsessi etapid ja annab nende kohta aru;
 - b) põhjendab, miks müügiprotsess on tema arvates konkurentsivõimeline, läbipaistev ja õiglane ning vastab turureeglitele;
 - c) soovitab kooskõlas artikliga [30](#) *pre-pack*-menetluse raames omandajaks parima pakkumuse esitajat;
 - d) esitab oma arvamuse selle kohta, et parim pakkumus ei kujuta endast võlausaldajate parimate huvide testi ilmset rikkumist.

Ettevalmistav pankrotihaldur täidab esimeses lõigus loetletud ülesandeid kirjalikult ning tema tegevuse tulemused tehakse digitaalselt ja õigeaegselt kättesaadavaks kõigile ettevalmistusetapis osalevatele pooltele.

3. Liikmesriigid tagavad, et ettevalmistavaks pankrotihalduriks saab määrata ainult isikud, kes täidavad mõlemad järgmised tingimused:
 - a) nad vastavad kriteeriumidele, mida kohaldatakse *pre-pack*-menetluse toimumise liikmesriigis pankrotihaldurite suhtes;
 - b) neid on võimalik nimetada hilisemas likvideerimisetapis pankrotihalduriks.
4. Liikmesriigid tagavad, et ettevalmistusetapi ajal säilitab võlgnik kontrolli oma vara ja igapäevase äritegevuse üle.
5. Liikmesriigid tagavad, et ettevalmistava pankrotihalduri tasu

- a) maksab võlgnik, kui likvideerimisetappi ei järgne;
- b) makstakse pankrotivarast halduskuluna eelisjärjekorras, kui likvideerimisetapp järgneb.

Artikkel 23

Konkreetsete täitemeetmete peatamine

Liikmesriigid tagavad, et kui ettevalmistusetapis on võlgnik olukorras, kus tema maksejõuetus on tõenäoline, või võlgnik on siseriikliku õiguse kohaselt maksejõuetu, siis on võimalik peatada konkreetsed täitemeetmed kooskõlas direktiivi (EL) 2019/1023 artiklitega 6 ja 7, kui see hõlbustab *pre-pack*-menetluse sujuvat ja tulemuslikku toimetamist. Enne konkreetsete täitemeetmete peatamise kohta otsuse tegemist kuulatakse ära ettevalmistav pankrotihaldur.

Artikkel 24

Müügiprotsessile kohaldatavad põhimõtted

1. Liikmesriigid tagavad, et ettevalmistusetapis toimuv müügiprotsess on konkurentsivõimeline, läbipaistev ja õiglane ning vastab turureeglitele.
2. Kui müügiprotsessi käigus saadakse ainult üks siduv pakkumus, loetakse, et see kajastab ettevõtte turuhinda.
3. Liikmesriigid võivad kalduda lõikest 1 kõrvale üksnes juhul, kui kohus korraldab likvideerimisetapis avaliku enampakkumise vastavalt artiklile [26](#). Sellisel juhul artikli [22](#) lõike 2 punkti b ei kohaldata.

3. peatükk

Likvideerimisetapp

Artikkel 25

Pankrotihalduri nimetamine

Liikmesriigid tagavad, et likvideerimisetapi käivitamisel nimetab kohus pankrotihalduriks artiklis [22](#) osutatud ettevalmistava pankrotihalduri.

Artikkel 26

Võlgniku ettevõtte või selle osa müümise luba

1. Liikmesriigid tagavad, et likvideerimisetapi käivitamisel annab kohus loa müüa võlgniku ettevõtte või selle osa ettevalmistava pankrotihalduri soovitatud omandajale, tingimusel et ettevalmistav pankrotihaldur on esitanud arvamuse, mis kinnitab, et ettevalmistusetapis aset leidnud müügiprotsess vastas artikli [22](#) lõigetes 2 ja 3 ning artikli [24](#) lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele.

Kui artikli [22](#) lõigetes 2 ja 3 ning artikli [24](#) lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid ei täidetud, siis kohus müügiks luba ei anna. Liikmesriigid tagavad, et sellisel juhul jätkab maksejõuetusmenetlusega kohus.

2. Kui liikmesriigid kohaldavad artikli [24](#) lõiget 3, ei tohi selles osutatud avalik enampakkumine kesta kauem kui neli nädalat ja see tuleb algetada kahe nädala jooksul pärast likvideerimisetapi käivitamist. Esialgse pakkumusega kasutatakse avalikul enampakkumisel ettevalmistava pankrotihalduri valitud pakkumust. Liikmesriigid tagavad, et esialgse pakkumuse tegijale ettevalmistusetapis pakutud kaitsemeetmed, nagu kulude hüvitamine või nurjumishüvitis, on kohased ja proportsionaalsed ega takista potentsiaalselt huvitatud isikuid likvideerimisetapis pakkumusi tegemast.

Artikkel 27

Täitmisele kuuluvate lepingute üleandmine või lõpetamine

1. Liikmesriigid tagavad, et võlgniku ettevõtte või selle osa omandajale antakse üle täitmisele kuuluvad lepingud, mis on vajalikud võlgniku äritegevuse jätkamiseks ja mille peatamine tooks kaasa äritegevuse seiskumise. Üleandmiseks ei ole tarvis võlgniku vastaspoole või -poolte nõusolekut.

Esimest lõiku ei kohaldata juhul, kui võlgniku ettevõtte või selle osa omandaja on võlgniku vastaspoole või -poolte konkurent.

2. Liikmesriigid tagavad, et kohus võib otsustada lõike 1 esimeses lõigus osutatud täitmisele kuuluvad lepingud lõpetada, kui täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- a) lõpetamine on võlgniku ettevõtte või selle osa huvides;
- b) täitmisele kuuluv leping, mille vastaspool on avaliku sektori asutus, sisaldab avaliku teenindamise kohustusi, ja võlgniku ettevõtte või selle osa omandaja ei vasta lepingus sätestatud teenuste osutamiseks vajalikele tehnilistele nõuetele ega täida vajalikke juriidilisi kohustusi.

Esimese lõigu punkti a ei kohaldata intellektuaal- ja tööstusomandiõiguste litsentse käsitlevate täitmisele kuuluvate lepingute suhtes.

3. Täitmisele kuuluvate lepingute üleandmise või lõpetamise suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi õigust, kus likvideerimisetapp on käivitatud.

Artikkel 28

Pre-pack-menetluse raames omandatud ettevõtte võlad ja kohustused

Liikmesriigid tagavad, et omandaja omandab võlgniku ettevõtte või selle osa võlgadest ja kohustustest vabana, välja arvatud juhul, kui omandaja väljendab sõnaselget nõusolekut ettevõtte või selle osa võlad ja kohustused üle võtta.

Artikkel 29

Erinormid edasikaebuste peatava mõju kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et võlgniku ettevõtte või selle osa müügi lubamist või teostamist käsitleva kohtuotsuse peale esitatud edasikaebusel võib olla peatav mõju üksnes juhul, kui edasikaebuse esitaja annab piisava tagatise müügi peatamisest tuleneva võimaliku kahju katmiseks.
2. Liikmesriigid tagavad, et edasikaebust menetleval kohtul on õigus kaaluda füüsilisest isikust edasikaebaja täielikku või osalist tagatise andmisest vabastamist, kui ta peab sellist erandit konkreetse juhtumi asjaolusid silmas pidades asjakohaseks.

4. peatükk

Pre-pack-menetluse mõlemat etappi käsitlevad sätted

Artikkel 30

Parima pakkumuse valimise kriteeriumid

Liikmesriigid tagavad, et *pre-pack*-menetluse raames parima pakkumuse valimise kriteeriumid on samasugused kui need, mille alusel valitakse parim pakkumus konkureerivate pakkumuste seast likvideerimismenetluses.

Artikkel 31

Ettevalmistava pankrotihalduri ja pankrotihalduri tsiviilvastutus

Liikmesriigid tagavad, et ettevalmistav pankrotihaldur ja pankrotihaldur vastutavad kahju eest, mida nende käesolevast jaotisest tulenevate kohustuste täitmata jätmine põhjustab võlausaldajatele ja *pre-pack*-menetlusega seotud kolmandatele isikutele.

Artikkel 32

Võlgnikuga lähedalt seotud isikud müügi protsessis

1. Liikmesriigid tagavad, et võlgnikuga lähedalt seotud isikutel on õigus omandada võlgniku ettevõtte või selle osa, eeldusel et täidetud on kõik järgmised tingimused:
 - a) nad avalikustavad ettevalmistavale pankrotihaldurile ja kohtule õigeaegselt oma suhte võlgnikuga;
 - b) teised müügi protsessis osalejad saavad võlgnikuga lähedalt seotud isikute ning nende ja võlgniku vahelise suhte kohta asjakohast teavet;
 - c) isikutele, kes ei ole võlgnikuga lähedalt seotud, antakse pakkumuse tegemiseks piisavalt aega.

Liikmesriigid võivad näha ette, et esimese lõigu punktis a osutatud avalikustamiskohustuse tõendatud rikkumise korral tühistab kohus artiklis [28](#) osutatud eelise.

2. Kui võlgnikuga lähedalt seotud isiku pakkumus on ainus pakkumus, kehtestavad liikmesriigid võlgniku ettevõtte või selle osa müügi lubamise ja teostamise suhtes täiendavad kaitsemeetmed. Nende kaitsemeetmete hulgas on vähemalt ettevalmistava pankrotihalduri ja pankrotihalduri kohustus lükata võlgnikuga lähedalt seotud isiku pakkumus tagasi, kui see ei läbi võlausaldajate parimate huvide testi.

Artikkel 33

Võlgniku ettevõtte või selle osa väärtuse maksimeerimise meetmed

1. Vaherahastuse tarviduse korral tagavad liikmesriigid, et
 - a) ettevalmistav pankrotihaldur või pankrotihaldur astub vajalikke samme, mis võimaldavad saada vaherahastust võimalikult väikeste kuludega;
 - b) vaherahastuse andjatel on õigus saada järgnevas maksejõuetusmenetluses väljamakseid eelisjärjekorras enne neid võlausaldajaid, kellel oleksid muidu prioriteetsed või samas järgus olevad nõuded;
 - c) vaherahastuse pakkujatele saab tagasimaksete tagamiseks anda müügitulu tagatisõigused;
 - d) kui vaherahastust pakuvad huvitatud pakkujad, võib selle tasaarvestada väljaõlitud pakkumuse alusel makstava hinnaga.
2. Liikmesriigid tagavad, et pakkujatele ei anta ostueesõigust.
3. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui *pre-pack*-menetlusega hõlmatud ettevõtte on tagatisõigustega koormatud, võivad neist õigustest kasu saavad võlausaldajad tasaarvestada oma nõudeid oma pakkumuses ainult tingimusel, et nende nõuete väärtus on ettevõtte turuväärtusest tunduvalt väiksem.

Artikkel 34

Võlausaldajate huvide kaitse

1. Liikmesriigid tagavad, et võlausaldajatel ja võlgniku ettevõtte omakapitali omanikel on õigus olla kohtus ära kuulatud, enne kui antakse luba müüa võlgniku ettevõtte või selle osa, või enne müügi teostamist.

Esimeses lõigus sätestatud ärakuulamise õiguse tulemuslikuks rakendamiseks kehtestavad liikmesriigid üksikasjalikud normid.
2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid seadusega keelduda andmast õigust olla ära kuulatud

- a) neile võlausaldajatele või omakapitali omanikele, kes siseriikliku õiguse alusel ei saaks likvideerimisel tavapäraste rahuldamisjärgkude kohaldamise korral ühtegi makset ega säilitaks ühtegi huvi;
 - b) neile täitmisele kuuluvate lepingute võlausaldajatele, kelle nõuded võlgniku vastu tekkisid enne võlgniku ettevõtte või selle osa müügi lubamist ja need nõuded tuleb *pre-pack*-pakkumuse tingimuste kohaselt täielikult tasuda.
3. Liikmesriigid tagavad, et tagatisõigused vabastatakse *pre-pack*-menetluse raames samade nõuete alusel, mida kohaldataks likvideerimismenetluste raames.
4. Liikmesriigid, kelle likvideerimismenetlustes nõutakse tagatisõiguste vabastamiseks tagatud nõuete omajate nõusolekut, võivad sellise nõusoleku nõudmisest loobuda, kui tagatisõigused on seotud varaga, mis on vajalik võlgniku ettevõtte või selle osa igapäevase äritegevuse jätkamiseks, ja kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
- a) tagatud nõuetega võlausaldajad ei suuda tõendada, et *pre-pack*-pakkumus ei vasta võlausaldajate parimate huvide testi läbimise tingimustele;
 - b) tagatud nõuetega võlausaldajad ei ole esitanud (otse või kolmanda isiku kaudu) alternatiivset siduvat ülevõtmispakkumust, mis võimaldaks pankrotivara paremini tagasi võita kui kavandatud *pre-pack*-pakkumus.

Artikkel 35

Konkurentsioiguse menetluste mõju pakkumise ajastusele või edukale tulemusele

1. Liikmesriigid tagavad, et kui mõnest konkurentsioigusel põhinevast menetlusest või konkurentsiasutuse negatiivsest otsusest, mis käsitleb ettevalmistusetapis tehtud pakkumust, tuleneb märkimisväärne viivituse oht, hõlbustab ettevalmistav pankrotihaldur alternatiivsete pakkumuste esitamist.
2. Liikmesriigid tagavad, et ettevalmistav pankrotihaldur võib saada teavet selliste kohaldatavate konkurentsioiguse menetluste ja nende tulemuste kohta, mis võivad mõjutada pakkumise ajastust või edukat tulemust, eelkõige seeläbi, et pakkumuse tegijad teevad teabe avalikuks või ettevalmistavale pankrotihaldurile antakse võimalus konkurentsiasutustega teavet vahetada, kui see on asjakohane. Sellisel juhul kehtib ettevalmistavale pankrotihaldurile täieliku konfidentsiaalsuse kohustus.
3. Liikmesriigid tagavad, et kui mõnest pakkumusest tuleneb märkimisväärne viivituse oht, nagu on osutatud lõikes 1, võib selle pakkumuse kõrvale jätta, kui täidetud on mõlemad järgmised tingimused:
 - a) kõnealune pakkumus ei ole ainus pakkumus;
 - b) viivitus ettevõtte müügil asjaomasele pakkujale *pre-pack*-tehingu raames kahjustaks võlgniku ettevõtet või selle osa.

V jaotis

JUHTIDE KOHUSTUS TAOTLEDA

MAKSEJÕUETUSMENETLUSE ALGATAMIST JA JUHTIDE TSIVIILVASTUTUS

Artikkel 36

Kohustus esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avaldus

Liikmesriigid tagavad, et juriidilise isiku maksejõuetuks muutumise korral on selle juhid kohustatud esitama kohtule maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui nad said juriidilise isiku maksejõuetusest teada või kui neilt võib põhjendatult eeldada, et nad olid sellest teadlikud.

Artikkel 37

Juhtide tsiviilvastutus

1. Liikmesriigid tagavad, et maksejõuetu juriidilise isiku juhid vastutavad kahju eest, mida on artiklis [36](#) sätestatud kohustuse täitmata jätmise tõttu kandnud võlausaldajad.
2. Lõige 1 ei piira võimalust kohaldada juhtide suhtes rangemaid siseriiklikke norme, mis käsitlevad nende tsiviilvastutust, kui nad on rikkunud artiklis [36](#) sätestatud maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamise kohustust.

VI jaotis **MAKSEJÕUETUTE MIKROETTEVÕTETE** **LIKVIDEERIMINE**

1. peatükk **Üldnormid**

Artikkel 38

Mikroettevõtete likvideerimise eeskirjad

1. Liikmesriigid tagavad, et mikroettevõtetel on maksejõuetuse korral juurdepääs lihtsustatud likvideerimismenetlusele, mis vastab käesoleva jaotise sätetele.
2. Lihtsustatud likvideerimismenetluse kohaldamisel käsitatakse maksejõuetuna mikroettevõtet, kes ei ole üldjuhul võimeline oma võlgu tähtajaks tasuma. Liikmesriigid sätestavad tingimused, mille alusel tehakse kindlaks, et mikroettevõtte ei ole üldjuhul võimeline oma võlgu tähtajaks tasuma, ning tagavad, et need tingimused on selged, lihtsad ja asjaomase mikroettevõtte jaoks kergesti kontrollitavad.

3. Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamisest ja toimetamisest ei või keelduda põhjusel, et võlgnikul ei ole vara või et tema vara ei ole lihtsustatud likvideerimismenetluse kulude katmiseks piisav.
4. Liikmesriigid tagavad lihtsustatud likvideerimismenetluse kulude katmise lõikes 3 osutatud olukorras.

Artikkel 39

Pankrotihaldur

Liikmesriigid tagavad, et lihtsustatud likvideerimismenetluses võib pankrotihalduri nimetada ainult juhul, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

- a) võlgnik, võlausaldaja või võlausaldajate rühm taotleb pankrotihalduri nimetamist;
- b) pankrotihalduri kaasamise kulusid on võimalik rahastada pankrotivarast või neid tasub pankrotihalduri nimetamist taotlenud pool.

Artikkel 40

Sidevahendid

Liikmesriigid tagavad, et lihtsustatud likvideerimismenetluses võib kogu teabevahetus ühelt poolt pädeva asutuse ja asjakohasel juhul pankrotihalduri ning teiselt poolt menetluse poolte vahel toimuda elektrooniliselt kooskõlas direktiivi (EL) 2019/1023 artikliga 28.

2. peatükk

Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamine

Artikkel 41

Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avaldus

1. Liikmesriigid tagavad, et maksejõuetud mikroettevõtted saavad esitada pädevale asutusele lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse.
2. Liikmesriigid tagavad, et maksejõuetu mikroettevõtte vastu saab pädevale asutusele lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse esitada iga selle mikroettevõtte võlausaldaja. Asjaomasele mikroettevõttele antakse võimalus avaldusele vastata ja see kas vaidlustada või sellega nõustuda.
3. Liikmesriigid tagavad, et lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse esitamiseks saavad mikroettevõtted kasutada standardvormi.
4. Lõikes 3 osutatud standardvorm peab võimaldama esitada muu hulgas järgmist teavet:

- a) kui mikroettevõtte on juriidiline isik, siis võlgniku nimi, registreerimisnumber, registrijärgne asukoht või postiaadress, kui see on erinev;
 - b) kui mikroettevõtte on füüsilisest isikust ettevõtja, siis võlgniku nimi, registreerimisnumber (kui see on olemas) ja postiaadress, või kui aadress on salastatud, siis võlgniku sünniaeg ja -koht;
 - c) mikroettevõtte vara loend;
 - d) mikroettevõtte võlausaldajate nimed, aadressid või muud kontaktandmed, mis on mikroettevõttele avalduse esitamise ajal teada;
 - e) mikroettevõtte vastu esitatud nõuete loend ja iga nõude – selle põhiosa ja kui see on asjakohane, siis intresside – suurus, ning nõude tekkimise kuupäev ja kuupäev, mil see oleks tulnud tasuda (kui need kuupäevad on erinevad);
 - f) see, kas nõue on tagatud pandi või omandireservatsiooniga, ja kui on, siis milline vara on tagatisõigusega hõlmatud.
5. Komisjon kehtestab rakendusaktiga lõikes 3 osutatud standardvormi. Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 69 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
6. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse on esitanud võlausaldaja ja mikroettevõtte on andnud menetluse algatamiseks nõusoleku, nõutakse mikroettevõttelt, et ta esitaks käesoleva artikli lõikes 4 loetletud teabe ja asjakohasel juhul lõikes 2 osutatud vastuse.
7. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse on esitanud võlausaldaja ja pädev asutus algatab menetluse vaatamata sellele, et mikroettevõtte on taotluse vaidlustanud või sellele vastamata jätnud, nõutakse mikroettevõttelt, et ta esitaks käesoleva artikli lõikes 4 loetletud teabe hiljemalt kaks nädalat pärast algatamisteate saamist.

Artikkel 42

Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse kohta otsuse tegemine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus teeb otsuse lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse kohta hiljemalt kahe nädala jooksul pärast avalduse saamist.
2. Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamisest võib keelduda üksnes juhul, kui täidetud on üks või mitu järgmistest tingimustest:
- a) võlgnik ei ole mikroettevõtte;
 - b) võlgnik ei ole käesoleva direktiivi artikli 38 lõike 2 kohaselt maksejõuetu;
 - c) pädeval asutusel, kellele avaldus esitati, ei ole pädevust asja menetleda;
 - d) pädeval asutusel, kellele avaldus esitati, ei ole rahvusvahelist pädevust asja menetleda.

3. Liikmesriigid tagavad, et mikroettevõtte või iga selle võlausaldaja võib lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse kohta tehtud otsuse kohtus vaidlustada. Vaidlustamisel ei ole lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamisele peatavat mõju ja kohus peab vaiet viivitamata menetlema.

Artikkel 43

Vara käsutusõiguse säilitav võlgnik

1. Liikmesriigid tagavad, et kui lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud tingimustest ei tulene teisiti, säilitavad võlgnikud lihtsustatud likvideerimismenetluses kontrolli oma vara ja igapäevase äritegevuse üle.
2. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui menetluses on nimetatud pankrotihaldur, täpsustab pädev asutus halduri nimetamise otsuses, kas võlgniku vara haldamise ja käsutamise õigused ja kohustused antakse pankrotihaldurile üle.
3. Liikmesriigid täpsustavad asjaolud, mille korral võib pädev asutus erandkorras otsustada võtta võlgnikult õiguse oma vara hallata ja käsutada. Selline otsus peab põhinema konkreetsele juhtumile antud hinnangul, milles on võetud arvesse kõiki asjakohaseid õiguslikke ja faktilisi asjaolusid.
4. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui võlgnikul ei ole enam õigust oma vara hallata ja käsutada ning pankrotihaldurit ei ole nimetatud, kohaldatakse ühte järgmistest võimalustest:
 - a) pädev asutus peab heaks kiitma iga võlgniku otsuse, mis puudutab tema vara, või
 - b) pädev asutus usaldab võlgniku vara haldamise ja käsutamise õiguse mõnele võlausaldajale.

Artikkel 44

Konkreetsete täitemeetmete peatamine

1. Liikmesriigid tagavad, et konkreetseid täitemeetmeid on võimalik võlgniku suhtes peatada lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise otsuse alusel, mille on teinud pädev asutus, ja kuni selle menetluse lõpetamiseni.
2. Liikmesriigid võivad ette näha, et pädev asutus jätab võlgniku või võlausaldaja taotlusel mõne nõude konkreetsete täitemeetmete peatamise kohaldamisalast välja, kui täidetud on mõlemad järgmised tingimused:
 - a) täitemeetmed ei sea tõenäoliselt ohtu kõigi võlausaldajate õiguspäraseid ootusi ning
 - b) peatamine kahjustaks ebaõiglaselt asjaomase nõude esitanud võlausaldajat.

Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalikuks tegemine

1. Liikmesriigid tagavad, et teave lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise kohta avaldatakse määruse (EL) 2015/848 artiklis 24 osutatud maksejõuetusregistris võimalikult kiiresti pärast menetluse algatamist.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus teavitab lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamisest viivitamata võlgnikku ja kõiki teadaolevaid võlausaldajaid eraldi saadetavate teadetega.

Teade sisaldab eelkõige järgmist:

- a) loend, mis sisaldab võlgniku vastu esitatud nõudeid, nagu neist on teatanud võlgnik;
- b) kutse võlausaldajale esitada hiljemalt 30 päeva jooksul alates teate kättesaamisest nõudeid, mida ei ole punktis a osutatud loendisse kantud, või parandada loendis sisalduvate nõuete kohta esitatud ebaõigeid andmeid;
- c) avaldus selle kohta, et kui võlausaldaja omalt poolt mingeid meetmeid ei võta, käsitatakse punktis a osutatud loendisse kantud nõudeid asjaomase võlausaldaja esitatud nõuetena.

3. peatükk

Nõuete loend ja pankrotivara moodustamine

Nõuete esitamine ja tunnustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et nõuded võlgniku vastu loetakse ilma asjaomaste võlausaldajate edasiste meetmeteta esitatuks, kui võlgnik on märkinud need nõuded ühte järgmistest esildistest:
 - a) lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avaldus;
 - b) vastus võlausaldaja avaldusele sellise menetluse algatamise kohta;
 - c) artikli 41 lõike 7 kohane esildis.
2. Liikmesriigid tagavad, et iga võlausaldaja võib esitada lõikes 1 osutatud esildistes märkimata nõudeid või esitada vastuväiteid või väljendada kahtlust mõnes sellises esildises märgitud nõuete suhtes 30 päeva jooksul alates lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise kuupäeva avaldamisest maksejõuetusregistris või kui tegemist on teadaoleva võlausaldajaga, siis alates artiklis 45 osutatud eraldi teate kättesaamisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui võlausaldaja ei ole lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul vastuväiteid esitanud või kahtlust väljendanud, loetakse lõikes 1 osutatud esildistes sisalduv nõue vaidlustamata nõudeks ja nimetatud lõike kohaselt lõplikult tunnustatuks.
4. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus või pankrotihaldur, kui see on nimetatud, võib lisaks lõikes 1 osutatud nõuetele tunnustada võlausaldaja nõudeid, mis on esitatud kooskõlas lõikega 2 ja siseriiklikus õiguses kindlaks määratud asjaomaste kriteeriumidega, või keelduda selliseid nõudeid tunnustamast.
5. Liikmesriigid tagavad, et vaidlustatud nõudeid menetleb viivitamata kas pädev asutus või kohus. Pädev asutus võib otsustada jätkata lihtsustatud likvideerimismenetlust vaidlustamata nõuete suhtes.

Artikkel 47

Vara tagasivõitmine

Liikmesriigid tagavad vara tagasivõitmist käsitlevate normide kohaldamise lihtsustatud likvideerimismenetlustes järgmiselt:

- a) vara tagasivõitmise meetmete võtmine ja täitmine ei ole kohustuslik, vaid jäetakse võlausaldajate või asjakohasel juhul pankrotihalduri otsustada;
- b) võlausaldajate otsus vara tagasivõitmise menetlust mitte algatada ei mõjuta võlgniku tsiviil- või kriminaalvastutust, juhul kui hiljem avastatakse, et võlgnik on teavet oma vara või kohustuste kohta varjanud või võltsinud;
- c) pädev asutus võib muuta lihtsustatud likvideerimismenetluse tavapäraseks maksejõuetusmenetluseks, kui vara tagasivõitmise menetluse toimetamine lihtsustatud likvideerimismenetluse raames ei oleks võimalik, sest tagasivõitmismenetlusega hõlmatud nõuded on võrreldes pankrotivara väärtusega märkimisväärselt suured ja tagasivõitmise menetluse kestus oleks eeldatavasti pikk.

Artikkel 48

Pankrotivara moodustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus või pankrotihaldur, kui see on nimetatud, kinnitab pankrotivara hulka kuuluva vara lõpliku loetelu, võttes aluseks võlgniku esitatud loendi, millele on osutatud artikli 41 lõike 4 punktis [c](#), ja hiljem saadud lisateabe.
2. Pankrotivara hulka kuulub vara, mis on võlgniku valduses lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise ajal, samuti vara, mis on omandatud pärast sellise menetluse algatamise avalduse esitamist, ning vara, mis on sisse nõutud tagasivõitmise või muude meetmete abil.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui võlgnik on füüsilisest isikust ettevõtja, täpsustab pädev asutus või pankrotihaldur, kui see on nimetatud, milline vara jäetakse pankrotivara hulgast välja ja jääb seega võlgniku valdusse.

4. peatükk

Vara realiseerimine ja tulu jaotamine

Artikkel 49

Otsus selle kohta, millist menetlust kasutada

1. Liikmesriigid tagavad, et kui lihtsustatud likvideerimismenetluses on pankrotivara moodustatud ja võlgniku vastu esitatud nõuete loend kinnitatud, siis pädev asutus
 - a) kas realiseerib vara ja jaotab tulu või
 - b) teeb kooskõlas lõikega 2 lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsuse ilma vara realiseerimata.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus saab teha otsuse lihtsustatud likvideerimismenetlus ilma vara realiseerimata viivitamata lõpetada ainult juhul, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - a) pankrotivarasse ei kuulu ükski vara;
 - b) pankrotivarasse kuuluva vara väärtus on nii väike, et see ei õigustaks müügikulusid või -aega ega tulude jaotamist;
 - c) koormatud vara näiline väärtus on väiksem kui tagatud nõuetega võlausaldaja(te)le võlgnetav summa ning pädev asutus peab põhjendatuks lubada asjaomas(t)el tagatud nõuetega võlausaldaja(te)l vara üle võtta.
3. Liikmesriigid tagavad, et otsustades võlgniku vara lõike 1 punkti a kohaselt realiseerida, määrab pädev asutus kindlaks ka vara realiseerimise viisi. Muid viise peale võlgniku vara müügi elektroonilise avaliku enampakkumise teel võib valida üksnes juhul, kui neid peetakse vara laadi või menetluse asjaolude tõttu asjakohasemaks.

Artikkel 50

Elektroonilised enampakkumissüsteemid võlgniku vara müügiks

1. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil seatakse sisse üks või mitu elektroonilist enampakkumisplatvormi pankrotivarasse kuuluva vara müügiks lihtsustatud likvideerimismenetluse raames, ning hooldatakse seda platvormi / neid platvorme.

Liikmesriigid võivad sätestada, et võlgniku vara müümise huvides võivad kasutajad teha ka pakkumusi võlgniku ettevõtte ostmiseks tegevust jätkava ettevõttena.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui võlgniku ettevõtte või vara, mille suhtes kohaldatakse lihtsustatud likvideerimismenetlust, realiseeritakse enampakkumise teel, kasutatakse alati lõikes 1 osutatud elektroonilisi enampakkumisplatvorme.
3. Liikmesriigid võivad laiendada lõikes 1 osutatud elektrooniliste enampakkumissüsteemide kasutamist võlgniku ettevõtte või vara müügile nende territooriumil algatatud muud liiki maksejõuetusmenetluse raames.
4. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud elektroonilistele enampakkumisplatvormidele pääsevad juurde kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kelle alaline elu- või asukoht või registreerimiskoht on kas asjaomase või mõne teise liikmesriigi territooriumil. Enampakkumissüsteemile juurdepääsuks võib kehtestada kasutaja elektroonilise identifitseerimise nõude ning sel juhul peab isikutel, kelle alaline elu- või asukoht või registreerimiskoht on mõnes teises liikmesriigis, olema kooskõlas määrusega (EL) nr 910/2014⁴¹ võimalik kasutada oma riigis kehtivaid e-identimise süsteeme.

Artikkel 51

Elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise

1. Komisjon loob rakendusaktidega süsteemi artiklis 50 osutatud riiklike elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamiseks. Süsteemi keskne elektrooniline juurdepääsupunkt on Euroopa e-õiguskeskkonna portaal, mille kaudu ühendatakse riiklikud elektroonilised enampakkumissüsteemid. Süsteem sisaldab kõigis liidu ametlikes keeltes teavet riiklikel elektroonilistel enampakkumisplatvormidel välja kuulutatud enampakkumiste kohta, võimaldab teha nende enampakkumiste seas otsinguid ja pakub hüperlinke, mis viivad riiklike süsteemide lehtedele, kus saab otse pakkumusi esitada.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega tehnilised kirjeldused ja menetlused, mis on liikmesriikide elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamiseks vajalikud, nähes ette
 - a) elektroonilise side ja teabevahetuse meetodite tehnilise kirjelduse või kirjeldused, mis põhineb/põhinevad elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteemi jaoks välja töötatud liidese kirjeldusel;
 - b) tehnilised meetmed, millega tagatakse, et teabe edastamisel ja levitamisel elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteemis rakendatakse vähemalt minimaalseid infotehnoloogia turvastandardeid;
 - c) miinimumteabe, mis tehakse keskse platvormi kaudu juurdepääsetavaks;

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

- d) miinimumkriteeriumid väljakuulutatud enampakkumiste tutvustamiseks Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis;
- e) miinimumkriteeriumid väljakuulutatud enampakkumiste seas otsingute tegemiseks Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis;
- f) miinimumkriteeriumid kasutajate suunamiseks enampakkumise välja kuulutanud liikmesriigi enampakkumissüsteemi platvormile, kus nad saavad esitada oma pakkumused otse;
- g) ühendatud süsteemi kaudu pakutavate teenuste kättesaadavuse viisid ja tehnilised tingimused;
- h) direktiivi (EL) 2017/1132⁴² artikli 16 lõikes 1 osutatud Euroopa kordumatu tunnuse kasutamise;
- i) selgituse selle kohta, milliste isikuandmetega on võimalik tutvuda;
- j) andmekaitsemeetmed.

Need rakendusaktid võetakse kooskõlas artikli 69 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega vastu hiljemalt [üks aasta pärast ülevõtmise tähtaega].

Artikkel 52

Elektrooniliste enampakkumissüsteemide loomise ja ühendamise kulud

1. Artiklis [50](#) osutatud elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteemi loomist, haldamist ja edasist arendamist rahastatakse liidu üldeelarvest.
2. Iga liikmesriik kannab kulud, mis tulenevad tema enda elektrooniliste enampakkumissüsteemide loomisest ja nende kohandamisest eesmärgiga muuta need Euroopa e-õiguskeskkonna portaaliga koostalitlevaks, samuti kulud, mis tulenevad nende süsteemide käitamisest, haldamisest ja hooldamisest. See ei piira võimalust taotleda sellise tegevuse jaoks toetusi liidu rahastamisprogrammidest.

Artikkel 53

Komisjoni kohustused isikuandmete töötlemisel elektrooniliste enampakkumisplatvormide ühendamise süsteemis

1. Komisjon täidab määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 lõike 8 kohaseid vastutava töötleja ülesandeid kooskõlas oma käesolevas artiklis kindlaks määratud ülesannetega.
2. Selleks et täita oma ülesandeid vastutava töötleja pädevuse piires, määrab komisjon kindlaks vajalikud põhimõtted ja kohaldab vajalikke tehnilisi lahendusi.

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiivi (EL) 2017/1132 (äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta) artikli 16 lõige 1.

3. Komisjon rakendab nõutavaid tehnilisi meetmeid, et tagada isikuandmete turvalisus nende edastamise ajal, eelkõige nende konfidentsiaalsus ja terviklus iga kord, kui neid Euroopa e-õiguskeskkonna portaali või portaalist üle kantakse.
4. Euroopa e-õiguskeskkonna portaali ei salvestata ühendatud enampakkumissüsteemides hoitavaid andmesubjektidega seonduvaid isikuandmeid. Kõik sellised andmed salvestatakse liikmesriikide või muude organite hallatavatesse enampakkumissüsteemidesse.

Artikkel 54

Vara müük elektroonilisel enampakkumisel

1. Liikmesriigid tagavad, et lihtsustatud likvideerimismenetluse raames toimuvast pankrotivara elektroonilisest enampakkumisest teatatakse aegsasti artiklis [50](#) osutatud elektroonilisel enampakkumisplatvormil.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädev asutus või asjakohasel juhul pankrotihaldur teavitab kõiki teadaolevaid võlausaldajaid eraldi teadetega elektroonilise enampakkumise esemest, kellaajast ja kuupäevast ning sellel osalemise nõuetest.
3. Liikmesriigid tagavad, et elektroonilisel enampakkumisel on lubatud osaleda ja pakkumusi teha kõigil huvitatud isikutel, sealhulgas võlgniku aktsionäridel või juhtidel.
4. Kui pakkumusi on tehtud nii võlgniku ettevõtte omandamiseks tegevust jätkava ettevõtteks kui ka pankrotivara hulka kuuluva konkreetse vara omandamiseks, otsustavad võlausaldajad, kumba võimalust nad eelistavad.

Artikkel 55

Lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsus

1. Liikmesriigid tagavad, et pärast võlgniku ettevõtte või vara müügist saadud tulu jaotamist teeb pädev asutus hiljemalt kaks nädalat pärast tulu jaotamise lõppu lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsuse.
2. Liikmesriigid tagavad, et lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsuses täpsustatakse ajavahemik, mille järel vabastatakse võlgadest füüsilisest isikust ettevõtjast võlgnik või need piiramatu vastutusega mikroettevõttest võlgniku asutajad, omanikud või liikmed, kes vastutavad isiklikult võlgniku võlgade eest.

5. peatükk

Füüsilisest isikust ettevõtja võlgadest vabastamine lihtsustatud likvideerimismenetluse raames

Artikkel 56

Õigus saada võlgadest vabastatud

Liikmesriigid tagavad, et lihtsustatud likvideerimismenetluse raames vabastatakse kooskõlas direktiivi (EL) 2019/1023 III jaotisega täielikult võlgadest nii füüsilisest isikust ettevõtjast võlgnikud kui ka need piiramatult vastutusega mikroettevõttest võlgniku asutajad, omanikud või liikmed, kes vastutavad isiklikult mikroettevõtte võlgade eest.

Artikkel 57

Äritegevusega seotud võlgadele antud isiklike tagatiste käsitlemine

Liikmesriigid tagavad, et juhul kui maksejõuetusmenetlus või konkreetne täitemenetlus on algatatud seoses isikliku tagatisega, mis on antud sellise mikroettevõttest võlgniku äri vajaduste rahuldamiseks, kelle suhtes on algatatud lihtsustatud likvideerimismenetlus, ning kui tagatise andja on juriidilisest isikust mikroettevõtte korral selle asutaja, omanik või liige, või füüsilisest isikust ettevõtjast mikroettevõtte korral selle pereliige, siis viiakse isikliku tagatisega seotud menetlus lihtsustatud likvideerimismenetlusega kooskõlla või konsolideeritakse sellega.

VII jaotis

PANKROTITOIMKOND

1. peatükk

Pankrotitoimkonna moodustamine ja selle liikmed

Artikkel 58

Pankrotitoimkonna moodustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkond moodustatakse ainult juhul, kui võlausaldajate üldkoosolek otsustab seda teha.
2. Erandina lõikest [1](#) võivad liikmesriigid näha ette, et juhul kui kohtule esitab pankrotitoimkonna moodustamise taotluse üks või mitu võlausaldajat, võib toimkonna moodustada enne maksejõuetusmenetluse algatamist, alates maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse esitamisest.

Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 kohaselt moodustatud pankrotitoimkonna tegevuse jätkamise ja koosseisu üle otsustatakse esimesel võlausaldajate üldkoosolekul.

3. Liikmesriigid võivad oma õiguses pankrotitoimkonna moodustamise maksejõuetusmenetluse raames välistada, kui toimkonna kaasamise kogukulu ei ole põhjendatud, võttes arvesse pankrotivara vähest majanduslikku tähtsust, võlausaldajate väikest arvu või asjaolu, et võlgnik on mikroettevõtte.

Artikkel 59

Pankrotitoimkonna liikmete ametisse nimetamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonna liikmed nimetatakse ametisse kas võlausaldajate üldkoosolekul või kohtu otsuse alusel 30 päeva jooksul alates määruse (EL) 2015/848 artikli 24 lõike 2 punktis a osutatud menetluse algatamise kuupäevast.
2. Kui pankrotitoimkonna liikmed nimetatakse ametisse võlausaldajate üldkoosolekul, tagavad liikmesriigid, et kohus kinnitab nende ametisse nimetamise viie päeva jooksul alates kuupäevast, mil kohtule sellest teatati.
3. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonda nimetatud liikmed kajastavad õiglaselt võlausaldajate või nende rühmade eri huve.
4. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonna liikmeks võivad kandideerida ka ajutiselt tunnustatud nõuetega võlausaldajad ja piiriülesed võlausaldajad.
5. Liikmesriigid tagavad, et huvitatud isik võib ühe või mitme pankrotitoimkonna liikme nimetamise kohtus vaidlustada, põhjendades seda sellega, et ametisse nimetamine ei toimunud kooskõlas kohaldatava õigusega.

Artikkel 60

Pankrotitoimkonna liikmeks nimetatud võlausaldajate kohustus

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonna liikmed esindavad kõigi võlausaldajate huve ja tegutsevad pankrotihaldurist sõltumatult.

Erandina eelmisest lõigust võivad liikmesriigid säilitada siseriiklikud sätted, mis võimaldavad moodustada mitu pankrotitoimkonda, kes esindavad samas maksejõuetusmenetluses eri võlausaldajate rühmi. Sellisel juhul esindavad pankrotitoimkonna liikmed üksnes neid nimetanud võlausaldajate huve.
2. Pankrotitoimkonnal on kohustused kõigi esindatavate võlausaldajate vastu.

Artikkel 61

Liikmete arv

Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonnas on vähemalt kolm, ent mitte rohkem kui seitse liiget.

Liikme ametist vabastamine ja asendamine

1. Liikmesriigid kehtestavad normid, milles sätestatakse pankrotitoimkonna liikmete ametist vabastamise ja asendamise põhjused ning vastavad menetlused. Samuti reguleeritakse nendega olukordi, kus pankrotitoimkonna liikmed astuvad tagasi või ei ole võimelised täitma oma ülesandeid, näiteks raske haiguse või surma korral.
2. Ametist vabastamise põhjused peavad hõlmama vähemalt pettust või rasket hooletust, tahtlikku väärkäitumist või võlausaldajate huvidega seotud usaldussuhtest tulenevate kohustuste rikkumist.

2. peatükk

Pankrotitoimkonna töömeetodid ja ülesanded

Pankrotitoimkonna töömeetodid

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkond koostab 15 tööpäeva jooksul pärast liikmete nimetamist oma töömeetodite protokoll. Kui pankrotitoimkond seda kohustust ei täida, on kohtul õigus koostada protokoll pankrotitoimkonna nimel 15 tööpäeva jooksul pärast esimese 15 tööpäeva möödumist. Pankrotitoimkonna esimesel koosolekul kiidavad sellel osalevad liikmed oma töömeetodid lihthäälteenamusega heaks.
2. Lõikes [1](#) osutatud protokollis käsitletakse vähemalt järgmisi küsimusi:
 - a) õigus viibida ja osaleda pankrotitoimkonna koosolekutel;
 - b) õigus hääletada ja vajalik kvoorum;
 - c) huvide konflikt;
 - d) teabe konfidentsiaalsus.
3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes [1](#) osutatud protokolliga saavad tutvuda kõik võlausaldajad, kohus ja pankrotihaldur.
4. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonna liikmetele antakse võimalus osaleda ja hääletada kas isiklikult või elektrooniliste vahendite abil.
5. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonna liikmeid võib esindada pool, kellele on antud selleks volikiri.
6. Komisjon kehtestab rakendusaktiga standardprotokoll. Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 69 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 64

Pankrotitoimkonna ülesanded, õigused, kohustused ja volitused

1. Liikmesriigid tagavad, et pankrotitoimkonna ülesanne on kaitsta maksejõuetusmenetluse käigus võlausaldajate huve ja kaasata üksikuid võlausaldajaid.

Selleks tagavad liikmesriigid, et pankrotitoimkonnal on vähemalt järgmised õigused, kohustused ja volitused:

- a) õigus kuulata igal ajal ära pankrotihaldur;
 - b) õigus osaleda maksejõuetusmenetluses ja olla selles ära kuulatud;
 - c) kohustus teha pankrotihalduri üle järelevalvet, sealhulgas temaga konsulteerida ja teda võlausaldajate soovidest teavitada;
 - d) voli nõuda võlgnikult, kohtult või pankrotihaldurilt igal ajal maksejõuetusmenetluse jooksul asjakohast ja vajalikku teavet;
 - e) kohustus teavitada võlausaldajaid, keda ta esindab, ja õigus saada neilt võlausaldajatelt teavet;
 - f) õigus saada teavet ja olla konsulteeritud küsimustes, mille vastu tema esindatavatel võlausaldajatel on huvi, näiteks vara müük väljaspool tavapärast äritegevust;
 - g) voli küsida välisekspertidelt nõu küsimustes, mille vastu tema esindatavatel võlausaldajatel on huvi.
2. Kui liikmesriigid annavad pankrotitoimkonnale volitused kiita heaks teatavad otsused või õigustoimingud, piiritlevad nad täpselt küsimused, mille kohta sellist heakskiitu nõutakse.

Artikkel 65

Kulud ja tasud

1. Liikmesriigid määravad kindlaks, kes kannab pankrotitoimkonna kulud, mis tulenevad artiklis [64](#) osutatud ülesannete täitmisest.
2. Kui lõikes 1 osutatud kulud kaetakse pankrotivarast, tagavad liikmesriigid, et pankrotitoimkond peab selliste kulude kohta arvestust, ning kohtul on õigus põhjendamatuid ja ebaproportsionaalseid kulusid piirata.
3. Kui liikmesriigid lubavad pankrotitoimkonna liikmetele tasu maksta ja see tasu makstakse pankrotivarast, tagavad nad, et tasu on proportsionaalne liikmete täidetud ülesannetega ja et pankrotitoimkond peab selle kohta arvestust.

Artikkel 66

Vastutus

Pankrotitoimkonna liikmed on toimkonna liikmena tegutsemise korral isiklikust vastutusest vabastatud, välja arvatud juhul, kui nende tegevust iseloomustab raske hooletus või pettus, tahtlik väärkäitumine või nende esindatavate võlausaldajatega seotud usaldussuhtest tuleneva kohustuse rikkumine.

Artikkel 67

Edasikaebeõigus

1. Kui liikmesriigid annavad pankrotitoimkonnale volitused kiita heaks teatavad otsused või tehingud, näevad nad ette ka õiguse see heakskiit edasi kaevata.
2. Liikmesriigid tagavad, et edasikaebemenetlus on tõhus ja kiire.

VIII jaotis LIIKMESRIIKIDE MAKSEJÕUETUSALASTE ÕIGUSAKTIDE LÄBIPAISTVUSE SUURENDAMISE MEETMED

Artikkel 68

Kokkuvõtlik teabeleht

1. Liikmesriigid esitavad Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis kokkuvõtliku teabelehe, mis sisaldab põhiteavet maksejõuetusmenetlust käsitleva siseriikliku õiguse teatavate elementide kohta.
2. Lõikes [1](#) osutatud kokkuvõtliku teabelehe sisu peab olema täpne ja selge, see ei tohi olla eksitav ning asjaolud tuleb teabelehes esitada tasakaalustatud ja õiglasel viisil. See peab olema kooskõlas maksejõuetus- või pankrotiõigust käsitleva muu teabega, mis esitatakse Euroopa e-õiguskeskkonna portaali raamistikus kooskõlas määruse (EL) 2015/848 artikliga 86.
3. Kokkuvõtlik teabeleht
 - a) peab olema koostatud mõnes liidu ametlikus keeles ja esitatud komisjonile hiljemalt [*kuus kuud pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega*];
 - b) võib trükituna ja loetava suurusega tähemärke kasutades täita kuni viis A4-formaadis lehekülge;
 - c) peab olema kirjutatud selges, mittetehnilises ja arusaadavas keeles.
4. Kokkuvõtlik teabeleht peab sisaldama järgmisi punkte järgmises järjekorras:

- a) maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused;
 - b) nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise reeglid;
 - c) võlausaldajate nõuete rahuldamisjärkude kindlaksmääramise ja maksejõuetusmenetluse raames toimuvast vara realiseerimisest saadava tulu jaotamise reeglid;
 - d) maksejõuetusmenetluste keskmine teatatud kestus, nagu sellele on osutatud direktiivi (EL) 2019/1023⁴³ artikli 29 lõike 1 punktis b.
5. Lõike 4 punktis [a](#) osutatud punkt peab sisaldama
- a) loetelu isikutest, kes võivad taotleda maksejõuetusmenetluse algatamist;
 - b) loetelu tingimustest, mis võivad viia maksejõuetusmenetluse algatamiseni;
 - c) teavet selle kohta, kus ja kuidas saab esitada maksejõuetusmenetluse algatamise avalduse;
 - d) teavet selle kohta, kuidas ja millal teavitatakse võlgnikku maksejõuetusmenetluse algatamisest.
6. Lõike 4 punktis [b](#) osutatud punkt peab sisaldama
- a) loetelu isikutest, kes võivad esitada nõude;
 - b) loetelu nõude esitamise tingimustest;
 - c) teavet nõude esitamise tähtaja kohta;
 - d) teavet selle kohta, kust leida nõude esitamise vorm, kui see on olemas;
 - e) teavet selle kohta, kuidas ja kus nõue esitada;
 - f) teavet selle kohta, kuidas nõuet kontrollitakse ja tunnustatakse.
7. Lõike 4 punktis [c](#) osutatud punkt peab sisaldama
- a) lühikirjeldust selle kohta, kuidas määratakse kindlaks võlausaldajate õiguste järjekohad ja nõuete rahuldamisjärgud;
 - b) lühikirjeldust selle kohta, kuidas jaotatakse tulud.
8. Liikmesriigid ajakohastavad lõikes 4 osutatud teabe ühe kuu jooksul pärast oma õiguses tehtud asjakohaste muudatuste jõustumist. Kokkuvõtlik teabeleht peab sisaldama järgmist kinnitust: „See teabeleht sisaldab õigeid andmeid [*teabe komisjonile esitamise või ajakohastamise kuupäeva*] seisuga“.

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132.

Komisjon kannab hoolt selle eest, et teabeleht tõlgitakse inglise, prantsuse ja saksa keelde, või kui see on koostatud ühes neist keeltest, siis kahte ülejäänud keelde, ning teeb selle üldsusele kättesaadavaks Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis iga liikmesriigi maksejõuetus-/pankrotiõigust käsitlevas rubriigis.

9. Komisjonil on õigus muuta rakendusaktiga kokkuvõtliku teabelehe vormi või suurendada või vähendada selles esitatud tehnilise teabe ulatust. Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 69 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

IX jaotis LÕPPSÄTTED

Artikkel 69

Komitee

1. Komisjoni abistab saneerimise ja maksejõuetuse komitee (edaspidi „komitee“), millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1023 artiklis 30. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 70

Läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise ja mõju kohta hiljemalt [*viis aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise tähtaega*].

Artikkel 71

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [*kaks aastat pärast jõustumiskuupäeva*]. Nad edastavad oma normide teksti viivitamata komisjonile.

Siseriiklikke norme vastu võttes lisavad liikmesriigid neisse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile nende poolt käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 72

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub [---] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 73

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]